Nr. 12. `Warszawa, dnia 31 sierpnia 1929 r. Rok XII.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Prenumerata roczna 30 zł. Cena egzemplarza 2 zł.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 96-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 17 sierpnia Nr. 58 Rok 1929

Poz. 454. Układ między Rządem Polskim a Rządem Włoskim, dotyczący uregulowania długu zaciągniętego przez Polskę u Rządu Włoskiego, podpisany w Warszawie dnia 18 grudnia 1926 r. (Ratyfikowany zgodnie z ustawą z dn. 19 grudnia 1928 r.—Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5, poz. 47).

Poz. 455. Oświadczenie rządowe z dnia 5 lipca 1929 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych układu między Rządem Polskim a Rządem Włoskim, dotyczącego uregulowania długu zaciągniętego przez Polskę u Rządu Włoskiego, podpisanego w Warszawie dnia 18 grudnia 1926 roku.

Poz. 456. Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 2 lipca 1929 r. o sporządzaniu i zatwierdzaniu projektów (planów) robót budowlanych i o trybie postępowania przy wydawaniu pozwoleń na budowę i na użytkowanie budynków.

Na podstawie art. 381 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) zarządza się co następuje:

§ 1. Projekty (plany) robót budowlanych, wyszczególnionych w art. 333 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli, składane władzom w celu uzyskania pozwolenia na wykonywanie tych robót mają dokładnie przedstawiać i określać rodzaj i zakres robót zamierzonych, konstrukcje przy nich stosowane, tudzież materjały, jakie mają być użyte, w szczególności powinny czynić zadość wymogom podanym niżej w §§ 2 — 9. Wszelkie wymiary w planach mają być podane w miarach metrycznych.

§ 2. Projekty robót, wymienionych w art. 333 punktach a), b) i c) rozporządzenia powołanego w § 1 powinny zawierać:

1) plan orjentacyjny w skali nie mniejszej jak 1 : 10000 (1 cm. = 100 mtr.), zorjentowany na północ, wykazujący położenie działki względem przyległych ulic;

2) plan sytuacyjny w skali nie mniejszej jak 1 : 500 (1 cm. = 5 mtr.), ze wskazaniem stron świata uwidoczniający:

a) położenie, wymiary i granice działki względem ulic i sąsiednich działek, z podaniem nazwisk właścicieli tych działek, względnie ich numerów hipotecznych,

b) położenie i wymiary danego budynku,

c) położenie, wymiary i odległość sąsiednich budynków na danej działce,

d) położenie i odległość studzien, dołów kloacznych i t. p. urządzeń istniejących, względnie projektowanych na działce;

3) rzuty poziome wszystkich kondygnacyj, oraz rzut więźby dachowej w skali 1 : 100 (1 cm. = 1 mtr.), w wypadkach przewidzianych w art. 333 p. a) lub takież rzuty właściwych kondygnacyj względnie więźby dachowej, w wypadkach, przewidzianych w art. 333 p. b) i c) rozporządzenia powołanego w § 1;

4) przekroje w skali 1 : 100 (1 cm. = 1 mtr.) w ilości dostatecznej dla wyjaśnienia układu pionowego budynku oraz wysokości poszczególnych jego kondygnacyj;

5) widoki (elewacje, fasady) od strony ulic oraz podwórzy w skali 1 : 100 (1 cm. = 1 mtr.) w wypadku przewidzianym w art. 333 p. a) rozporządzenia powołanego w § 1 oraz w tych wypadkach, przewidzianych w art. 333 p. b) i c) tegoż rozporządzenia, gdy wygląd zewnętrzny budynku, jego części lub szczegóły architektoniczne ulegają zmianie;

6) obliczenia statyczne wszelkich ważniejszych konstrukcyj.

§ 3. Projekty (plany) robót budowlanych wyszczególnionych w art. 333 p. a), b), c) rozporządzenia powołanego w § 1, dotyczących parterowych budynków mieszkalnych, ewentualnie z mieszkalnem poddaszem, tudzież budynków gospodarskich w dzielnicach miast, które zachowały wiejski charakter zabudowania, określonych uchwałami rad miejskich względnie gminnych, powinny zawierać:

1) plan sytuacyjny czyniący zadość wymogom § 2 p. 2) niniejszego rozporządzenia,

2) rzut poziomy parteru a ewentualnie i mieszkalnego poddasza w skali 1 : 100 (1 cm.=1 mtr.),

3) przekrój budynków w skali 1:100,

4) widok od strony ulicy w skali 1:100.

Właściwe władze mogą jednak zażądać uzupełnienia powyższego projektu w myśl wymogów § 2 niniejszego rozporządzenia, o ile, okaże się to konieczne ze względu na zdrowie lub bezpieczeństwo publiczne.

§ 4. Projekty robót, przewidziane w art. 333 p. d) rozporządzenia powołanego z § 1, z wyjątkiem projektów ogólnych domowych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, powinny zawierać plan sytuacyjny, czyniący zadość wymogom § 2 p. 2) niniejszego rozporządzenia, oraz rysunki techniczne, niezbędne dla należytego wyjaśnienia zamierzonych urządzeń lub zmian w tych urządzeniach, w skali dostatecznej dla jasnego ich przedstawienia.

§ 5. Projekty robót, przewidzianych w art. 333 p. e.) rozporządzenia powołanego w § 1 powinny zawierać plany orjentacyjny i sytuacyjny, czyniące zadość wymogom § 2 p. p. 1) i 2) niniejszego rozporządzenia; oraz ponadto rzuty poziome i przekroje projektowanych ogrodzeń, względnie robót ziemnych lub murów oporowych oraz widoki ich od strony ulic, w skali 1:100.

§ 6. Projekty ogólnych domowych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, wymagane w myśl art. 333 p. d) rozporządzenia powołanego w § 1, powinny obejmować:

1) plan orjentacyjny dzielnicy, w której znajduje się dana działka, wykazujący położenie tej działki względem przyległych ulic, w skali nie mniejszej jak 1 : 2500 (1 cm. = 25 mtr.);

2) plan sytuacyjny w skali nie mniejszej, jak 1 : 250 (1 cm. = 2,5 mtr.), a dla większych działek w skali co najmniej 1 : 500 (1 cm.=5 mtr.), uwidoczniający:

a) położenie, wymiary i granice działki względem ulicy i sąsiednich działek,

b) wszystkie znajdujące się na danej działce budynki, ustępy, doły ustępowe, studnie, pompy, gnojowniki, śmietniki i t. p.,

c) linję regulacyjną, względnie w braku tejże istniejącą linję ulicy,

d) położenie miejsca wprowadzenia wodociągu na działkę,

e) położenie wejścia i wyjścia głównych przewodów kanalizacyjnych z działki i położenie złączeń z przewodami ulicznemi,

f) położenie kanału ulicznego;

3) plany szczegółowe urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w skali co najmniej 1 : 100 (1 cm. = 1 mtr.), uwidoczniające w rzucie poziomym wszystkie szczegóły rozplanowania instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej, mogące mieć znaczenie przy jej wykonywaniu a mianowicie:

a) rzuty poziome suteren, parteru i w miarę potrzeby innych pięter istniejących na działce budynków,

b) projektowaną na działce sieć kanalizacyjną ze wszystkiemi przewodami odpływowemi, pionami spustowemi od wskazanych na planach waterklozetów, pisuarów, umywalni, zlewów, wanien i t. p. urządzeń kanalizacyjnych, z rurami spustowemi wód deszczowych oraz wpustami projektowanemi w posadzkach i w podwórzach,

c) główny przewód wodociągowy z wentylami do zamykania,

d) przewody i wentyle wodociągowe, zbiorniki wody deszczowej, fontanny i t. p. wraz z projektowanemi rurami doprowadzającemi i odprowadzającemi,

e) poszczególne urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne, zarówno domowe jak i podwórzowe, położenie osadników tłuszczu,

f) położenie kanału ulicznego i wpustów bocznych kanałowych,

g) kierunki kanałów otwartych, a także stare istniejące kanały,

h) wszelkiego rodzaju kształtki (kolana i t. p.), zamknięcia wodne, otwory rewizyjne, całkowite uzbrojenie sieci wodociągowo-kanalizacyjnej,

i) wszelkie inne szczegóły, mogące mieć wpływ na projektowaną instalację wodociągową i kanalizacyjną, a przedewszystkiem właściwości gleby i stan wody gruntowej;

4) szczegółowe rozwinięcie i profile podłużne sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w skali 1 : 100, uwidoczniające w widokach i przekrojach pionowych:

a) położenie pionów spustowych i profile podłużne wszystkich projektowanych rur odpływowych, z oznaczeniem poziomu terenów wzdłuż tych rur, ich spadków i wyliczonej głębokości tych miejsc, w których zajdzie potrzeba ułożenia kształtek,

b) wysokość kondygnacyj i głębokość dna sąsiednich piwnic, głównie zaś dna najniżej położonej sutereny, głębokość założenia fundamentów domu, poziom podwórza i chodnika,

c) wszelkiego rodzaju kształtki, zamknięcia wodne, otwory rewizyjne, redukcje i t. p., położenie i ewentualny poziom urządzeń kanalizacyjnych,

d) połączenie urządzeń kanalizacyjnych z pionami spustowemi i sposób wyprowadzenia pionów ponad dach, urządzenia wentylacyjnych rur odpływowych.

e) położenie przewodów wodociągowych,

f) formę i materjał przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych oraz w razie potrzeby detale tychże,

g) średnice i spadki poszczególnych przewodów, kąty załamań spadków i punktów węzłowych, miejsc połączenia przewodów, przecięcia się przewodów z murami budynku, umieszczenia poszczególnych urządzeń, uzbrojenia sieci, odległości odnośnych punktów od początkowego punktu spadku danego przewodu;

5) przy znacznych posesjach ponad 2000 m^2 zabudowanej powierzchni obliczenie przewidywanego przepływu wód domowych i opadowych w poszczególnych częściach sieci, oraz obliczenie na tej podstawie wymiarów i spadków przewodów podwórzowych, przyczem za podstawę do obliczenia odpływu wód opadowych, należy przyjmować opad:

a) dla dachów i powierzchni zabrukowanych — 150 litrów,

b) dla pozostałych powierzchni — 50 litrów wody z 1 ha w ciągu sekundy.

§ 7. W razie gdy roboty, wymienione w art. 333 p. p. a), b), c), d) i e) rozporządzenia powołanego w § 1, dotyczą budynków, położonych w terenie zalewowym rzeki — w projekcie tych robót ma by wykazany najwyższy i najniższy stan wody.

§ 8. Przy sporządzaniu projektów, wymienionych w §§ 2, 4 i 5 niniejszego rozporządzenia należy stosować oznaczenia materjałów barwami jak następuje:

a) przekroje murów istniejących z cegły, kamienia, żużla, gipsu i t. p. — jasnym karminem, murów istniejących z betonu, względnie żelazobetonu — barwą jasnofioletową,

b) przekroje części istniejących z drzewa lub innych materjałów nieogniotrwałych, jako też widoki istniejących wiązań dachowych z drzewa — sieną;

c) przekroje części istniejących z żelaza— błękitem pruskim;

d) przekroje murów na zaprawie wapiennej, projektowanych z cegły i materjałów wymienionych wyżej w punkcie a) — cynobrem; murów na zaprawie cementowej — jak wyżej, z zakreskowaniem czarnym tuszem; murów z betonu lub żelazobetonu — barwą fioletową ciemną; murów z kamienia — neutraltintą;

e) przekroje części projektowanych z drzewa lub innych materjałów nieogniotrwałych — sieną paloną; widoki projektowanych wiązań dachowych z drzewa — gumigutą;

f) przekroje części projektowanych z żelaza — błękitem pruskim, zakreskowanym niebieskim tuszem;

g) przekroje nasypów ziemnych — sepją.

Części budynku przeznaczone do zburzenia, oraz wykopy należy oznaczać tuszem czarnym, rozwodnionym.

W projekcie ma być umieszczone wyjaśnienie, podające zapomocą prostokątów wypełnionych odpowiednią barwą znaczenie danej barwy.

Przy sporzadzaniu projektów, wymienionych w § 3 niniejszego rozporządzenia, stosować należy oznaczanie materjałów barwami w sposób analogiczny, z tem jednak, że zamiast farb wodnych mogą być użyte barwne ołówki.

§ 9. Przy sporządzaniu projektów, wymienionych w § 6 niniejszego rozporządzenia, materjały należy oznaczać zgodnie z postano-

wieniami zawartemi w § 8 tegoż rozporządzenia. Ponadto materjały poszczególnych projektowanych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych należy oznaczać jak następuje: kamionkę — sieną paloną, żeliwo - ultramaryną, przewody wodociągowe — kolorem zielonym.

Urządzenia istniejące wodociągowe i kanalizacyjne należy oznaczać kolorem czarnym.

Wody ściekowe, zanieczyszczone przy systemie rozdzielczym, należy znaczyć czerwono, wody zaś deszczowe — niebiesko.

Istniejące lub projektowane ścieki podwórzowe, oraz istniejące instalacje kanalizacyjne, które mają być zniesione, powinny być uwidocznione linjami przerywanemi, przyczem kierunki spływu powinny być oznaczone strzałką.

§ 10. Projekty (plany) wymienione w §§ 2—6 niniejszego rozporządzenia powinny być przedstawiane właściwej władzy I instancji, względnie właściwej władzy wyższej instancji za pośrednictwem władzy I instancji, w dwóch jednakowych egzemplarzach.

Projekty powinny być wykonane na trwałym papierze, trwałą techniką graficzną i składać się ze złączonych ze sobą arkuszy o wymiarze 21 × 33 cm. naklejonych na sztywny (kartonowy) podkład.

Gdy chodzi o projekty ogólnych domowych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, jeden egzemplarz projektu może być wykonany na kalce płóciennej.

Każdy egzemplarz projektu powinien być podpisany przez osobę, która go sporządziła, oraz przez ubiegającego się o pozwolenie.

Plany robót budowlanych wyszczególnione powyżej w § 3 niniejszego rozporządzenia, sporządzone być mogą także na kalce płóciennej.

§ 11. Rzeczoznawcy, których należy w myśl art. 387 i 388 roporządzenia powołanego w § 1 powołać do wydawania opinji, mogą wydawać opinje tylko o projektach takich robót, względnie o takich robotach, któremi uprawnieni są kierować w myśl art. 361, 362, 363 i 364 tegoż rozporządzenia.

§ 12. Zatwierdzony projekt (plan) z adnotacją o zatwierdzeniu — otrzymuje wraz z pozwoleniem na budowę osoba, ubiegająca się o to pozwolenie, drugi egzemplarz pozostaje w aktach władzy, powołanej do sprawowania nadzoru policyjno-budowlanego.

Egzemplarz zatwierdzonego projektu, zwrócony ubiegającemu się o pozwolenie, powinien być przechowany na miejscu budowy w okresie jej wykonywania.

Przed przystąpieniem do wykonania robót, wymagających wedle art. 358 i 359 rozporządzenia powołanego w § 1 technicznego kierownictwa, winien właściciel budowy spowodować złożenie władzom powołanym do sprawowania nadzoru policyjno-budowlanego deklaracji ustanowionego przezeń kierownika budowy, stwierdzającej objęcie przezeń obowiązku kierowania danemi robotami. Kierownik budowy musi mieć upoważnienie do kierowania odnośnemi robotami.

§ 13. Ubiegający się o pozwolenie na roboty, podpadające pod postanowienia art. 334 p. a) rozporządzenia powołanego w § 1, powinien zgłosić na piśmie lub ustnie do zarządu gminy prośbę o pozwolenie na budowę, w której należy podać: a) położenie działki z podaniem jej oznaczenia hipotecznego, gdy działka posiada urządzoną hipotekę, względnie jej numeru katastralnego, gdy taki istnieje, obszar i wymiary działki; b) oznaczenie właściciela działki; c) szerokość przyległej ulicy; d) długość, szerokość i wysokość budynku; e) oznaczenie przeznaczenia pomieszczeń, które budynek ma zawierać z podaniem ich powierzchni; f) odległość budynku od ulicy, z podaniem jego położenia w stosunku do kierunku ulicy, tudzież odległość od granic działki do sąsiednich istniejących budynków; g) materjały, z których mają być wykonane zewnętrzne ściany, fundamenty i dach budynku; h) wysokości poszczególnych pomieszczeń; i) ilości i wymiary okien i drzwi w poszczególnych pomieszczeniach; j) wzniesienie podłogi nad terenem; k) ilość i rodzaj palenisk.

§ 14. Poza przepisami, zawartemi wyżej w §§ 1 — 13 niniejszego rozporządzenia, przy wydawaniu pozwoleń na budowę i na użytkowanie budynków mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

§ 15. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 457. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1 sierpnia 1929 r. w sprawie przyznania prawa do zasiłków częściowo zatrudnionym robotnikom przemysłu włókienniczego na terenie m. Łodzi.

Poz. 458. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1929 r. w sprawie ustalenia wzoru rysunkowego Listu Pochwalnego, jako odznaczenia państwowego, nadawanego na wystawach gospodarczych.

z 23 sierpnia Nr. 59 Rok 1929

Poz. 459. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 11 kwietnia 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, Poczt i Telegrafów, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa o lotniczej służbie łączności i meteorologicznej.

Na podstawie punktu a) ustęp 2 art. 8 i art. 85 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lot-

niczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294) zarządza się co następuje:

§ 1. Celem zapewnienia statkom powietrznym wogóle, a statkom komunikacyjnym w szczególności, bezpieczeństwa lotów ustanawia się pomiędzy lotniskami, otwartemi do użytku publicznego i wojskowemi, służbę łączności zapomocą telegrafów i telefonów przewodowych, funkcjonujących na obszarze Państwa Polskiego.

Służba łączności lotniczej będzie się odbywać zapomocą:

a) zawiadomień lotniczych „lotzaw" i

b) komunikatów lotniczo-meteorologicznych „lotmet".

§ 2. Zawiadomienia i komunikaty (§ 1) powinny być bezwzględnie przyjmowane, nadawane i przekazywane dalej przewodami do lotnisk, otwartych do użytku publicznego i wojskowych, przez wszystkie urzędy telegraficzne i telefoniczne tak Zarządu Poczt i Telegrafów jak i kolejowe.

§ 3. Używanie urządzeń radjoelektrycznych państwowych do przesyłania i odbierania zawiadomień i komunikatów (§ 1), tak w obrocie krajowym jak i w obrocie z zagranicą, będzie się odbywało na zasadzie oddzielnego porozumienia Ministrów Poczt i Telegrafów oraz Komunikacji.

§ 4. Zawiadomienia „lotzaw" mogą zawierać jedynie wiadomości o przymusowych międzylądowaniach, o nieszczęśliwych wypadkach statków powietrznych oraz o niebezpieczeństwie grożącem statkom powietrznym, będącym w locie i powinny być kierowane do zainteresowanych lotnisk.

§ 5. Do nadawania zawiadomień „lotzaw" są upoważnieni: zawiadowcy portów lotniczych, dowódcy statków powietrznych oraz organa służby bezpieczeństwa publicznego.

§ 6. Komunikaty „lotmet" mogą zawierać jedynie wiadomości meteorologiczne dla lotnisk oraz informacje o stanie pogody dla statków powietrznych w locie.

§ 7. Do nadawania komunikatów „lotmet" jest upoważniona służba lotniczo-meteorologiczna, do której należą meteorologowie, pełniący służbę na lotniskach, oraz obserwatorzy stacyj i posterunków meteorologicznych, wchodzących w skład sieci lotniczo meteorologicznej.

Wyżej wymienione osoby powinny posiadać odpowiednie zaświadczenia, wydane przez Państwowy Instytut Meteorologiczny.

§ 8. Zawiadomienia i komunikaty (§ 1), nadawane w drodze telegraficznej lub telefonicznej zalicza się do kategorji telegramów wzlędnie telefonogramów służbowych i przysługuje im pierwszeństwo w nadawaniu w myśl obowiązujących w tym względzie przepisów. W ruchu wewnętrznym telegramy te lub telefonogramy nie podlegają żadnej opłacie.

§ 9. Meteorologowie urzędujący na lotniskach względnie zawiadowcy portów lotniczych oraz obserwatorzy stacyj i posterunków meteorologicznych (§ 7) powinni prowadzić dziennik nadawanych i odbieranych zawiadomień i komunikatów, w którym należy wyszczególnić: czas (datę i godzinę) nadania względnie odebrania zawiadomień i komunikatów, treść zawiadomień i komunikatów, nazwisko nadawcy i odbiorcy, wreszcie uwagi.

§ 10. Wszelkie zawiadomienia i komunikaty (§ 1) powinny rozpoczynać się odpowiednio wyrazem „lotzaw" lub „lotmet", a następnie zawierać: adres, nazwę lub skrót nadającego portu lotniczego względnie stacji lub posterunku meteorologicznego, treść słowną lub szyfrowaną, wreszcie nazwisko nadawcy.

§ 11. Wykonywanie służby meteorologicznej odbywa się według instrukcji, wydanej przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Rolnictwa.

Ponadto obowiązuje „Instrukcja dla Polskich Stacyj Meteorologicznych", opracowana i wydana przez Państwowy Instytut Meteorologiczny.

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

Poz. 460. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 8 maja 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu oraz Poczt i Telegrafów o lotniczej służbie radjoelektrycznej oraz o używaniu aparatów radjotechnicznych na pokładzie statków powietrznych.

Poz. 461. Rozporządzenie Ministra Komunikacji i Ministra Spraw Wojskowych z dnia 8 maja 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o przypadkach, w których statki powietrzne mogą korzystać z lotnisk, hangarów, urządzeń lotniskowych i materjałów pędnych oraz z pomocy odnośnego personelu lotniczego, jako też o sposobie wynagrodzenia za to korzystanie.

Poz. 462. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 11 maja 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Spraw Wewnętrznych o systemie znaczenia statków powietrznych i sposobie umieszczania znaków na statkach.

Na podstawie art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294) zarządza się co następuje:

§ 1. Każdy statek powietrzny, wpisany do polskiego rejestru państwowego, powinien być oznaczony grupą znaków, składającą się z pięciu liter wielkich alfabetu łacińskiego.

Pierwszemi literami tej grupy powinny być litery S P, oznaczające polską przynależność państwową statku powietrznego; powinny być one oddzielone poziomą kreską od pozostałych trzech liter, stanowiących znak rejestracyjny statku powietrznego np.

SP — LOT

§ 2. Litery znaku rejestracyjnego ustala Ministerstwo Komunikacji przy rejestrowaniu statku powietrznego.

Znak rejestracyjny może się składać z różnych kombinacyj trzech liter całego alfabetu łacińskiego.

W znaku rejestracyjnym nie mogą być używane kombinacje liter: S O S, X X X, P A N i T T T, jak również kombinacje, w których litera W znajdowałaby się w środku.

Znak rejestracyjny, ustalony dla statku powietrznego, nie podlega żadnym zmianom i nie może być nadany innemu statkowi powietrznemu, dopóki statek, mający ten znak, nie zostanie skreślony z rejestru państwowego statków powietrznych.

§ 3. Grupa znaków, określona w § 1, powinna być namalowana i rozmieszczona na statku powietrznym w sposób następujący:

a) Na samolotach umieszcza się grupę znaków na powierzchni dolnej płatów dolnych, na powierzchni górnej płatów górnych, oraz po obu stronach kadłuba między skrzydłami i płatami ogona. Litery znaków na płatach dolnych i górnych powinny być zwrócone górną cześcią do przedniej krawędzi płatów.

Na jednopłatowcu umieszcza się grupę znaków na górnej i dolnej powierzchni płata w sposób wyżej wskazany.

Na samolocie, nie mającym kadłuba, umieszcza się grupę znaków na obu bokach łodzi, zastępującej kadłub.

b) Na sterowcach umieszcza się grupę znaków bo obu bokach możliwie najbliżej największego przekroju poprzecznego oraz na górnej powierzchni sterowca w równej odległości od znaczków bocznych.

Na balonach kulistych umieszcza się przy linji największego obwodu poziomego dwie grupy znaków, jak najdalej od siebie oddalone.

Na innych balonach znaki te powinny być umieszczone po obu bokach, możliwie najbliżej największego przekroju poprzecznego takiego balonu, bezpośrednio pod pasem osprzętu linowego lub punktami zaczepienia lin podwieszenia kosza.

Znaki umieszczone na bokach sterowców i balonów, powinny być dobrze widoczne tak z boku jak i z dołu.

§ 4. Wymiary znaków przynależności państwowej i rejestracyjnego powinny być następujące:

a) na samolotach: wysokość znaków na skrzydłach powinna wynosić cztery piąte szerokości skrzydeł, wysokość zaś znaków na kadłubie lub na łodzi powinna wynosić cztery piąte największej wysokości mierzonej w najwęższej części kadłuba lub łódki, na której to części znaki te mają być wymalowane;

b) na sterowcach: wysokość znaków powinna wynosić dwunastą część obwodu największego przekroju sterowca;

c) na balonach kulistych: wysokość znaków powinna wynosić pietnastą część obwodu największego przekroju poprzecznego balonu;

d) na innych balonach: wysokość znaków powinna wynosić dwunastą część obwodu największego przekroju poprzecznego takich balonów.

Na wszystkich statkach powietrznych wysokość znaków nie powinna przekraczać 2,5 metra.

§ 5. Litery znaków powinny być malowane kolorem farby wyraźnie odcinającym się od koloru skrzydeł lub kadłuba, na których znaki te namalowano.

Litery powinny być wykonane w formie pełnego druku, wszystkie jednego typu i wymiaru; odstęp zaś między literami powinien być równy połowie szerokości liter.

Szerokość liter, o ile na to pozwala konstrukcja statku, powinna być równa dwum trzecim ich wysokości, a grubość — jednej szóstej tej wysokości.

Długość kreski, oddzielającej znak przynależności państwowej statku od znaku rejestracyjnego powinna równać się szerokości jednej litery, grubość zaś tej kreski powinna być taka sama jak grubość liter.

§ 6. Na tablicy metalowej o wymiarze 10×15 cm. umieszczonej w miejscu widocznem na kadłubie lub łodzi zarejestrowanego statku powietrznego, powinny być wyryte: imię, nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela statku oraz znak przynależności pastwowej statku i znak rejestracyjny.

Tablica metalowa o wymiarze 7×10 cm. z takim samym napisem powinna być umieszczona również wewnątrz kabiny pasażerskiej statku przedsiębiorstwa komunikacji lotniczej.

§ 7. Na statku powietrznym powinno być uwidocznione największe dozwolone obciążenie użyteczne statku, wskazane w świadectwie sprawności technicznej. Napis uwidoczniający dozwolone obciążenie statku winien być dokonany literami o wysokości 10 cm. i umieszczony po prawej stronie kadłuba lub łodzi statku powietrznego w części, przeznaczonej dla pasażerów i ładunku w odległości 1/6 szerokości kadłuba od jego krawędzi dolnej.

§ 8. Znaki i tablice powinny być rozmieszczone na statku powietrznym przy uwzględnieniu jego formy, oraz powinny być stale utrzymywane w czystości i być stałe widoczne.

§ 9. Znaki przynależności państwowej i rejestracji polskiego statku powietrznego stanowią jednocześnie znak wywoławczy tego statku.

Znak ten powinien być używany zawsze, gdy statek powietrzny zamierza nadawać lub ma odbierać sygnały przewidziane w rozporządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 26 listopada 1928 roku o sygnalizacji lotniczej i o lotniczych znakach naziemnych (Dz. U. R. P. z r. 1929 Nr. 1, poz. 9) lub wiadomości i komunikaty przewidziane w rozporządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 8 maja 1929 roku o lotniczej służbie radjoelektrycznej oraz o używaniu aparatów radjotechnicznych na pokładzie statków powietrznych (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 460).

§ 10. Znaki i tablice z napisami powinny być umieszczone na statku powietrznym niezwłocznie po jego zarejestrowaniu.

W przypadku wykreślenia statku powietrznego z rejestru państwowego statków powietrznych znak przynależności państwowej i znak rejestracyjny powinny być natychmiast ze statku usunięte.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dwa miesiące od dnia jego ogłoszenia. Z chwilą wejścia w życie rozporządzenia niniejszego traci moc swą Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 23 maja 1928 roku (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 672).

Poz. 463. Rozporządzenie Ministrów: Komunikacji, Spraw Wojskowych i Spraw Zagranicznych z dnia 15 maja 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych oraz Skarbu o przylocie do Polski i przelocie przez Polskę obcych statków powietrznych.

Na podstawie art. 2 ust. 2 i art. 85 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294) zarządza się co następuje:

§ 1. Dla przylotu do Polski i przelotu przez Polskę obcych statków powietrznych ustala się następujące zasady:

I. **Każdy obcy statek powietrzny,** przylatujący do Polski lub przelatujący przez Polskę, z wyjątkiem statków powietrznych należących do przedsiębiorstw, wykonywających regularną komunikację lotniczą na obszarze Polski na zasadzie specjalnych porozumień międzypaństwowych, względnie na zasadzie specjalnych koncesyj udzielonych przez Rząd Polski powinien być zaopatrzony w zaświadczenie sporządzone według wzoru Nr. 1, załączonego do niniejszego rozporządzenia.

II. **Zaświadczenia takie będą wydawane:**

1) obcym statkom powietrznym sportowym, turystycznym lub raidowym:

a) niewpisanym do rejestru państ należących do konwencji urządzającej żeglugę powietrzną, podpisanej w Paryżu dnia 13 października 1919 r. względnie do rejestru państw, które zawarły z Polską odnośne umowy międzypaństwowe o żegludze powietrznej, na zasadzie specjalnego pozwolenia udzielanego każdorazowo przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Spraw Zagranicznych,

b) wpisanym do rejestru państw, należących do konwencji, urządzającej żeglugę powietrzną, podpisanej w Paryżu dnia 13 października 1919 r. względnie do rejestru państw, które zawarły z Polską ogólne umowy międzypaństwowe o żegludze powietrznej, bez pozwolenia wymienionego w ustępie a) wyżej;

2) w drodze wyjątku obcym statkom powietrznym, należącym do obcych przedsiębiorstw lotniczych, zarobkujących zapomocą statków powietrznych, przy dokonywaniu sporadycznych lotów zarobkowych do Polski lub ponad Polską, na zasadzie każdorazowych specjalnych pozwoleń, udzielanych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami;

3) obcym statkom powietrznym wojskowym na zasadzie specjalnego pozwolenia, udzielanego za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych przez Ministra Spraw Wojskowych lub osobę przez niego upoważnioną;

4) obcym statkom powietrznym celnym, policyjnym i pocztowym na mocy specjalnie zawartych w tym celu porozumień międzypaństwowych.

§ 2. Celem otrzymania pozwolenia, względnie zaświadczenia na przylot do Polski lub przelot przez Polskę obcych statków powietrznych, z wyjątkiem statków powietrznych wojskowych należy składać podania do właściwych upoważnionych placówek polskich zagranicą, które będą wystawiać zaświadczenia zgodnie z instrukcją, wydaną w tej sprawie przez Ministra Spraw Zagranicznych.

Celem otrzymania pozwolenia na przylot do Polski i przelot przez Polskę obcych statków powietrznych wojskowych należy zwracać się do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w drodze dyplomatycznej.

§ 3. W podaniu o zaświadczenia (§ 2) na przylot, względnie przelot powinne być wyszczególnione:

a) imię, nazwisko, przynależność państwowa i stałe miejsce zamieszkania właściciela lub użytkownika statku,

b) lotnisko odlotu, cel lotu, data przypuszczalnego odlotu, zamierzony szlak lotu, lotnisko ostatecznego lądowania oraz przewidziane lądowanie na obszarze polskim,

c) znaki przynależności państwowej i rejestracji statku jak również i szczególne cechy charakterystyczne mogące ułatwić jego rozpoznanie przy przelocie nad obszarem Polski,

d) imiona i nazwiska, przynależność państwowa i stałe miejsce zamieszkania członków załogi i pasażerów,

e) opis i dokładne wyszczególnienie ilości sztuk i wag ładunku przewożonego na statku powietrznym,

f) jeżeli statek jest zaopatrzony w radjostację, należy podać typ stacji, moc oraz rodzaj i zakres fal tej radjostacji i czy stacja zamierza pracować nad obszarem Polski, przyczem warunki pracy radjostacji w Polsce będą podane w zaświadczeniu (§ 1).

§ 4. W zaświadczeniu (§ 1) powinny być wskazane: odcinek graniczny, nad którym wolno statkowi obcemu przekroczyć granice Państwa, szlak według którego wolno mu lecieć nad obszarem Państwa, lotniska paszportowo-celne, na których obowiązany jest lądować oraz tereny poza temi lotniskami, na których wolno mu lądować. Zaświadczenie (§ 1) jest ważne zasadniczo na 14 dni, wyjątkowo na okres dłuższy, co musi być w zaświadczeniu wyraźnie zaznaczone.

§ 5. Niezależnie od zaświadczeń (wzór Nr. 1) wymagane będą wizy dla załogi i pasażerów według przepisów o wizach wjazdowych i tranzytowych, obowiązujących w Polsce.

§ 6. Przylot do Polski, odlot z Polski lub przelot przez Polskę obcego statku powietrznego winien być dokonany w terminie ważności zaświadczenia.

§ 7. W razie stwierdzenia przy lądowaniu na obszarze Polski przez organa władz polskich, upoważnione do kontroli statków powietrznych, rozbieżności pomiędzy stanem wykazanym w zaświadczeniu (§ 1), a stanem faktycznym, dalszy lot statku powietrznego zagranicznego może być wstrzymany, do czasu wyjaśnienia rozbieżności.

§ 8. Obce statki powietrzne przylatujące do Polski i przelatujące przez Polskę, ich załoga, pasażerowie i ładunek podlegają na obszarze Polski wszelkim obowiązującym powszechnie przepisom ustawodawstwa ogólnego, a w szczególności przepisom ogólnym o żegludze powietrznej, celnym, skarbowym i przepisom o zakazach przywozu i wywozu, przepisom o przewozie osób i towarów, przepisom bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przepisom zdrowotnym i paszportowym.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w miesiąc po ogłoszeniu.

Wzór Nr. 1 do § 1 rozp.
z dn. 15 maja 1929 r. (poz. 463).

ZAŚWIADCZENIE

na przylot do Polski lub przelot przez Polskę obcego statku powietrznego.

Statkowi powietrznemu (rodzaj, kategorja typ) ....

oznaczonemu znakami przynależności państwowej i rejestracji ....

udziela się $\frac{\text{prawa przylotu do Polski}}{\text{prawa przelotu przez Polskę}}$ w celu ....

....

....

wskutek czego statek ten jest upoważniony do .... przekroczenia granicy Polski w punktach ....

....

Statek wymieniony powinien dokonywać lotu nad obszarem Polski wzdłuż urzędowo wyznaczonego szlaku powietrznego lotu ....

....

....

stosując się przytem do obowiązujących przepisów.

Celem dokonania odprawy paszportowo-celnej przy przylocie statek ten obowiązany jest do wylądowania na jednem z następujących lotnisk paszportowo-celnych ....

....

Po dokonaniu odprawy paszportowo-celnej przy przylocie statek ten ma prawo lądowania na następujących lotniskach ....

....

....

Celem dokonania odprawy paszportowo-celnej przy odlocie statek tem obowiązany jest do odlotu zagranicę z jednego z następujących lotnisk paszportowo-celnych ....

....

Załogę statku powietrznego i jego obciążenie stanowią:

1) **Członkowie załogi:**

Imiona i nazwiska	Obywatelstwo	Stałe miejsce zamieszkania	Nr. Nr. paszp.	Funkcja	Świadectwo uzdolnienia Nr. Nr.	Świadectwo upoważnien. Nr. Nr.	Świadectwo przez kogo wydane

2) **Pasażerowie:**

Imiona i nazwiska	Obywatelstwo	Miejsce zamieszkania	Nr. Nr. paszportów	Przejazd płatny czy bezpłatny

3) **Bagaż względnie ładunek:**

Rodzaj ładunku	Waga	Ilość	Do kogo należy	Uwagi

Statek powietrzny jest zaopatrzony w aparat radjotechniczey typu.............................. zainstalowany na zasadzie zezwolenia wydanego przez

....

W czasie lotu nad obszarem Polski radjostacja będzie czynna / nieczynna.

Jeżeli radjostacja będzie czynna, praca jej nad obszarem Polski winna się odbywać zgodnie z warunkami zawartemi w rozporządzeniu Ministra Komunikacji z dn. 8 maja 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 460).

Na statku znajdują się aparaty fotograficzne, kinematograficzne, klisze, filmy, na przewiezienie których / dokonywanie zdjęć zostało wydane przez właściwe władze polskie zezwolenie

Zaświadczenie niniejsze jest ważne do dnia..19..........roku

Data i miejsce wydania zaświadczenia

....

..........................19............r.

....

Podpis:

(Pieczęć urzędowa).

Poz. 464. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 29 czerwca 1929 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych.

Poz. 465. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 9 sierpnia 1929 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej z dnia 26 czerwca 1924 r.

Poz. 466. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 lipca 1929 r. w sprawie zmian w statucie Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego.

Poz. 467. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 26 lipca 1929 r. w sprawie zmiany § 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11 czerwca 1923 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 16 maja 1922 r. o urlopach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu.

Poz. 468. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 lipca 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie zastosowania do gminy wiejskiej Trzebinia w powiecie chrzanowskim, województwie krakowskiem przepisów ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, dotyczących gmin miejskich.

z 26 sierpnia Nr. 60 Rok 1929

Poz. 469. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lipca 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Sprawiedliwości, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa, Przemysłu i Handlu, Komunikacji, Robót Publicznych oraz Pracy i Opieki Społecznej w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku o związkach międzykomunalnych.

Na podstawie art. 8 ust. 3, art. 20 ust. 2, art. 28 ust. 2 oraz art. 49 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r.

o związkach międzykomunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 386) zarządza się co następuje:

I. Organizacja związku międzykomunalnego.

do art. 1 — 13 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 1. Związki komunalne, które połączyły się w związek międzykomunalny lub przystąpiły do już utworzonego związku międzykomunalnego, są członkami danego związku międzykomunalnego bez względu na swój charakter prawny czy wysokość swych udziałów.

§ 2. Statut związku międzykomunalnego powinien zawierać wyraźne postanowienie, że dany związek międzykomunalny posiada prawo korporacji o samoistnej osobowości prawnej.

Statut związku międzykomunalnego, który otrzymał charakter korporacji prawa publicznego, powinien nadto zawierać wyraźne postanowienie, że związek charakter ten posiada.

§ 3. Zakres działania każdego związku międzykomunalnego ogranicza się pod względem rzeczowym tylko do tych poszczególnych zadań, jakie ma spełniać w myśl statutu.

§ 4. Jeżeli w statucie związku międzykomunalnego przewidziane zostało utworzenie innych organów ustrojowych poza radą i zarządem związku np. wydziału związkowego, komisji rewizyjnej, komisyj specjalnych, ciał doradczych i t. p., to organom tym można w statucie powierzyć wykonywanie tylko tych funkcyj, wchodzących w zakres działania związku, których ustawa lub rozporządzenie nie przekazały wyraźnie radzie lub zarządowi związku.

§ 5. Kolegjalnemi organami wykonawczemi, w rozumieniu art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o związkach międzykomunalnych, są w szczególności: magistraty, kolegjalne zarządy gmin wiejskich, wydziały powiatowe i — w województwie poznańskiem i pomorskiem — wydziały wojewódzkie.

Kolegjalnemi organami korporacyj, należących do związku międzykomunalnego, są zarówno wyżej wymienione kolegjalne organa wykonawcze, jako też stanowiące organa tych korporacyj, a w szczególności rady miejskie, rady gmin wiejskich, rady i sejmiki powiatowe oraz sejmiki wojewódzkie.

Zastępców tych przedstawicieli, którzy nie wchodzą z urzędu w skład rady związku, wybiera ten sam kolegjalny organ korporacji komunalnej należącej do związku międzykomunalnego, który powołany jest do dokonania wyboru odnośnych przedstawicieli.

Statut związku międzykomunalnego powinien wyraźnie wskazać te kolegjalne organa korporacyj, należących do związku międzykomunalnego, które dokonywać mają wyboru przedstawicieli i zastępców przedstawicieli, nie wchodzących z urzędu w skład rady związku międzykomunalnego.

Statut związku międzykomunalnego może ustalić, że stosunek liczby przedstawicieli poszczególnego członka związku do ogólnej liczby członków rady związku ma odpowiadać stosunkowi, w jakim udziały odnośnych członków pozostają do sumy udziałów wszystkich członków związku — z tem jednak ograniczeniem, że w związku międzykomunalnym, liczącym trzech lub więcej członków, liczba przedstawicieli jednego członka powinna być niższa od połowy liczby wszystkich przedstawicieli w radzie związku międzykomunalnego.

Statut związku międzykomunalnego powinien zawierać postanowienia o rozdziale przedstawicieli między członków związku w wypadku zmian w składzie związku lub zmian terytorjalnych w obszarze członków związku.

§ 6. Rada związku międzykomunalnego powinna się składać najmniej z czterech członków.

Pracownicy związku międzykomunalnego nie mogą być członkami rady tego związku ani też tych organów ustrojowych, które powołane są do wykonywania kontroli.

§ 7. Jeżeli statut związku międzykomunalnego przewiduje perjodyczne odnawianie części składu rady związku międzykomunalnego, to odnawianie to dotyczyć może tych członków rady, którzy nie wchodzą w jej skład z urzędu.

Osoba, będąca przedstawicielem jednego z członków związku, nie może być równocześnie przedstawicielem innego członka związku międzykomunalnego.

W statucie związku międzykomunalnego można postanowić, że przewodnictwo w radzie związku sprawuje nie prezes związku, lecz inna osoba, wybrana przez radę związku z jej grona.

§ 8. Prezesowi związku bez względu na to, czy jest członkiem rady, czy nie, służy w radzie związku oraz innych organach stanowiących tylko głos doradczy.

To samo dotyczy wiceprezesa związku, o ile zastępuje prezesa, może zaś być przewidziane w statucie związku co do innych członków zarządu związku w razie ustanowienia zarządu kolegjalnego.

Jeżeli członek rady został prezesem związku międzykomunalnego, wówczas związkowi komunalnemu, którego przedstawicielem był prezes, służy prawo wyboru na jego miejsce innego przedstawiciela.

Osobą stanowiącą jednoosobowy organ wykonawczy jednego z członków związku, może być — w rozumieniu art. 5 ust. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych — prezydent miasta burmistrz, wójt, lub sołtys. Art. 7 zdanie drugie tegoż rozporządzenia ma w przypadkach określonych art. 5 ust. 6 powołanego rozporządzenia, odpowiednie zastosowanie.

§ 9. Jeżeli statutem ustanowiono tylko jednoosobowy zarząd związku międzykomunal-

nego z upoważnieniem do przekazania jego praw i obowiązków w myśl art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych, wówczas uchwałą rady związku można przekazać uprawnienia i obowiązki tego zarządu tylko osobie, stanowiącej jednoosobowy organ wykonawczy członka zwiazku miedzykomunalnego (prezydentowi miasta, burmistrzowi, wójtowi, sołtysowi), względnie sprawującej urząd przewodniczącego kolegjalnego organu wykonawczego członka związku; jeżeli zaś ustanowiono kolegjalny zarząd związku z upoważnieniem dla rady do jego przekazania, wówczas przekazanie to nastąpi tylko w stosunku do kolegjalnego organu, t. j. zarządu członka związku międzykomunalnego, przyczem należy równocześnie ustalić, kto z członków tego organu jest prezesem i wiceprezesem związku.

Jeżeli w statucie związku przekazano organowi jednego z członków związku międzykomunalnego tylko niektóre uprawnienia i obowiązki zarządu związku, wówczas należy równocześnie oznaczyć organ, który ma spełniać nieprzekazane uprawnienia i obowiązki tego zarządu a zarazem określić jego ustrój (skład), sposób wyboru i odwołania oraz okres urzędowania.

Za zgodą związku komunalnego, którego organowi powierzono zarząd związku międzykomunalnego, można temuż związkowi powierzyć również prowadzenie biurowości związku międzykomunalnego.

§ 10. Członkowie rady związku spełniają swe funkcje honorowo, mogą jednak otrzymywać zwrot kosztów podróży i wynagrodzenie za obecność na posiedzeniach, o ile to jest przewidziane w statucie związku.

W statucie związku można postanowić, że stale w związku zatrudnieni członkowie zarządu mają prawo do stałego wynagrodzenia za pracę oraz określić warunki poboru i wysokość tych wynagrodzeń.

Członkowie rady i zarządu związku nie mogą wchodzić w stosunek osobistego dłużnika do związku bez specjalnej uchwały rady związku.

Rada związku może zawiesić w czynnościach swego członka w tych wypadkach, w których zawieszeniu ulega członek organu związku komunalnego, którego przedstawicielem jest dany członek rady. O uchwale zawieszającej w czynnościach członka rady należy niezwłocznie zawiadomić związek komunalny, którego dany członek jest przedstawicielem. Związek ten decyduje ostatecznie o odwołaniu danego członka jako swego przedstawiciela w radzie związku międzykomunalnego.

Członkowie zarządu związku obowiązani są brać udział w posiedzeniach rady związku.

§ 11. W postanowieniach statutu związku międzykomunalnego o zdolności do powzięcia uchwał, o stosunku głosów w głosowaniu i o sposobie obradowania oraz urzędowania organów związku międzykomunalnego -- należy w szczególności określić:

a) w jakich odstępach czasu i na czyje zarządzenie zwoływane być mają zwyczajne posiedzenia rady związku;
b) w jakich wypadkach oraz na czyj wniosek i zarządzenie mają być zwoływane nadzwyczajne posiedzenia rady związku;
c) kto stanowi o porządku obrad rady związku oraz o dopuszczeniu wniosków nieobjętych ustalonym porządkiem obrad;
d) czy i w jakich sprawach wymagana jest kwalifikowana obecność lub też kwalifikowana większość obecnych do powzięcia ważnej uchwały;
e) czy i pod jakiemi warunkami — w braku obecności przepisanej ilości przedstawicieli — rada związku może powziąć ważne uchwały bez względu na liczbę obecnych.
f) które sprawy mają być unormowane wewnętrznym regulaminem czynności związku międzykomunalnego;
g) organ wieloosobowy związku, którego członkowie upoważnieni są do wspólnego podpisywania dokumentów, zobowiązujących związek międzykomunalny.

§ 12. Dla ułatwienia organizowania związków międzykomunalnych ogłasza się równocześnie statut wzorowy, który stanowi załącznik do rozporządzenia niniejszego.

Uchylenia w statutach poszególnych związków międzykomunalnych od statutu wzorowego są dopuszczalne, odchylenia te jednak nie mogą się sprzeciwiać przepisom obowiązującym a w szczególności postanowieniom rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych i rozporządzenia niniejszego.

§ 13. Dla utworzenia związku międzykomunalnego powinny organy stanowiące związków komunalnych, łączących się w taki związek uchwalić:

1) zorganizowanie związku i przystąpienie do niego;

2) przekazazanie związkowi tych poszczególnych zadań, które ma spełniać;

3) wysokość udziału, jaki przyjmują w związku względnie — o ile statut przewiduje wyższą ponad udział odpowiedzialność ich za zobowiązania związku -- przyjęcie odpowiedzialności w tym zakresie;

4) fundusze potrzebne na uruchomienie i utrzymanie związku;

5) projekt statutu związku międzykomunalnego.

Uchwały powzięte przez poszczególne związki, mające utworzyć zwiazek międzykomunalny, powinny być w przedmiotach ad 1, 2 i 5 zgodne.

§ 14. Przez właściwą władzę nadzorczą wymienioną w art. 9 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych, należy rozumieć tę władzę nadzorczą, która w myśl art. 32 tegoż rozporządzenia jest właściwą dla związku międzykomunalnego o projektowanym składzie członków. W wypadku, wskazanym w art. 32 ust. 3 tegoż rozporządzenia, wyznaczona władza nadzorcza powinna decyzję swoją i brzmienie projektu statutu związku międzykomunalnego przed zatwierdzeniem całkowicie uzgodnić z odnośnemi równorzędnemi władzami.

Uchwały związków komunalnych o zorganizowaniu związku międzykomunalnego, jako też projekty statutów związkowych i projekty zmian tychże należy przedstawiać właściwej władzy nadzorczej w trzech egzemplarzach. Przy organizowaniu nowego związku należy nadto przedłożyć dwa egzemplarze próbnego preliminarza dochodów i wydatków zamierzonego związku.

Jeżeli zadania, które ma spełniać zamierzony związek, dotyczą zakładania lub prowadzenia pewnych zakładów, przedsiębiorstw lub innych urządzeń, należy ponadto przedłożyć plany i kosztorysy oraz obliczenie finansowania i eksploatacji odnośnych urządzeń wraz z potrzebnemi materjałami orjentacyjnemi.

Przy zatwierdzaniu uchwał związków komunalnych o zorganizowaniu związku międzykomunalnego projekt statutu tego związku powinien być uważany jako integralna część (załącznik) tych uchwał i podlegać jako taki równoczesnemu i łącznemu zatwierdzeniu.

Przedkładając do zatwierdzenia uchwały w sprawie utworzenia związku międzykomunalnego, związki komunalne, mające uczestniczyć w projektowanym związku międzykomunalnym, powinny wskazać władzy nadzorczej, kto uprawniony jest do działania w ich wspólnem imieniu i do odbioru pism, zarządzeń i decyzyj władzy nadzorczej w sprawie zamierzonego związku.

§ 15. Ograniczenie, rozszerzenie, tudzież wszelka inna zmiana zakresu zadań związku międzykomunalnego, skrócenie lub przedłużenie oznaczonego w statucie okresu trwania związku międzykomunalnego oraz zmiana ustalonego statutem zakresu odpowiedzialności członków za zobowiązania związku wymaga zawsze zmiany statutu, która przychodzi do skutku w ten sam sposób jak pierwsze ustalenie statutu.

§ 16. Jeżeli terytorja związków komunalnych, mających uczestniczyć w związku międzykomunalnym, mieszczą się na obszarze dwóch związków komunalnych różnego stopnia, wówczas przed zatwierdzeniem statutu właściwa władza nadzorcza powinna dać możność oświadczenia się najpierw związkowi komunalnemu niższego stopnia, a następnie — dołączając oświadczenie tego związku — związkowi komunalnemu wyższego stopnia.

W razie uzależnienia zatwierdzenia statutu od wprowadzenia do niego zmian, ogłoszenie statutu z temi zmianami nastąpić może dopiero po zawiadomieniu właściwej władzy nadzorczej o przyjęciu zastrzeżonych zmian.

W razie wniesienia odwołania od zarządzenia, żądającego wprowadzenia zmian, do władzy nadzorczej wyższej instancji, ogłoszenie zarządzenia zatwierdzającego oraz samego statutu względnie jego zmian nastąpić może dopiero po wydaniu decyzji przez władzę nadzorczą wyższej instancji i zgodnie z tą decyzją.

§ 17. Ogłoszenie zarządzenia władzy nadzorczej, zatwierdzającego statut związku międzykomunalnego, zmian tego zarządzenia oraz samego statutu względnie jego zmian zarządza na koszt zainteresowanych związków komunalnych właściwa (§ 14) władza nadzorcza.

Związek międzykomunalny może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania oraz pozywać i być pozywanym dopiero z dniem prawidłowego ogłoszenia zarządzenia władzy nadzorczej, zatwierdzającego statut.

Władze nadzorcze związków międzykomunalnych obowiązane są prowadzić stały rejestr wszystkich na ich obszarze działania zorganizowanych związków międzykomunalnych z uwidocznieniem danych co do charakteru, ustroju i działalności oraz gospodarki finansowej tych związków, tudzież co do późniejszych w tym względzie zmian.

§ 18. Za zadania związku międzykomunalnego, wchodzące w zakresie administracji publicznej, uważane będą przedewszystkiem te zadania, które należą do obowiązkowego z mocy przepisów prawnych zakresu działania związków komunalnych, uczestniczących w odnośnym związku międzykomunalnym.

Nadanie związkowi międzykomunalnemu charakteru korporacji prawa publicznego nastąpić może dopiero po zatwierdzeniu statutu związku międzykomunalnego i przepisowem opublikowaniu zarządzenia, zatwierdzającego statut.

O ile już w chwili organizowania związku międzykomunalnego i układania jego statutu istnieje zamiar wystąpienia z wnioskiem o nadanie temu związkowi charakteru korporacji prawa publicznego, może być w statucie odrazu zawarte postanowienie, że związkowi przysługuje charakter korporacji prawa publicznego, jako też przepisy określające prawa i obowiązki tego związku, wynikające z charakteru korporacji prawa publicznego. W tym wypadku jednak w przedłożonym do zatwierdzenia statucie (przepisach końcowych) nowoorganizującego się związku musi być zamieszczona klauzula, że powyższe postanowienie i przepisy statutu o przysługującym związkowi charakterze korporacji prawa publicznego i wynikających z tego charakteru prawach i obowiązkach związku wejdą w życie dopiero z dniem ogłoszenia odnośnego rozporządzenia Rady Ministrów w tym samym organie, — który był miarodajny dla ogłoszenia statutu związku celem uzyskania przez związek osobowości prawnej (art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach miedzykomunalnych).

§ 19. Do poboru opłat (cen) za używanie przedsiębiorstw związku międzykomunalnego oraz opłat za używanie urządzeń i zakładów dobra publicznego takiego związku mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747), a w szczególności postanowienia art. art. 27 — 30 tej ustawy wraz z późniejszemi zmianami i uzupełnieniami.

Do ściągania w drodze egzekucji administracyjnej świadczeń członków na rzecz związków międzykomunalnych o charakterze korporacyj prawa publicznego mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342). Natomiast do ściągania w drodze egzekucji administracyjnej opłat i dopłat na rzecz związków międzykomunalnych o charakterze korporacyj prawa publicznego mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 55 wymienionej ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych i art. 56 tejże ustawy, zmieniony art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401).

§ 20. W przedmiocie praw i obowiązków tudzież odpowiedzialności służbowej członków zarządu związku międzykomunalnego posiadającego charakter koporacji prawa publicznego i — o ile statut inaczej nie stanowi — także pracowników takiego związku mają zastosowanie przepisy, obowiązujące członków zarządu i pracowników związków komunalnych, uczestniczących w związku międzykomunalnym, a mianowicie:

1) w razie uczestnictwa w związku międzykomunalnym więcej związków komunalnych różnego stopnia — przepisy związku komunalnego najwyższego stopnia;

2) jeżeli przy uczestnictwie w związku międzykomunalnym związków komunalnych różnego stopnia wchodzą w jego skład dwa lub więcej związków komunalnych tego samego najwyższego stopnia lub jeżeli w skład związku międzykomunalnego wchodzą wyłącznie związki komunalne jednakowego stopnia, to—z zachowaniem stale zasady ad 1 — za miarodajne uważać należy przepisy tego związku komunalnego, na którego obszarze znajduje się siedziba związku międzykomunalnego; w razie zaś, gdyby siedziba związku nie znajdowała się na obszarze jednego z miarodajnych związków komunalnych, przepisy tego z tych związków, którego udział w związku międzykomunalnym jest największy—a w razie równości udziałów,—którego zaludnienie jest większe. W wypadku zmiany składu związku międzykomunalnego, posiadającego charakter korporacji prawa publicznego, przepisy dotychczas miarodajne pozostają nadal obowiązującemi, jak długo statut tego związku nie został pod tym względem zmieniony.

Uchwały związku międzykomunalnego o charakterze korporacji prawa publicznego, ustalające stosunki służbowe pracowników związku międzykomunalnego, wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej (art. 36 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej).

II. Majątek i gospodarka związków międzykomunalnych.

do art. 14—20 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 21. Wartość udziału każdego członka związku międzykomunalnego—bez względu na to, z jakich przedmiotów udział ten się składa i czy został całkowicie wniesiony lub nie — powinna być w statucie związku określoną w gotówce.

Określenie wysokości udziału członków w związku międzykomunalnym, jako też określenie rozmiaru świadczeń członków na rzecz tego związku, nastąpić może w statucie, bądź to podług obszaru lub liczby ludności uczestniczących związków, bądź podług stopnia ich zainteresowania w zadaniach związku lub podług przypisu podatków, bądź wreszcie podług tych wszystkich lub niektórych z tych okoliczności, albo też podług innych zasad, na które uczestniczący się zgodzą.

Na udział członka w związku międzykomunalnym może być policzona wartość urządzeń członka, przejętych przez związek. Podobnież poniesione przez członka koszta sprawowanej przezeń administracji związku międzykomunalnego mogą być policzone na poczet wartości świadczeń tego członka na rzecz związku.

Przypadający nań udział powinien członek wnieść do związku międzykomunalnego w sposób określony statutem. Wniesiony udział wchodzi w skład majątku związku międzykomunalnego i przechodzi do rozporządzenia tegoż związku.

Statut związku międzykomunalnego zawierać powinien postanowienia o tem, w których wypadkach, na podstawie czyjego zarządzenia i pod jakiemi warunkami wpłacone sumy udziałów mogą być zwrócone członkom lub przez nich wycofane.

§ 22. Z wyjątkiem wypadków w statucie przewidzianych lub na podstawie upoważnienia statutowego dopuszczalnych, związek międzykomunalny ma obowiązek przez cały czas swego istnienia zachować swój majątek, mający służyć trwale celom związku, w stanie wedle możności nie uszczuplonym.

§ 23. Rozdzielenie nadwyżki dochodów nad wydatkami związku międzykomunalnego tudzież rozkład niedoboru w wypadku, jeżeli własne dochody związku międzykomunalnego oraz świadczenia członków na pokrycie wydatków nie wystarczają, określone być może w statucie bądź według okoliczności, przyjętych za

podstawę określenia udziałów lub świadczeń, bądź też podług stosunku kwoty poszczególnych udziałów lub świadczeń do ogólnej sumy wszystkich udziałów lub świadczeń, bądź wreszcie podług innych zasad, na które uczestniczący się godzą.

§ 24. Warunki korzystania z urządzeń i zakładów dobra publicznego tudzież z przedsiębiorstw związku międzykomunalnego ustalają przedewszystkiem regulaminy (statuty) odnośnych urządzeń, zakładów lub przedsiębiorstw, uchwalone przez powołane do tego w statucie związku organa ustrojowe związku międzykomunalnego.

Uchwały związku międzykomunalnego o charakterze korporacji prawa publicznego, dotyczące takich regulaminów, wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej (art. 36 ust. 1 rozp. Prez. Rzplitej).

Postanowienia powyższe w niczem nie naruszają przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 roku o nadzorze i kontroli instytucyj opiekuńczych (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 354) — w sprawach regulaminów zakładów o celach opieki społecznej.

Przepisy art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych mają zastosowanie także do rozstrzygnięć zarządu związku międzykomunalnego co do zażaleń i sprzeciwów w sprawach, dotyczących korzystania z urządzeń i zakładów dobra publicznego tudzież z przedsiębiorstw związku międzykomunalnego, oraz w sprawach opłat i dopłat na te cele.

§ 25. Wyższa ponad udział odpowiedzialność członków związku międzykomunalnego za zobowiązania tegoż związku dosięgać może także całej sumy zobowiązań związku międzykomanalnego (odpowiedzialność solidarna). W statucie związku międzykomunalnego należy określić stosunek, w jakim poszczególni członkowie mają uczestniczyć w ewentualnych stratach z tytułu poniesionej odpowiedzialności wyższej.

W przedmiocie odpowiedzialności miejskich, powiatowych i wojewódzkich związków komunalnych, organizujących wspólnie, jako związek międzykomunalny, komunalną kasę oszczędności, miarodajne są przepisy art. 3 ust. 2 i 3 oraz art. 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339) oraz §§ 5, 6, i 58 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 26 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 424).

§ 26. W sprawach administracji majątku przedsiębiorstw zakładów i urządzeń oraz gospodarki finansowej związków międzykomunalnych, jako też w sprawach zbywania i nabywania nieruchomości oraz zaciągania pożyczek i lokowania kapitałów, jak również w sprawach wymiaru i poboru świadczeń, przewidzianych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych i w rozporządzeniu niniejszem, obowiązują przedewszystkiem przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522) wraz z § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Skarbu z dnia 22 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 15, poz. 99) tudzież z rozporządzeniem wykonawczem Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanem w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 28 czewca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 433), rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 września 1926 r., wydanem w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie zmiany tego ostatniego rozporządzenia (Dz. U. R. P. Nr. 101, poz. 587), oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 28 marca 1927 roku o kasowości i rachunkowości związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 345) jako też przepisy ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) wraz z późniejszemi zmianami.

W odniesieniu do związków międzykomunalnych o charakterze korporacyj prawa publicznego ma nadto zastosowanie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 grudnia 1924 r. o ustanawianiu delegatów rządowych przy poszczególnych samorządach lub innych związkach prawnopublicznych (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 1002) tudzież rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. o sposobie lokowania funduszów przez osoby prawa publicznego, fundacje i osoby niewłasnowolne oraz o sposobie lokowania kaucyj, składanych z tytułu obowiązku publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 141).

O tem, które postanowienia z powyższych przepisów mają być miarodajne w stosunku do poszczególnych związków komunalnych ze względu na konkretny skład ich członków, decydują zasady ustalone w art. 20 ust. 1 w zdaniu pierwszem pod a) — e) i w zdaniu drugiem tegoż ustępu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych, przyczem postanowienia § 20 ust. 1 p. 1 i 2 rozporządzenia niniejszego mają tutaj posiłkowe zastosowanie.

III. Zmiany w składzie i rozwiązywanie związków międzykomunalnych.

do art. 21 — 30 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 27. Organ stanowiący związku komunalnego, zamierzającego przystąpić na członka związku międzykomunalnego, powinien — po uzyskaniu tymczasowej zgody na przyjęcie swego związku ze strony związku międzykomunalnego — uchwalić:

1) przystąpienie do związku międzykomunalnego;

2) przekazanie ze swej strony związkowi tych szczególnych zadań, które ma on spełniać za związek przystępujący;

3) wysokość udziału, jaki przyjmuje w związku względnie — o ile statut przewiduje wyższą ponad udział odpowiedzialność członków za zobowiązania związku — przyjęcie odpowiedzialności w tym zakresie;

4) przyjęcie statutu tegoż związku międzykomunalnego w jego ostatniem brzmieniu;

5) przyjęcie szczególnych warunków, od których związek międzykomunalny uzależnia ostateczną swoją zgodę na przystąpienie doń danego członka.

Uchwały związków komunalnych, dotyczące przystąpienia do związku międzykomunalnego mogą być tylko wtedy zatwierdzone, o ile właściwej (§ 14) władzy nadzorczej przedłożoną zostanie równocześnie uchwała związku międzykomunalnego o przyjęciu odnośnego członka do związku i o ile zatwierdzenie uchwały o przyjęciu nie nasuwa zastrzeżeń. Władza nadzorcza związku międzykomunalnego o nowoprojektowanym składzie członków obowiązana jest przed zatwierdzeniem odnośnych uchwał zasięgnąć opinji dotychczasowej władzy nadzorczej interesowanego związku komunalnego i międzykomunalnego.

Przyjęcie uważa się za dokonane z dniem ogłoszenia zarządzenia właściwej (§ 14) władzy nadzorczej zatwierdzającego uchwały o przystąpieniu i przyjęciu w sposób przepisany dla ogłoszenia statutu odnośnego związku międzykomunalnego.

§ 28. Zmiana granic, skutkiem której związek komunalny lub inna korporacja prawa publicznego uczestnicząca w związku międzykomunalnym, nie przestaje istnieć, nie stanowi tytułu do żądania zmiany wysokości udziału względnie świadczeń członka na rzecz związku międzykomunalnego, o ile nie pociągnęła za sobą równocześnie zmiany zainteresowania członka w związku międzykomunalnym lub zmiany zdolności finansowej członka.

Związek, uprawniony do podniesienia roszczenia o zmianę wysokości udziału lub świadczeń z tytułu zmiany zainteresowania lub zdolności finansowej wskutek zmiany granic, powinien wystąpić z odpowiedniem żądaniem do związku zobowiązanego. W razie niedojścia do skutku porozumienia lub na skutek odwołania rozstrzyga wspólna dla zainteresowanych związków władza nadzorcza.

§ 29. W zakresie rozliczeń między członkiem związku międzykomunalnego z tytułu zmiany jego granic a innymi członkami związku międzykomunalnego oraz samym związkiem międzykomunalnym miarodajne są przedewszystkiem postanowienia, przewidziane w statucie związku międzykomunalnego na wypadek zmian terytorjalnych w obszarze członków tego związku.

§ 30. W statucie związku międzykomunalnego można przewidzieć, że członek związku jest uprawniony zgłosić swoje ustąpienie, a związek międzykomunalny jest w prawie usunąć członka, jeżeli zmiana granic członka związku międzykomunalnego jest tego rodzaju, iż zupełnie uchyla zainteresowanie tego członka w zadaniach związku. Termin 6-tygodniowy oznajmienia zamiaru ustąpienia względnie usunięcia członka ze związku, o jakim mowa w art. 24 ustęp 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych, należy liczyć wstecz od dnia zamierzonego ustąpienia względnie usunięcia.

Zatwierdzenie uchwały związku komunalnego o ustąpieniu ze związku międzykomunalnego nastąpić może dopiero po wysłuchaniu zainteresowanego związku międzykomunalnego i władzy nadzorczej ustępującego członka, — a zatwierdzenie uchwały związku miedzykomunalnego o usunięciu członka związku tylko po wysłuchaniu odnośnego członka. W obu powyższych wypadkach zatwierdzenie odnośnych uchwał może tylko wtedy nastąpić, jeżeli ustąpienie względnie usunięcie członka jest poza tem dozwolone na warunkach, określonych w statucie związku.

§ 31. Uchwały związków komunalnych o przedłużeniu istnienia zorganizowanego przez nie na czas ograniczony związku międzykomunalnego podlegają zatwierdzeniu dotychczasowej władzy nadzorczej związku międzykomunalnego.

Władza nadzorcza może odmówić zatwierdzenia, jeśli uzna, że przedłużeniu istnienia związku miedzykomunalnego, zorganizowanego na czas ograniczony, sprzeciwiają się powody miarodajne dla odmowy zatwierdzenia uchwał o zorganizowaniu nowego związku międzykomunalnego (art. 9 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych). Przed zatwierdzeniem uchwał o przedłużeniu istnienia związku międzykomunalnego, zorganizowanego na czas ograniczony władza nadzorcza powinna dać możność oświadczenia się temu związkowi komunalnemu względnie tym związkom komunalnym, na którego względnie których obszarze mieszczą się terytorja związków komunalnych, uczestniczących w dotychczasowym związku międzykomunalnym.

Władza nadzorcza może uzależnić zatwierdzenie od wprowadzenia do statutu zmian w myśl powyższych postanowień lub innych przepisów.

Odmowę zatwierdzenia oraz żądanie wprowadzenia zmian należy umotywować.

Zarządzenie władzy nadzorczej, zatwierdzające uchwały o przedłużeniu istnienia związku międzykomunalnego, zorganizowanego na czas ograniczony, zmiany tego zarządzenia oraz ewentualne zmiany statutu dotychczasowego związku należy podać do wiadomości w spo-

sób, określony art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych.

32. Władza nadzorcza może odmówić zatwierdzenia uchwał członków związku międzykomunalnego o rozwiązaniu związku międzykomunalnego w szczególności, jeżeli stwierdzi:

a) że uchwały te nie zostały powzięte przez wszystkich członków związku, tudzież
b) jeżeli uchwały te nie wypowiadają wyraźnie zgody na rozwiązanie związku.

§ 33. Zarządzenie władzy nadzorczej, stwierdzające rozwiązanie związku międzykomunalnego i zarządzające jego likwidację, należy ogłosić w sposób określony art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych.

§ 34. Likwidacja związku międzykomunalnego odbywa się pod nadzorem osobnego komisarza, którego wyznacza właściwa władza nadzorcza na koszt związku.

Likwidatorów związku międzykomunalnego — w przypadkach dobrowolnego rozwiązania związku, upływu terminu, na jaki związek został zorganizowany, oraz rozwiązania związku wskutek ubycia poszczególnych członków, jeżeli statut tak stanowi lub jeżeli po tem ubyciu nie pozostanie co najmniej dwóch członków, — mianuje rada związku międzykomunalnego, we wszystkich innych przypadkach—władza nadzorcza.

Obowiązkiem likwidatorów jest przeprowadzić, — wedle możności przy współudziale komisji rewizyjnej związku lub w jej braku przy współudziale specjalnie przez radę związku wyznaczonej komisji,—rewizję funduszów, ksiąg i rachunków związku oraz ustalić według daty ogłoszenia zarządzenia władzy nadzorczej, stwierdzającego rozwiązanie związku międzykomunalnego, stan jego majątku przez stwierdzenie i porównanie pozycyj czynnych i biernych tego majątku. W stanie czynnym należy ustalić osobno ogólną sumę wszystkich udziałów członkowskich, a w tem kwoty udziałów już wpłaconych oraz kwoty udziałów niewpłaconych i wycofanych tych wszystkich członków, którzy w myśl art. 19 wymienionego już wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej za zobowiązania związku odpowiadają. W stanie biernym należy ustalić wysokość wszystkich zobowiązań rozwiązanego związku.

Na tej podstawie wypracowują likwidatorzy plan likwidacji, który objąć powinien także wszystkie zakłady, przedsiębiorstwa i urządzenia związku.

§ 35. Plan likwidacji podaje komisarz rządowy do wiadomości rady związku oraz dotychczasowych członków związku. Plan likwidacji władza nadzorcza związku zatwierdza po wysłuchaniu opinji dotychczasowych członkow związku i ich władz nadzorczych.

Zatwierdzony plan likwidacji powinien być ogłoszony w sposób przepisany dla ogłoszenia statutu związku. W ogłoszeniu tem należy wezwać wierzycieli związku do odbioru należnych przedmiotów lub kwot w przeciągu sześciu miesięcy. Ogłoszenie należy powtórzyć trzykrotnie co najmniej w dwutygodniowych odstępach czasu.

Termin sześciomiesięczny do odbioru liczy się od dnia ostatniego ogłoszenia.

§ 36. W ostatniem ogłoszeniu (§ 35, ust. 2) należy wezwać związki komunalne, którym w myśl art. 29 ust. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych służy prawo przejęcia urządzeń rozwiązanego związku międzykomunalnego, aby w wyznaczonym im terminie zgłosiły swe żądania co do przejęcia wspomnianych urządzeń.

Żądania, niezgłoszone w wyznaczonym terminie, nie będą uwzględnione.

§ 37. Z chwilą ogłoszenia o zarządzeniu likwidacji związku międzykomunalnego wszelkie niewpłacone jeszcze kwoty udziałów członków stają się płatne i na żądanie komisarza likwidacyjnego powinny być wniesione do trzech miesięcy od tego ogłoszenia.

Jeżeli członkowie związku przyjęli za zobowiązania związku międzykomunalnego odpowiedzialność w zakresie wyższym, niż wynoszą ich udziały, wówczas — jeżeli płynne fundusze związku nie wystarczą na pokrycie jego zobowiązań — powinni w granicach przyjętej odpowiedzialności dostarczyć odpowiednich środków także na pokrycie tego, co do zupełnego pokrycia brakuje.

§ 38. Postępowanie likwidacyjne nie może być zamknięte przed upływem sześciu miesięcy od dnia ostatniego ogłoszenia wezwania do wierzycieli, o którem mowa w § 35 ust. 2.

Na zaspokojenie tych wierzycieli związku, którzy po odbiór swych wierzytelności do chwili zamknięcia postępowania likwidacyjnego się nie zgłosili, złożoną być powinna odpowiednia kwota do depozytu sądowego. Z wierzytelnościami takiemi, o ile ich do upływu czasu przedawnienia wierzyciele nie podejmą, należy postąpić w myśl zasad ustalonych co do przeznaczenia względnie rozdziału nadwyżki majątku rozwiązanego związku.

Z nadwyżką majątku związku międzykomunalnego,—pozostałą po zaspokojeniu wszystkich jego wierzycieli, którzy zgłosili się do dnia zamknięcia postępowania likwidacyjnego, a po złożeniu odpowiednich części do depozytu sądowego na zaspokojenie tych wierzycieli, którzy po odbiór swych wierzytelności do dnia zamknięcia postępowania likwidacyjnego się nie zgłosili, — należy postąpić stosownie do postanowień, przewidzianych na ten wypadek statutem rozwiązanego związku międzykomunalnego, a w braku przepisów statutowych w myśl

art. 30 ustęp 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych. Rozdział nadwyżki nie może w każdym razie nastąpić wcześniej jak po upływie 6 miesięcy, licząc od dnia ostatniego ogłoszenia planu likwidacji (§ 35).

O przeprowadzonej likwidacji i zamknięciu postępowania likwidacyjnego komisarz rządowy zawiadamia członków rozwiązanego związku międzykomunalnego i zdaje sprawę władzy nadzorczej.

Władza nadzorcza, po stwierdzeniu prawidłowego przeprowadzenia likwidacji odwołuje komisarza, a o ukończeniu likwidacji ogłasza w sposób przepisany dla ogłoszenia o jej zarządzeniu.

§ 39. Jeżeli z porównania stanu czynnego i biernego majątku związku międzykomunalnego przy przeprowadzadzaniu likwidacji się okaże, że majątek czynny związku wraz z niewpłaconemi udziałami członków nie wystarcza na pokrycie wszystkich zobowiązań rozwiązanego związku międzykomunalnego wówczas komisarz rządowy powinien zwrócić się do członków rozwiązanego związku o pokrycie w wyznaczonym przezeń co najmniej jednomiesięcznym terminie reszty brakującej do zaspokojenia wszystkich zobowiązań związku.

Członkowie związku międzykomunalnego, którzy za zobowiązania tego związku przyjęli odpowiedzialność, sięgającą poza wysokość ich udziałów w związku, obowiązani są w granicach tej wyższej odpowiedzialności uczynić zadość powyższemu żądaniu komisarza likwidacyjnego. Jeżeliby ci członkowie w zakresie tak przyjętej odpowiedzialności nie uczynili zadość powyższemu obowiązkowi w wyznaczonym im przez komisarza terminie, wówczas komisarz zwróci się do właściwej władzy nadzorczej tych członków o przymusowe ich obciążenie z powyższego tytułu.

Jeżeli przez dostarczenie odpowiednich środków przez członków rozwiązanego związku pokrytą zostanie cała nadwyżka stanu biernego nad stanem czynnym majątku związku, należy zamknąć postępowanie likwidacyjne przy odpowiedniem zastosowaniu postanowień § 38 rozporządzenia niniejszego.

§ 40. Jeżeli na pokrycie nadwyżki stanu biernego nad stanem czynnym majątku rozwiązanego związku nie wystarczą środki, jakich członkowie rozwiązanego związku obowiązani są dostarczyć w zakresie przyjętej przez siebie odpowiedzialności za zobowiązania związku, lub jeżeli brakujących do pokrycia tej nadwyżki środków członkowie dobrowolnie nie zobowiążą się dostarczyć, wówczas komisarz rządowy poleci sporządzić w trzech egzemplarzach inwentarz i bilans związku, potwierdzi je, opieczętuje księgi, rachunki i zapiski związku i oddaje z jednym egzemplarzem inwentarza i bilansu w przechowanie najbliższej władzy administracji ogólnej; gotówkę, weksle, skrypty dłużne, kosztowności i papiery wartościowe złoży za spisem do depozytu sądowego, nieruchomości i inne przedmioty majątku w związku powierzy pieczy organu wykonawczego najbliższego związku komunalnego wyższego stopnia, którego obszar obejmuje największą część terytorjów członków rozwiązanego związku przy dołączeniu drugiego egzemplarza inwentarza i bilansu tudzież odpowiedniego zawiadomienia i zawiesi postępowanie likwidacyjne.

O dokonaniu tych zarządzeń złoży komisarz bezzwłocznie sprawozdanie władzy nadzorczej rozwiązanego związku przy dołączeniu trzeciego egzemplarza inwentarza i bilansu oraz innych popotrzebnych dokumentów.

§ 41. Jeżeli władza nadzorcza po otrzymaniu sprawozdania o którem mowa w § 40 ustęp ostatni rozporządzenia niniejszego, stwierdzi, że przyczyną niewypłacalności związku jest zaniedbanie pod względem kontroli lub nieprawidłowość postępowania ze strony organów rozwiązanego związku, powinna w odpowiedniej drodze pociągnąć winnych członków odnośnych organów do wynagrodzenia strat tem zaniedbaniem lub nieprawidłowością zrządzonych.

Jeżeli zaś władza nadzorcza stwierdzi, że w danym wypadku nie zachodziła wina po stronie organów rozwiązanego związku lub jeżeli mimo pociągnięcia do odpowiedzialności winnych członków organów rozwiązanego związku w myśl poprzedniego ustępu nie zostaną dostarczone odpowiednie środki na zaspokojenie wszystkich zobowiązań rozwiązanego związku, wówczas władza nadzorcza zwróci się — dołączając potrzebne akta, wykazy i dokumenty — do właściwego sądu o wdrożenie postępowania upadłościowego. Dopiero po przeprowadzeniu takiego postępowania nastąpić może zamknięcie postępowania likwidacyjnego i ogłoszenie o ukończeniu likwidacji w myśl § 38 ustęp ostatni rozporządzenia niniejszego.

§ 42. Wartość urządzeń rozwiązanego związku międzykomunalnego, które mają być przejęte przez związki komunalne, posiadające do tego uprawnienie w myśl art. 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych, obowiązany jest komisarz likwidacyjny z przybraniem odpowiednich znawców i przy współudziale upełnomocnionych delegatów zainteresowanych związków komisyjnie oszacować. Z oszacowania komisyjnego powinien być spisany odpowiedni protokół. Sprzeciwy zainteresowanych związków przeciw oszacowaniu powinny być zgłoszone do protokółu; rozstrzyga je władza nadzorcza, której komisarz rządowy obowiązany jest, w razie zgłoszenia sprzeciwów, przedłożyć odnośny protokół bezzwłocznie po oszacowaniu.

§ 43. Objęcie w posiadanie przez związek komunalny przyznanych mu urządzeń związku międzykomunalnego nastąpić może dopiero po zamknięciu postępowania likwidacyjnego.

Aż do zamknięcia postępowania likwidacyjnego urządzenia odnośne pozostają pod za-

rządem administratora, ustanowionego przez komisarza likwidacyjnego po wysłuchaniu członków rozwiązanego związku. Administracja ta może być powierzona dotychczasowemu zarządowi tych urządzeń, o ile przez ten zarząd prowadzona była w sposób odpowiedni.

IV. Środki odwoławcze.

do art. 31 rozp. prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 44. Do odwołań w sprawach administracji majątkiem przedsiębiorstw, zakładów i urządzeń tudzież gospodarki finansowej, jako też zbywania i nabywania nieruchomości oraz zaciągania pożyczek i lokowania kapitałów, jak również w sprawach wymiaru i poboru świadczeń, przewidzianych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych stosuje się w myśl artykułu 20 tegoż rozporządzenia przepisy normujące odwołanie w wymienionych sprawach w odniesieniu do związków komunalnych, uczestniczących w związku międzykomunalnym (por. § 26 ust. 3 rozp. nin.); w szczególności stosuje się tutaj przepisy art. 38 i art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) z późniejszemi zmianami, a między innemi ze zmianą, wynikającą z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 547) z art. 51 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) i z art. 120 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

Pozatem do sprzeciwów od uchwał i zarządzeń organów związku międzykomunalnego oraz do odwołań od orzeczeń i zarządzeń władzy nadzorczej mają zastosowanie przepisy art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych, oraz inne niepowołane wyżej przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

V. Nadzór Państwa.

do art. 32-40 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 45. Właściwemi władzami nadzorczemi nad związkami międzykomunalnemi w myśl art. 32 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych są władze wskazane w § 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522), a w szczególności władze, wymienione w art. art. 36 i 37 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) ze zmianą wprowadzoną paragrafem 2 rozporządzenia I Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Skarbu z dnia 22 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 15, poz. 99), oraz ze zmianami, wynikającemi z art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 448) tudzież art. 51 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 roku (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86).

W stosunku do związków międzykomunalnych na ziemiach Spisza i Orawy właściwą władzą nadzorczą — aż do czasu powołania tamże do życia samorządu powiatowego — jest starosta powiatu nowotarskiego.

Jeżeli właściwą władzą nadzorczą I-ej instancji jest Minister Spraw Wewnętrznych, stanowi on zarazem z zastrzeżeniami określonemi art. 32 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych władzę nadzorczą ostatniej instancji i wydana w tym trybie decyzja jego jest w każdym razie ostateczną w administracyjnym toku instancyj. W sprawie nadzoru nad zakładami związków międzykomunalnych miarodajne są przepisy odnośnych ustaw.

§ 46. Przez osobę już z innego tytułu zatwierdzoną na urzędzie komunalnym, o której mowa w art. 35 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych, należy rozumieć między innemi przewodniczących wydziałów powiatowych oraz zatwierdzonych w urzędzie prezydentów i burmistrzów miast tudzież w b. zaborze rosyjskim wójtów oraz w b. zaborze pruskim wójtów i sołtysów.

§ 47. Poza wypadkami, wymienionemi w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych tudzież w rozporządzeniu niniejszem, wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej uchwały związku międzykomunalnego w wypadkach, wskazanych w ustawach ustrojowych i w ustawach specjalnych, jakie obowiązują miarodajne w myśl art. 20 przytoczonego ostatnio rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej związki komunalne tudzież w obowiązujących dla takichże związków przepisach ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) oraz w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522) wraz z późniejszemi zmianami odnośnych przepisów.

§ 48. Postanowienia art. 39 i 40 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych z dnia 22 marca 1928 r. nie uchylają w stosunku do związków międzykomunalnych o charakterze korporacyj prawa

publicznego zastosowania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 grudnia 1924 r. o ustanawianiu delegatów rządowych przy poszczególnych samorządach i innych związkach, prawno-publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 1002) w wypadkach w tem ostatniem rozporządzeniu określonych.

VI. Przepisy końcowe i przejściowe.

do art. 41—50 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 49. Postanowienie art. 41 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych ma zastosowanie tylko do tych gmin wiejskich, które na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 roku o organizacji i ustaleniu statutów gminnych kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1069) mogą zakładać gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe, a więc jedynie gmin wiejskich na obszarze województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i wileńskiego.

§ 50. Związki, utworzone na zasadzie przepisów, przytoczonych w art. 44 ust. 1 p. a) — e) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych, powinny były — o ile nadal utrzymane być mają — powziąć w przeciągu sześciu miesięcy, od wejścia w życie tegoż rozporządzenia, odpowiednią uchwałę o utrzymaniu związków. Związki te następnie przed upływem trzech lat od wejścia w życie wspomnianego ostatnio rozporządzenia, — o ile ten okres przejściowy nie zostanie im przez Ministra Spraw Wewnętrznych przedłużony, — powinny władzom nadzorczym, właściwym dla nich w myśl wspomnianego ostatnio rozporządzenia, przedłożyć do zatwierdzenia uchwały dotychczasowych swych członków o zorganizowaniu związku międzykomunalnego na zasadach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o takich związkach i rozporządzenia niniejszego oraz projekty statutów, przystosowanych do zasad ustalonych temiż rozporządzeniami.

Przedłożenie wspomnianych uchwał i statutów powinno nastąpić tak wcześnie, aby zarządzenia właściwej władzy nadzorczej, zatwierdzające statuty odnośnych związków międzykomunalnych, ogłoszone być mogły w sposób przepisany najpóźniej z dniem upływu wyznaczonego okresu przejściowego.

§ 51. Na warunkach, określonych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych, a w szczególności art. 46 tegoż rozporządzenia, mogą do związków międzykomunalnych, tworzonych na podstawie tegoż rozporządzenia, należeć poza związkami komunalnemi w szczególności także izby rolnicze, przemysłowo-handlowe, rzemieślnicze, instytucje ubezpieczeń społecznych, inne związki międzykomunalne o charakterze korporacyj prawa publicznego oraz inne korporacje prawa publicznego.

§ 52. Przez przepisy, na które powołuje się art. 48 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych, jako przepisy niewymienione w art. 47 pkt. a) — e) tegoż rozporządzenia, rozumieć należy w szczególności przepisy powszechnych ustaw cywilnych, ustaw handlowych i ustaw o stowarzyszeniach oraz ustaw o spółdzielniach.

Jeżeli na podstawie takich przepisów związki komunalne są uprawnione do uczestnictwa w stowarzyszeniach lub związkach o charakterze prywatno-prawnym, wówczas uchwały związków komunalnych o utworzeniu podobnych stowarzyszeń względnie związków lub o przystąpieniu do podobnych stowarzyszeń względnie związków — podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej związku komunalnego — i to nawet w tych wypadkach, gdy dotychczasowe przepisy takiego zatwierdzenia nie wymagały.

Jeżeli poszczególne związki komunalne lub też ich związki chcą uczestniczyć w nowozorganizowanych lub już zorganizowanych związkach dla zadań komunalnych poza wspomnianemi w ustępach poprzednich paragrafu niniejszego stowarzyszeniami i związkami, to mogą to uczynić tylko na zasadach ustalonych przepisami rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 386).

Załącznik*) do § 12 rozp. Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lipca 1929 r. (poz. 469).

STATUT WZOROWY

dla związków międzykomunalnych.

I. ORGANIZACJA ZWIĄZKU.

A. Nazwa, członkowie, zadania, okres trwania oznaczenie udziałów i siedziby.

§ 1.

Statutem niniejszym rządzi się związek międzykomunalny, zorganizowany pod nazwą (tu oznaczyć ją): ....

....

przez następujących swych członków (tu wymienić członków) ....

....

Związek międzykomunalny, rządzący się statutem niniejszym, oznaczony jest w dalszej osnowie tego statutu skrótem „Związek“.

---

*) Uwaga. Kursywą podano brzmienie alternatywne względnie warjanty postanowień statutu, druk petitowy obejmuje wskazówki, niewchodzące w osnowę samego statutu.

§ 2.

Związek, jako zorganizowany na zasadach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o związkach międzykomunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 386), posiada samoistną osobowość prawną i charakter korporacji *prawa publicznego*.

(Zobacz § 18 rozp. wykon.)

Związek posiada prawo samoistnego zawiadywania swemi sprawami, może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania oraz pozywać i być pozywanym, pozatem ma te uprawnienia i obowiązki, jakie dla związków powyższego rodzaju wynikają z wymienionego ostatnio rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej oraz z innych przepisów prawnych.

§ 3.

Celem związku jest . . . .
. . . .
. . . .

(tu ściśle wyszczególnić zadania, jakie Związek ma spełniać; zobacz § 3 rozp. wykon.)

W zakresie powyższych zadań Związek, jako korporacja prawa publicznego, wstępuje na obszarze każdego z uczestniczących związków komunalnych w prawa i obowiązki tych związków (zobacz art. 12 ust. 1 rozp. Prez. Rzplitej).

Zorganizowanie Związku dla przeprowadzenia powyższych zadań nastąpiło *na czas nieograniczony* lub *okres od* ....
do ....
....

§ 4.

Poszczególni członkowie uczestniczą w Związku udziałami w następującej wysokości ....
.... (tu oznaczyć udziały; zobacz art. 14 ust. 1 i art. 19 rozp. Prez. Rzplitej oraz § 21 rozp. wykon.)

Udział swój obowiązany jest członek wnieść do Związku w całości w przeciągu . . . . .
. . . . . od dnia przystąpienia do Związku, *a mianowicie w ratach wynoszących po* .... (tu wymienić kwotę lub cyfrę ułamkową udziału) *płatnych* .... (tu wymienić okres co jaki każdoczesna rata jest płatna) *najpóźniej do dnia* .... (tu wymienić dzień, do którego każdoczesna rata najpóźniej ma być wniesiona).

Członkowi (tu oznaczyć któremu) .... *policza się na jego udział kwotę* .... *jako wartość następujących jego urządzeń przejętych przez Związek* (tu wymienić dokładnie przejęte urządzenia, a następnie podać ściśle okoliczności przyjęte za podstawę dokonanego określenia wartości, zobacz § 21 ust. 3 rozp. wykon).
. . . .
. . . .
. . . . —

Wniesione udziały wchodzą w skład majątku Związku i przechodzą do rozporządzenia Związku.

§ 5.

Siedzibą Związku jest . . . .

B. **Organa ustrojowe Związku.**

§ 6.

Dla przeprowadzenia swych zadań Związek posiada następujące organa ustrojowe:

a) Radę Związku, która jest *naczelnym* organem stanowiącym i kontrolującym w sprawach Związku;

b) *Wydział Związku, który z ramienia Rady jest organem stanowiącym w przekazanych mu statutem niniejszym sprawach związku;*

c) Zarząd Związku, który jest organem administracyjnym i wykonawczym Związku;

d) *Komisję Rewizyjną, która z ramienia Rady jest organem kontrolującym Zarząd Związku;*

e) ....

(zobacz art. 2 ust. 2 rozp. Prez. Rzplitej i § 4 rozp. wykon.)

a) **Rada Związku.**

§ 7.

Rada Związku (§ 6 statutu niniejszego) jest ciałem kolegjalnem. Poszczególni członkowie Związku posiadają w Radzie Związku

alternatywa 1-a: *następującą liczbę przedstawicieli:* ....

alternatywa 2-a: *po* .... *przedstawicieli*

(Uwaga: Każdy członek—co najmniej dwóch; zobacz zresztą art. 3 ust. 1 i 3 rozp. Prez. Rzplitej oraz § 5 ust. 5 i 6 rozp. wykon.).

Jednym z nich jest z urzędu .... (tu wymienić osoby, stanowiące jednoosobowy organ wykonawczy poszczególnych członków Związku—prezydenta miasta, burmistrza, wójta, sołtysa,— względnie sprawujące urząd przewodniczącego, kolegjalnego organu wykonawczego poszczególnych członków związku; zobacz § 5 ust. 1 rozp. wykon.). Dalszych przedstawicieli z podanej w ustępie 1-szym liczby przedstawicieli poszczególnych członków Związku wybierają .... (tu wskazać mający dokonywać wyboru kolegjalny organ poszczególnych korporacyj, należących do Związku; zobacz art. 3 ust. 1 rozp. Prez. Rzplitej i § 5 ust. 2 i 4 rozp. wykon.) z pośród osób, którym przysługuje prawo wybieralności do tych organów.

W miejsce ubyłych przedstawicieli członków Związku wchodzą zastępcy. Przedstawiciela, wchodzącego z urzędu w skład Rady Związku, zastępuje jego urzędowy zastępca, zastępców zaś innych przedstawicieli wybiera ten sam wyżej wskazany kolegjalny organ korporacji, należącej do Związku, który powołany jest do dokonania wyboru odnośnych przedstawicieli (zobacz § 5 ust. 2—4 rozp. wykon.)

Wyboru niewchodzących z urzędu w skład Rady Związku przedstawicieli i ich zastępców

dokonują wskazane wyżej kolegjalne organa członków Związku przy obecności co najmniej . . (np. $^3/_4$, $^2/_3$ *połowy)* liczby ich ustawowego składu w głosowaniu ....(np. *jawnem* lub *tajnem, imiennem* lub *przez podniesienie rąk, kartkami—tylko z grona—lub tylko z poza grona swego* względnie *z pośród lub z poza swego grona).*

Alternatywa 1-a. Wyboru każdego takiego przedstawiciela *(i następnie jego zastępcy)* dokonywa wyżej wskazany organ członka osobnym aktem wyborczym; wybranym zostaje kandydat, który otrzymał *liczbę głosów większą, niż połowa liczby* głosów obecnych.

Alternatywa 2-a. Wyboru wszystkich takich swych przedstawicieli (*i następnie ich zastępców)* dokonywa wyżej wskazany organ członka jednym aktem wyborczym; za wybranych uważa się odpowiednią liczbę kandydatów, *którzy przy głosowaniu otrzymali kolejno po sobie największą ilość głosów obecnych* (lub *wymienionych na pierwszem miejscu na zgłoszonych listach wyborczych stosownie do liczby mandatów, jaka przypadła na daną listę przy rozliczeniu stosunkowem głosów obecnych).*

Pozatem sposób przeprowadzania wyboru określa odnośny regulamin wyborczy członka Związku.

Ustępujący przedstawiciele i ich zastępcy *mogą* (lub *nie mogą)* być ponownie wybrani.

Pracownicy związku nie mogą być członkami Rady Związku.

Osoba będąca przedstawicielem jednego z członków Związku, nie może być równocześnie przedstawicielem innego jego członka (zobacz § 7 ust. 2 rozp. wykon.).

§ 8.

Okres urzędowania Rady Związku wynosi lat........... Co..........*lata—początkowo przez losowanie, a następnie w kolei starszeństwa wyboru — ustępuje.......... przedstawicieli, niewchodzących z urzędu w skład Rady, a w ich miejsce wybrani zostają nowi przedstawiciele do Rady Związku na normalny okres urzędowania tejże* (zobacz art. 3 ust. 3 i 5 rozp. Prez. Rzplitej oraz § 5 ust. 5 i § 7 rozp. wykonawczego i porównaj z alternatywą 2-ą po ustępie czwartym paragrafu poprzedniego statutu niniejszego).

Przy zmianie składu organów (§ 7 ust. 2—4 statutu niniejszego) u poszczególnych członków, uczestniczących w Związku— wybrani przez te organa członkowie Rady Związku zatrzymują swój mandat nadal, aż do upływu okresu urzędowania w Związku, o ile osobną uchwałą odnowionego w swym składzie organu, który ich wybrał nie będą odwołani. W ostatnim wypadku nowowybrani członkowie otrzymują mandat tylko na pozostały czas okresu urzędowania Rady Związku.

Poza wypadkiem zmiany składu, o czem mowa w ustępie poprzednim, organ kolegjalny korporacji, który wybrał przedstawiciela, niewchodzącego z urzędu w skład Rady Związku, może go każdocześnie odwołać większością co najmniej *trzech czwartych (*lub *dwóch trzecich—połowy* - por. alt. 2 do § 7 ust. 3 statutu nin.) głosów obecnych, przy obecności co najmniej *połowy (dwóch trzecich)* swego ustawowego składu i wybrać *w sposób w § 7 określony* innego przedstawiciela w jego miejsce (zobacz § 10 ust. 4 zdanie 3-cie rozp. wykon.). Postanowienie ustępu 2-go zdanie drugie paragrafu niniejszego ma w tym wypadku odpowiednie zastosowanie.

Członkowie Rady Związku, ustępujący skutkiem upływu okresu urzędowania w Radzie Związku, powinni pełnić swe obowiązki, aż do czasu ukonstytuowania się Rady Związku w nowym składzie.

§ 9.

Rada Związku stanowi o wszystkich sprawach Związku innym jego organom ustrojowym wyraźnie niezastrzeżonych lub nie przekazanych. Wolę swą wyraża Rada Związku w formie uchwał.

Uchwałom Rady Związku zastrzega się przedewszystkiem:

a) ustanowienie regulaminów czynności własnych, czynności *Wydziału Związku,* Zarządu Związku, *Komisji Rewizyjnej* i wogóle Komisyj Rady Związku;

b) wybór i odwołanie *Wydziału,* Zarządu *Komisji Rewizyjnej* i wogóle Komisyj Rady Związku;

c) nabywanie realności celem lokaty funduszu emerytalnego pracowników Związku oraz nabywanie i budowę realności dla własnego użytku Związku;

d) zbywanie i obciążanie majątku Związku, przyjmowanie na jego rzecz darowizn i zapisów oraz obejmowanie zarządów fundacyj;

e) zakładanie, przekształcanie lub zwijanie zakładów, przedsiębiorstw oraz urządzeń Związku, wydzierżawianie lub wynajmowanie przedmiotów majątkowych Związku, opuszczanie czynszu dzierżawy lub najmu w części lub w całości, orzekanie o sposobie lokowania kapitałów;

f) przyzwalanie na rozpoczęcie sporów prawnych i odstąpienie od nich tudzież zatwierdzanie ugód w tych sporach prawnych, ustanawianie w razie potrzeby zastępców prawnych Związku;

g) postanawianie o wnioskach, jakie imieniem Związku mają być przedkładane członkom i władzy nadzorczej Związku;

h) ustanawianie zasad co do sposobu zawiadywania i użytkowania majątku Związ-

ku oraz co do administracji wszelkich jego urządzeń;

i) ustalanie preliminarzy (budżetów) Związku oraz przyzwalanie na wydatki preliminarzem nieprzewidziane;

j) przyjmowanie do wiadomości sprawozdań *Wydziału*, Zarządu, *Komisji Rewizyjnej* i innych Komisyj Rady Związku, rocznych zamknięć rachunkowych tudzież bilansów Związku;

k) stanowienie o użyciu rozporządzalnych funduszów Związku w granicach ustawowych o rozdziale zysków, powstałych z obrotów Związku;

l) stanowienie w granicach ustalonych statutem niniejszym o wnioskach w sprawie zaciągania pożyczek;

ł) udzielanie upoważnień do podpisywania dokumentów, mocą których Związek zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich, udzielanie pełnomocnictw, upoważniających do zaciągania takich zobowiązań i do działania imieniem Związku, jako też udział kierowników poszczególnych działów administracji Związku, *jego zakładów, przedsiębiorstw i urządzeń* prawa do zastępowania Związku nazewnątrz w ich zakresie działania tudzież upoważnień do podpisywania w tym zakresie wspomnianego rodzaju dokumentów;

m) ustalanie rodzaju i ilości stanowisk służbowych w administracji Związku oraz wysokości uposażeń, przywiązanych do ustalonych stanowisk, mianowanie płatnych kierowników biur *i dyrektorów zakładów, przedsiębiorstw i urządzeń* Związku;

n) ustanawianie wynagrodzenia stale zatrudnionych członków Zarządu Związku oraz ewentualne przyznawanie remuneracyj, dla członków *Wydziału*, Zarządu, *Komisji Rewizyjnej* i innych Komisyj Rady Związku tudzież pracowników Związku za prace pozasłużbowe;

o) postanawianie przepisów służbowych (pragmatyki służbowej) dla pracowników Związku oraz nstalenie statutu emerytalnego dla tychże;

p) postanawianie o przepisach dyscyplinarnych dla pracowników Związku, określanie władz dyscyplinarnych tudzież ich wybór i określanie ich kompetencji;

r) wydawanie opinij i występowanie na wniosek Zarządu z wszelkiemi wnioskami do władz w sprawach Związku;

s) wystąpienie do stanowiących organów członków Związku z wnioskiem o ewentualną likwidację Związku;

t) ustalanie projektów zmian statutowych;

u) określanie w granicach statutu niniejszego przypadków i warunków, kiedy *Wydział Związku* (Zarząd Związku) upoważniony jest wykonać za Radę Związku prawo stanowienia w sprawach Związku;

w) . . . .

§ 10.

Radzie Związku przewodniczy *stale Prezes lub, gdy tenże nie może pełnić swych obowiązków, Wiceprezes Związku* (lub *wybrany przez Radę Związku z pośród jej grona większością pełnego jej składu — na czas . . . . przewodniczący, lub gdy tenże nie może pełnić swych obowiązków - podobnie wybrany jego zastępca;* zob. art. 6 ustęp 3 rozp. Prez. Rzplitej i § 7 ust. 3 rozp. wykon.)

Posiedzenia Rady Związku zwołuje przewodniczący, a w razie przeszkody jego zastępca. Zwyczajne posiedzenie Rady powinno być zwołane co najmniej . . . . razy na . . . . Posiedzenie nadzwyczajne powinno być zwołane w ciągu dni . . . . . . na żądanie (*Wydziału lub)* jednego z członków albo na wezwanie władzy nadzorczej.

O zwołaniu posiedzenia powinni być członkowie Rady Związku zawiadomieni pismem, zawierającem również porządek obrad, ustalony przez *Wydział* (lub *Zarząd, Prezesa Związku)* co najmniej na 20 dni przed dniem rozpoczęcia obrad. Ustne zapowiedzenie posiedzenia powinno być potwierdzone protokólarnie.

Przewodniczący Rady otwiera i zamyka posiedzenia Rady oraz kieruje jej obradami.

§ 11.

Każdy przestawiciel w Radzie Związku posiada, bez względu na charakter prawny i wysokość udziału reprezentowanego przezeń członka Związku, tylko jeden głos stanowczy.

Prezesowi Związku nie służy głos stanowczy w Radzie Związku (zobacz art. 6. ust. 3 zdanie drugie rozp. Prez. Rzplitej).

§ 12.

Członkowie Rady Związku obowiązani są uczęszczać regularnie na posiedzenia Rady Związku.

Członek, który bez usprawiedliwienia opuścił.................kolejnych *lub*.................. *choćby niekolejnych* posiedzeń Rady Związku może być pozbawiony mandatu z mocy uchwały organu stanowiącego członka Związku na wniosek Rady Związku. Od tej uchwały nie służy zainteresowanemu prawo odwołania.

Rada Związku może zawiesić w czynnościach swego członka w tych wypadkach, w których zawieszeniu ulega członek organu związku komunalnego, którego przedstawicielem jest dany członek Rady. O uchwale zawieszającej w czynnościach członka Rady należy niezwłocznie zawiadomić związek komunalny, którego dany członek jest przedstawicielem. Związek ten decyduje ostatecznie o odwołaniu danego członka jako swego przedstawiciela w Radzie Związku (zobacz. art. 3 ust. 1 rozp. Prez. Rzplitej i § 10 ust. 4 rozp. wykon.).

Członkowie Rady Związków sprawują swe czynności bezpłatnie, mogą jednak otrzymać zwrot kosztów podróży i wynagrodzenie za obecność na posiedzeniach z funduszów.

alternatywa 1-a: *reprezentowanego przez nich członka Związku podług zasad ustalonych dla członków odpowiedniego organu członka Związku.*

alternatywa 2-a *z funduszów Związku podług zasad ustalonych uchwałą Rady Związku.*

§ 13.

Rada Związku zdolna jest do powzięcia uchwał oraz do dokonywania wyborów, jeżeli na posiedzeniu obecna jest więcej, niż połowa ogólnej liczby członków Rady.

Wyjątek od powyższej zasady zachodzi w wypadku, gdy idzie o powzięcie uchwał w sprawie:

a) zbycia nieruchomości lub zaciągnięcia pożyczki.

b) *zakładania, przekształcania lub zwijania zakładów przedsiębiorstw oraz urządzeń Związku*, wydzierżawiania lub wynajmowania przedmiotów majątkowych Związku, opuszczania czynszu dzierżawy lub najmu w części lub w całości, orzekania o sposobie lokowania kapitałów;

c) ustalania rodzaju i ilości stanowisk służbowych w administracji Związku oraz wysokości uposażeń, przywiązanych do odnośnych stanowisk;

d) wyboru *Wydziału, Zarządu, Komisji Rewizyjnej i innych* Komisyj Rady;

e) *mianowania kierowników biur i dyrektorów zakładów, przedsiębiorstw i urządzeń Związku oraz* przyznawania remuneracyj członkom Zarządu i pracownikom Związku;

f) ustalania regulaminów i preliminarzy (budżetów) Związku;

g) określenia przypadków i warunków, kiedy *Wydział* (Zarząd) Związku upoważniony jest wykonać za Radę Związku prawo stanowienia w sprawach Związku;

h) uchwalania projektów zmian statutowych;

i) . . . .

j) . . . .

W każdym z powyższych wypadków Rada Związku może powziąć uchwałę tylko wtedy jeżeli na posiedzeniu jest obecnych co najmniej 2/3 (3/4, 3/5) członków Rady. O ile na 2-ch kolejno zwoływanych posiedzeniach nie stawi sie wymagana ilość członków Rady, wówczas Prezes Związku może zarządzić zwołanie trzeciego posiedzenia z tym samym porządkiem obrad. Do ważności uchwał zwołanego w ten sposób posiedzenia wystarczy obecność więcej niż *połowy statutowej* liczby członków Rady.

§ 14.

Uchwały Rady Związku — poza wypadkami wymienionemi w § 13 ust. 2 — zapadają większością głosów członków biorących udział w głosowaniu.

W razie równości głosów wniosek upada, w razie równości głosów przy wyborach, rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego.

W wypadkach wymienionych w § 13 ust. 2 uchwały zapadają większością *3/4, (2/3, 3/5)* głosów obecnych.

Głosowanie jest jawne. Na żądanie . . . . . obecnych musi być zarządzone głosowanie *imienne lub tajne.*

Przy wyborach oraz sprawach personalnych głosowanie jest tajne.

§ 15.

Członek Rady Związku powinien wstrzymać się od głosowania we wszystkich sprawach w których jest osobiście zainteresowany.

Jeżeli Rada związku z powyższego powodu stanie się niezdolną do powzięcia uchwał natenczas uchwałę Rady Związku zastąpi postanowienie *Wydziału* (Zarządu) Związku.

Członkowie *Wydziału* i Zarządu Związku obowiązani są uczestniczyć w posiedzeniach Rady Związku. Na posiedzeniach tych służy im głos doradczy poza koleją mówców.

Pracownicy Związku mogą być powoływani na posiedzeniach Rady Związku celem udzielenia potrzebnych wyjaśnień względnie referowania spraw.

§ 16.

Rada Związku może do poszczególnych spraw wybrać ze swego grona Komisje.

Na posiedzeniach tych Komisyj przewodniczy *Prezes Związku lub jego zastępca.* W wy-

padkach, gdy chodzi o sprawy osobiste tych ostatnich *lub sprawy wykonywania prawa kontroli nad administracją Związku*, albo też gdy wymienieni zrzekną się przewodnictwa, komisja wybiera przewodniczącego ze swego grona.

§ 17.

Z każdego posiedzenia Rady Związku spisuje się protokół. Do protokółu wpisuje się nazwiska obecnych na posiedzeniu: przewodniczącego, piszącego protokół, członków Rady, członków *Wydziału* i Zarządu Związku, pracowników Związku, porządek dzienny, zgłoszone wnioski i powzięte uchwały w dosłownem brzmieniu z podaniem liczby głosów „za" i „przeciw" oraz liczby wstrzymujących się od głosowania, a przy wyborach liczbę głosów oddanych na poszczególnych kandydatów, wreszcie nazwiska członków Rady, którzy nie usprawiedliwili swego nieprzybycia na posiedzenie.

Protokół, który sporządza się w toku posiedzenia, powinien być najpóźniej na następnem posiedzeniu Radzie Związku odczytany i przyjęty oraz podpisany przez przewodniczącego, przez piszącego protokół oraz przez jednego *(dwóch)* członków Rady.

b) Inne organa ustrojowe.

(§ 18).

Wydział Związku (§ 6 statutu niniejszego) jest ciałem kolegjalnem. Składa się z Prezesa Związku jego zastępcy oraz .... innych członków. Tych ostatnich (oraz równą im liczbę zastępców) wybiera Rada Związku, *każdego poszczególnie większością głosów obecnych lub wszystkich razem w jednym akcie wyborczym, przyczem za wybranych uważa się odpowiednią liczbę kandydatów, którzy przy głosowaniu otrzymali kolejno po sobie największą liczbę głosów obecnych — albo też wszystkich razem w głosowaniu stosunkowem na listy kandydatów, przyczem za wybranych uważa się taką liczbę pomieszczonych ne pierwszem miejscu kandydatów z danej listy, ile mandatów przy rozdziale na daną listę przypadło.* Prawo wybieralności posiadają osoby zdolne być członkami Rady Związku.

Wydziałowi służy nadto prawo kooptacji.......... ....członków z poza Rady do powyższego składu, a to z grona osób, zdolnych być członkami Rady Związku.

Sposób przeprowadzania wyborów i kooptacji określa w granicach powyższych postanowień regulamin wyborczy, uchwalony przez Radę Związku.

Członek Wydziału Związku przyjmując wybór do Zarządu Związku, traci głos stanowczy w Wydziale Związku; w jego miejsce wchodzi do Wydziału jego zastępca.

(§ *19*).

Wydział Związku stanowi o sposobie wykonania uchwał Rady Związku, tudzież o wszystkich sprawach związkowych, które statut niniejszy przekazuje jego własnej decyzji.

Wydziałowi Związku zastrzega się prawo stanowienia o następujących sprawach Związku:

a) . . . .

b) . . . .

(Uwaga: tu należy ewentualnie podać odpowiednie punkty z § 9 ust. 2 wzgl. z § 19/22 ust. 1 statutu niniejszego, skreślając je równocześnie w tamtych paragrafach; spraw, które w statucie danego Związku zastrzeżono uchwałom przy kwalifikowanej obecności i większości członków Rady — § 13 ust. 2 i § 14 ust. 3 — nie należy tu wymieniać).

Pozatem Wydział Związku sprawuje bezpośredni stały nadzór nad prowadzeniem interesów i administracji Związku, przeprowadza wstępne obrady nad sprawami, zastrzeżonemi kompetencji Rady, czuwa nad wykonaniem uchwał Rady Związku, tudzież uchwał i zarządzeń własnych oraz nadaje kierunek działalności Związku.

Niezależnie od rewizyj, dokonywanych przez Komisję Rewizyjną Związku, Wydział może każdej chwili przeprowadzać na własną rękę rewizję wszelkich rachunków i kas związku.

Do ściśle określonych spraw swego zakresu działania Wydział Związku może wyznaczyć komisje i określać ich zakres czynności.

(§ 20).

Do ważności uchwał Wydziału Związku konieczną jest obecność co najmniej połowy członków Wydziału, nie licząc Prezesa i Wiceprezesa Związku.

Uchwały zapadają większością głosów członków obecnych. Każdemu członkowi służy tylko jeden głos stanowczy. Prezesowi i Wiceprezesowi nie służy głos stanowczy.

Wyjątek stanowią uchwały w sprawach, wymienionych w § 19 ust. 2 pkt. . . . statutu. W tych sprawach uchwały zapadają większością . . . głosów przy obecności conajmniej $^2/_3$ *połowy* wszystkich członków Wydziału.

W razie niestawienia się przepisanej ilości członków na posiedzenie, Wydział Związku zwołany powtórnie dla załatwienia tego samego porządku obrad, może powziąć ważne uchwały bez względu na ilość obecnych członków. Przy powtórnem zwoływaniu Wydziału Związku należy na tę okoliczność zwrócić uwagę.

Członkowie Wydziału mogą otrzymać diety za posiedzenia według norm, ustalonych przez Radę Związku, a zamiejscowi również zwrot kosztów podróży podług rzeczywistej ich wysokości, stwierdzonej przez biuro Związku. Stale urzędującym członkom Wydziału Związku może być przyznane wynagrodzenie podług norm, określonych przez Radę Związku.

Do członków Wydziału, sposobu jego obradowania, wynoszenia uchwał i odbywania przezeń posiedzeń stosuje się pozatem odpowiednio postanowienia § 8 ust. 4, § 10 ust. 1, 2 i 4, § 12 ust. 1, 2, 3 zdanie pierwsze i 4, § 14 ust. 2, 4 i 5 oraz §§ 15 — 17 statutu niniejszego — z tem, że o utracie mandatu w Wydziale Związku stanowi Rada Związku.

§ 18 (*21*).

Zarząd Związku (§ 6 statutu niniejszego)

alternatywa 1-a: stanowi Prezes Związku, wybierany na lat . . . przez Radę Związku większością . . . . . głosów przy obecności co najmniej . . . . członków Rady. Równocześnie wybiera Rada Związku na ten sam okres czasu i w ten sam sposób, jego zastępcę (Wiceprezesa Związku).

alternatywa 2-a: stanowi kolegjum złożone z Prezesa Związku, wybieranego na lat . . .

przez Radę Związku większością . . . . głosów, przy obecności co najmniej . . . członków Rady, i z . . . . . członków, wybieranych przez Radę Związku na ten sam okres czasu, przy obecności co najmniej . . . . . członków Rady.

Przy wyborze tych ostatnich członków Zarządu głosuje się na każdego członka osobno, poczynając od głosowania na Wiceprezesa Związku; wybór następuje większością . . . . . głosów obecnych.

albo

Wyboru tych ostatnich członków Zarządu dokonywa się równocześnie jednym aktem wyborczym. *Za wybranych uważa się odpowiednią liczbę kandydatów, którzy kolejno po sobie otrzymali największą liczbę głosów, kandydata o największej ilości głosów uważa się za wybranego na Wiceprezesa Związku. W razie równości głosów rozstrzyga między odnośnymi kandydatami dodatkowe głosowanie większością głosów;* (lub: *Głosuje się na listy kandydatów, przyczem za wybranych uważa się odpowiednią liczbę wymienionych na pierwszem miejscu kandydatów z tych list, na które podług stosunku oddanych na nie głosów przypadły przy rozdziale mandaty. Pierwszego kandydata z listy, na którą przypadła największa liczba głosów, uważa się za wybranego na Wiceprezesa Związku; w razie równej liczby głosów, roztrzyga między odnośnymi kandydatami dodatkowe głosowanie większością głosów);*

alternatywa 3-a: stanowi Prezes Związku, którym z urzędu jest każdoczesny ....

(Uwaga: tu wymienić osobę, stanowiącą jednoosobowy organ wykonawczy wzgl. sprawującą urząd przewodniczącego kolegjalnego organu wykonawczego jednego z członków Związku; zobacz art. 5 ust. 6 rozp. Prez. Rzplitej i § 8 ust. 4 rozp. wykon.).

Wiceprezesem Związku jest każdoczesny urzędowy zastępca wymienionej wyżej osoby.

alternatywa 4-a: stanowi kolegjum, złożone z Prezesa Związku, którym z urzędu jest .... (zobacz wyżej uwagę do alternatywy 3-ej) Wiceprezesa, którym jest każdoczesny urzędowy zastępca wymienionej właśnie osoby, i z............... członków, wybieranych przez Radę Związku na okres lat .... przy obecności co najmniej .... członków Rady.

Przy wyborze tych ostatnich członków Zarządu głosuje się na każdego członka osobno; wybór następuje większością . . . głosów obecnych.

albo

Wyboru tych ostatnich członków Zarządu dokonywa się równocześnie jednym aktem wyborczym. *Za wybranych uważa się odpowiednią liczbę kandydatów, którzy kolejno po sobie otrzymali największą liczbę głosów* (lub *Głosuje się na listy kandydatów, przyczem za wybranych uważa się odpowiednią liczbę wymienionych na pierwszem miejscu kandydatów z tych list, na które podług stosunku oddanych na nie głosów przypadły przy rozdziale mandaty*).

alternatywa 5-a: przekazuje się .... tu wymienić odnośny organ jednego z członków Związku międzykomunalnego; zobacz art. 7 rozp. Prez. Rzplitej i § 9 rozp. wykon.), który upoważniony jest do wykonywania *(wszelkich)* uprawnień i obowiązków Zarządu Związku, jakie są przewidziane *statutem niniejszym* (lub *w §§ .... statutu niniejszego; inne uprawnienia i obowiązki Zarządu Związku, przewidziane statutem niniejszym, a powyżej nieprzekazane spełnia* ....).

(Uwaga: tu oznaczyć organ, który te czynności ma spełniać; zobacz § 9 ust. 2 rozp. wykon.);

alternatywa 6-a: stanowi *Prezes Związku* (lub: *kolegjum z .... członków złożone). Rada Związku jest upoważniona przekazać drogą uchwały, powziętej większością....................głosów przy obecności....................członków jej statutowego składu, (wszelkie) uprawnienia tego Zarządu, które są przewidziane* ....

(i t. d., jak w alternatywie 5-ej; zobacz § 9 rozp. wykon.). Do alternatywy 1-ej, 2-ej i 4-ej (oraz ewent. 5-ej i 6-ej zobacz § 9 ust. 2 rozp. wykon.).

Do Zarządu wybrany być może każdy obywatel polski, posiadający prawo wybieralności do rad

gmin wiejskich i miejskich na obszarze Rzeczypospolitej. Ponadto warunkiem wybieralności do Zarządu jest ....

(zobacz art. 5 ust. 5 rozp. Prez. Rzplitej).
Do alternatywy 1-ej, 2-ej i 4-ej (oraz ewent. 5-ej i 6-ej):

Rada Związku może każdego wybranego członka Zarządu Związku nawet przed upływem jego okresu urzędowania odwołać większością ...... przy obecności ...... członków.

W miejsce odwołanego i na resztę jego okresu urzędowania wchodzi do Zarządu jako członek kandydat, który . . . .

§ 19 *(22)*.

Do zakresu działania Zarządu Związku należy przedewszystkiem:

a) zarządzanie majątkiem, sprawami Związku według zasad statutu niniejszego i przepisów, ustanowionych przez Radę (*Wydział)* Związku;

b) prowadzenie administracji Związku oraz jego zakładów, przedsiębiorstw i urządzeń względnie nadzór nad administracją tych jego osobnych zakładów, przedsiębiorstw i urządzeń, które mają własny zarząd;

c) składanie Radzie *(i Wydziałowi)* Związku rocznych sprawozdań z administracji i stanu majątku, zakładów, przedsiębiorstw i urządzeń Zarządu;

d) sporządzanie preliminarza przychodów i rozchodów Związku, przedstawianie Radzie *(i Wydziałowi)* Związku rocznych zamknięć rachunkowych Związku;

e) asygnowanie dochodów i wydatków Związku oraz wymiar i ściąganie świadczeń na rzecz Związku;

f) nadzór zwierzchni nad pracownikami Związku oraz nad prowadzeniem rachunkowości i kasowości Związku;

g) mianowanie pracowników Związku na ustalone przez Radę *(Wydział)* Związku stanowiska służbowe w tych przypadkach w których to mianowanie nie jest zastrzeżone Radzie *(lub Wydziałowi)* jako też przyjmowanie i oddalanie pracowników kontraktowych;

h) wdawanie się w spory, jeśli ono nie wymaga przyzwolenia Rady (*lub Wydziału*) Związku, a w przypadkach nagłych także tam, gdzie przyzwolenie takie jest zastrzeżone, oraz ustanawianie, w razie potrzeby zastępców prawnych do tych sporów;

i) stanowienie uchwał w sprawach Związku z upoważnienia Rady Związku w przypadkach i warunkach, określonych wewnętrznym porządkiem (regulaminem) czynności Związku;

j) przygotowywanie wniosków na posiedzenia Rady *(i Wydziału)* Związku oraz wykonanie jej *(ich)* uchwał;

k) załatwianie wszelkich innych czynności regulaminem czynności Zarządowi Związku poruczonych;

l) . . . .

§ 20 *(23)*

Równocześnie nie można być członkiem Rady i Zarządu Związku. W miejsce wchodzącego z urzędu w skład Rady przedstawiciela, który przyjął wybór do Zarządu Związku, wchodzi do Rady jego urzędowy zastępca a zaś w miejsce przedstawiciela, nie wchodzącego z urzędu w skład Rady, który przyjął wybór do Zarządu Związku, wybiera właściwy organ członka Związku inną odpowiednią osobę (§ 7 statutu niniejszego) na swego przedstawiciela w Radzie; w miejsce członka Zarządu Związku, który przyjął mandat członka Rady Związku, wybiera Rada Związku inną osobę do Zarządu (zobacz art. 5 ust. 5 rozp. Prez Rzplitej i § 18 statutu niniejszego).

Członkowie Zarządu Związku obowiązani są brać udział w posiedzeniach Rady (*i Wydziału*) Związku.

Członkowie Rady, *Wydziału* i Zarządu Związku nie mogą wchodzić w stosunek dostawcy i dzierżawcy lub osobistego dłużnika do Związku bez specjalnej uchwały Rady Związku.

§ 21 *(24)*.

Prawa i obowiązki tudzież odpowiedzialność służbową członków Zarządu Związku określają przepisy,

alternatywa 1-a), mogąca obowiązywać tylko dla związków międzykomunalnych, nie posiadających charakteru korp. prawa publicznego: wydane przez Radę Związku.

alternatywa 2-a), obowiązująca wyłącznie dla związków międzykomunalnych o charakterze korporacyj prawa publicznego: obowiązujące członków zarządu związku komunalnego .... (tu w myśl art. 13 ust. 1 rozp. Prez. Rzplitej i § 20 ust. 1 rozp. wykon. wskazać uczestniczący w Związku związek komunalny, którego przepisy mają być pod powyższym względem miarodajne).

w razie ustanowienia zarządu kolegjalnego:

Do członków, sposobu obradowania, wynoszenia uchwał i odbywania posiedzeń kolegjum Zarządu Związku stosuje się pozatem odpowiednio postanowienia § 8 ust. 4, § 10 ust. 4, § 12 ust. 1 — 3 zdanie pierwsze, § 13 ust. 1, § 14 ust. 1, 2, 4 i 5, § 15 ust. 1, § 16 i § 17 statutu niniejszego z tem, że o utracie urzędu członka Zarządu stanowi Rada Związku. Prezes Związku jest przewodniczącym, przełożonym i członkiem Zarządu. Na posiedzeniach Zarządu służy mu głos stanowczy.

§ 22 (*25*).

Nazewnątrz reprezentuje Związek Prezes Związku. Uczestniczy on w posiedzeniach wszystkich wieloosobowych organów Związku. W organach, powołanych do wykonywania kontroli nad Zarządem, a w szczególności w Radzie Związku nie służy mu głos stanowczy.

Prezes Związku prowadzi w imieniu Związku korespondencję i podpisuje zań pisma, dokumenty i ogłoszenia. Jest on równocześnie naczelnym zwierzchnikiem służbowym wszystkich pracowników Związku.

Do ważności dokumentu, którego mocą Związek zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich, potrzeba obok podpisu Prezesa także współpodpisu dwóch członków ....
(tu wskazać odpowiedni organ wieloosobowy Związku: zobacz § 11 pkt. g rozp. wykon.)

Prezes ma prawo i obowiązek wstrzymać wykonanie uchwały względnie zarządzenia organów Związku, jeżeli uważa, że uchwała względnie zarządzenie takie wykracza poza kompetencję odnośnego organu lub sprzeciwia się obowiązującym przepisom. Wstrzymanie jednak nie może dotyczyć uchwał i zarządzeń, odnoszących się do wykonywania prawa kontroli nad działalnością Zarządu.

Od zarządzeń Prezesa służy odwołanie według przepisów, wskazanych w § 57 (*66*) statutu niniejszego

Jeżeli Prezes nie może pełnić obowiązków, wszystkie jego czynności wykonywa Wiceprezes Związku, jako jego zastępca.

(*§ 26*).

Rada Związku sprawuje kontrolę nad Zarządem Związku za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegjalnym i składa się z ....
(conajmniej trzech) członków, których wybiera na lat..............................(lub corocznie) i odwołuje Rada Związku.

W skład Komisji Rewizyjnej nie mogą wchodzić członkowie *Wydziału* ani Zarządu Związku ani też pracownicy Związku natomiast mogą być do tej Komisji powoływane niewchodzące w skład organów lub personelu pracowników Związku osoby z pośród lub z poza grona Rady (*i Wydziału*) Związku, zwłaszcza rzeczoznawcy, a to bądź z głosem stanowczym, jako jej członkowie, lub też z głosem doradczym jako jej asesorzy.

Członkowie Komisji Rewizyjnej nie mogą pozostawać w stosunku dostawcy, dzierżawcy lub osobistego dłużnika do Związku bez specjalnej uchwały Rady Związku.

Przepisy § 12-go ust. 3 i 4 statutu niniejszego odpowiednio obowiązują również w stosunku do członków Komisji Rewizyjnej.

alternatywa 1-a: Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej i jego zastąpcą są osoby wybrane na te stanowiska przez Radę Związku przy wyborze komisji.

alternatywa 2-a: Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej i jego zastępcę wybierają członkowie tej Komisji z pośród swego grona.

Uchwały Komisji Rewizyjnej zapadaj większością głosów pełnej liczby jej członków. Do ważności uchwał niezbędną jest obecność co najmniej ....członków Komisji Rewizyjnej. Uchwały te powinny być protokółowane. Protokół podpisuje przewodniczący i......................
(co najmniej jeden) z członków Komisji Rewizyjnej.

Pozatem do członów Komisji Rewizyjnej do obrad i posiedzeń tej Komisji mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 8 ust. 4, § 10 ust. 3. i 4, § 12 ust. 1 i 2 oraz 3 zdanie pierwsze *i ust. 4*, § 14 ust. 4, § 15 ust. 1 i § 17 statutu niniejszego.

(*§ 27*).

Obowiązkiem Komisji Rewizyjnej jest zbadanie rocznego sprawozdania z działalności Związku, bilansu majątku Związku i zamknięcia rachunków Związku, złożonego Radzie (*Wydziałowi*) Związku, a nadto sprawdzenie stanu kas Związku przynajmniej .... na kwartał.

Komisja Rewizyjna uprawniona jest też przeprowadzać niespodziewane rewizje kas Związku oraz wszelkich jego zakładów, przedsiębiorstw i urządzeń.

Tok i sposób dokonywania rewizyj określa osobny porządek (regulamin) czynności, uchwalony przez Radę Zwiazku.

W celu wykonania powyższych czynności wolno Komisyj Rewizyjnej żądać od (*Wydziału i*) Zarządu Związku, jego Zakładów, przedsiębiorstw i urządzeń wszelkich potrzebnych wyjaśnień, aktów, ksiąg kasowych, zapisków i dowodów, oraz zwiedzać i badać zakłady przedsiębiorstwa, tudzież wszelkie urządzenia Związku.

Ze swych czynności składa Komisja Rewizyjna sprawozdanie Radzie Związku, przesyłając jednocześnie odpisy Zarządowi Związku *przy dołączeniu odpisów dla Wydziału Związku*

C. Inne przepisy ustrojowe.

§ 23 (*28*).

Każdy członek Związku ma prawo:

a) brać udział przez swych przedstawicieli w obradach i głosowaniach na Radzie Związku;
b) przedstawiać na radzie Związku swe żądania w zakresie zadań Związku i składać wnioski pod obrady;

c) korzystać z *(przedsiębiorstw, zakładów i)* urządzeń Związku na warunkach odnośnemi regulaminami określonych;

d) odwoływać się do właściwych organów Związku o decyzje i zarządzenia w sprawach swego stosunku do Związku;

e) . . . .

§ 24 *(29)*.

Każdy członek Związku ma obowiązek:

a) nie przeciwstawiać się na swym obszarze przeprowadzeniu prawnie wydanych zarządzeń Związku i nie działać na szkodę Związku;

b) użyczać na swym obszarze organom Związku pomocy swych organów do przeprowadzenia zadań Związku;

c) wpłacić przypadający nań udział i uiszczać przypadające nań składki w sposób przepisany;

d) zezwalać na obecność delegatów Związku na posiedzeniach swych organów w sprawach dotyczących zadań Związku;

e) stosować się do statutu Związku, przyjętych przez Związek regulaminów, oraz prawnie powziętych postanowień i zarządzeń właściwych organów Związku;

f) . . . .

§ 25 *(30)*.

Pracownicy nie mogą być członkami *Wydziału, Komisji Rewizyjnej, ani* organów Związku, powołanych do wykonywania kontroli nad Zarządem. Nie mogą oni wchodzić w stosunek dostawcy, dzierżawcy lub osobistego dłużnika do Związku.

Prawa i obowiązki tudzież odpowiedzialność służbową pracowników Związku określają przepisy służbowe i uposażeniowe,

alternatywa 1-a: wydane przez Radę Związku;

alternatywa 2-a: wydane z upoważnienia Rady przez *(Wydział)* Zarząd Związku. Przepisy takie dla kierowników biur i dyrektorów zakładów, przedsiębiorstw i urządzeń Związku uchwala Rada Związku;

alternatywa 3-a: obowiązujące pracowników w.................................. (tu ewent. wskazać w myśl art. 13 ust. 2 rozp. Prez. Rzplitej i § 20 rozp. wykon. uczestniczący w Związku związek komunalny, którego przepisy mają być pod powyższym względem miarodajne).

Uchwały Związku, ustalające stosunki służbowe pracowników Związku, wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej (zobacz § 20 ust. 2 rozp. wykon.

§ 26 *(31)*.

Ogłoszenia Związku wywieszane będą na widok publiczny w lokalu urzędowym Związku . . . . *(oraz jego zakładów, przedsiębiorstw i urządzeń)* — jako też w lokalu urzędowym każdego z członków Związku.

Niezależnie od tego obowiązany jest Związek dokonywać swoich ogłoszeń w Dzienniku urzędowym . . . .
(tu wskazać odnośny organ urzędowy).

II. Majątek i gospodarka Związku.

§ 27 *(32)*.

Majątek Związku jest odrębny od majątku członków i powinien być osobno administrowany.

Fundusze Związku nie mogą być łączone z funduszami członków a rachunkowość Związku powina być odrębnie prowadzona.

Biurowość Związku prowadzi *Związek sam* albo *biuro związku komunalnego*..................................
(tu ten związek wymienić; zobacz § 9 ust. 3 rozp. wykon).

§ 28 *(33)*.

Dochód z majątku, *mającego trwale służyć celom Związku*, powinien być przedewszystkiem użyty *na utrzymanie, zabezpieczenie, zarząd i poprawę* majątku.

Nadwyżkę dochodów nad wydatkami Związku *rozdziela się między członków Związku podług następujących zasad*..................................
....

§ 29 *(34)*.

Na pokrycie wydatków Związku służą przedewszystkiem dochody z majątku, *przedsiębiorstw, zakładów i urządzeń* Związku następnie świadczenia, jakie według zasad ustalonych w statucie niniejszym § 30 *(35)* na podstawie uchwały Rady Związku członkowie obowiązani są uiszczać, dalej dotacje, *darowizny i zapisy* (lub *dochody z dotacyj, darowizn i zapisów*) *wreszcie wpływy jednorazowe ze sprzedaży lub zamiany części majątku, nieprzeznaczone na wyrównanie uszczuplonej przez to jego wartości oraz wpływy z innych źródeł tudzież dochody z pożyczek.*

Jeżeli własne dochody Związku oraz świadczenia członków na pokrycie wydatków nie wystarczają, niedobór rozkłada się na członków Związku podług następujących zasad: . . . .
. . . .

Przypadającą na nich część niedoboru pokrywają członkowie Związku z własnych budżetów.

§ 30 *(35)*.

Tytułem świadczeń swych na rzecz Związku obowiązani są członkowie Związku począwszy od .... uiszczać..................... *(miesięcznie, ćwierćmiesięcznie, półrocznie, corocznie)* kwoty, ustalane każdoczesną uchwałą Rady Związku na okres ....

....

Ustalenie powyższych świadczeń dokonywa Rada Związku według następujących zasad: za podstawę określania rozmiaru świadczeń od poszczególnych członków przyjmuje się . . .

....

(zobacz § 21 ust. 2 rozp. wykon.).

Do odroczenia terminu płatności, względnie rozłożenia na raty przypadających do uiszczenia kwot świadczeń, określania ilości i wysokości oraz terminów płatności tych rat uprawniona jest Rada (lub wydział, Zarząd) Związku.

Poniesione przez Związek Komunalny .... koszta sprawowanej przezeń administracji Związku policza się na poczet wartości jego świadczeń .... (każdorocznie) w wysokości, ustalonej zamknięciem rachunków Związku z ostatnio ubiegłego roku (zobacz § 21 ust. 3 zdanie drugie rozp. wykon.).

§ 31 *(36)*.

Zarząd Związku układa corocznie preliminarz budżetowy wszystkich dochodów i wydatków, spodziewanych w następnym roku obrachunkowym, i to w takim czasie, by mógł być rozpatrzony, uchwalony i zatwierdzony przed rozpoczęciem roku obrachunkowego.

Przynajmniej na 14 dni przed wniesieniem pod obrady Rady (*Wydziału*) Związku należy preliminarz budżetowy przesłać członkom Związku, celem przeglądnięcia i wnoszenia zarzutów i spostrzeżeń.

§ 32 *(37)*.

Budżet Związku zakreśla granice gospodarki finansowej Związku w roku obrachunkowym. Zarząd Związku obowiązany jest granic tych ściśle się trzymać.

Jeżeli w ciągu roku obrachunkowego zajdzie potrzeba wydatku, nieprzewidzianego w budżecie lub przewidzianego w niewystarczającej wysokości to na uskutecznienie takiego wydatku..
(podać właściwy organ uchwalający) powinien specjalnie zezwolić w budżecie dodatkowym i jednocześnie wskazać w nim środki pokrycia.

Gdy nieprzewidziany wydatek nie da się odroczyć bez szkody dla Związku lub gdy wynika z ustawowego obowiązku, Zarząd Związku może dokonać wydatku, ale jest obowiązany zawiadomić o tem Radę *(Wydział)* Związku celem zatwierdzenia wydatku i sposobu jego pokrycia na najbliższem posiedzeniu.

§ 33 *(38)*.

Zarząd Związku obowiązany jest prowadzić dokładną rachunkowość pobranych wpływów i dokonanych wydatków, jak również zaległości poborowych i płatniczych.

Najpóźniej w ciągu czterech miesięcy po upływie roku obrachunkowego Zarząd Związku powinien złożyć Radzie (*Wydziałowi)* Związku do rozpoznania sprowozdanie rachunkowe z wykonania budżetu oraz z wszelkich innych przychodów i rozchodów pozabudżetowych, celem uzyskania pokwitowania (uznania rachunku za rzetelny).

§ 34 *(39)*.

Związek jest obowiązany prowadzić księgę inwentarza majątku, która dawać powinna dokładny obraz czynnego i biernego stanu majątkowego z końcem roku obrachunkowego.

§ 35 *(40)*.

Osoby zamieszkałe na obszarze Związków Komunalnych, należących do Związku, mają prawo do korzystania stosownie do istniejących w tym względzie postanowleń z........................ ....(wymienić ewentualne urządzenia i zakłady dobra publicznego tudzież przedsiębiorstwa Związku).

Warunki korzystania z powyższych urządzeń, *zakładów dobra publicznego, przedsiębiorstw* Związku ustala*(ją)* przedewszystkiem regulamin*(y)* uchwalony*(e)* przez..
(podać odnośny organ ustrojowy Związku)

Uchwały Związku, dotyczące takich regulaminów, wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej (zobacz § 24 ust. 2 rozp. wykon.).

Zażalenia i sprzeciwy w sprawach dotyczących korzystania z powyższych urządzeń, *zakładów dobra publicznego, przedsiębiorstw* Związku oraz w sprawach opłat i dopłat na te cele rozstrzyga Zarząd Związku.

Przepisy art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych mają zastosowanie także do rozstrzygnięć Zarządu Związku co do zażaleń i sprzeciwów w sprawach dotyczących korzystania z powyższych urządzeń, *zakładów dobra publicznego, przedsiębiorstw* Związku oraz w wsprawach opłat i *dopłat* na te cele (zobacz art. 18 rozp. Prez. Rzplitej, § 24 ust. 4 i § 26 rozp. wykon.).

§ 36 *(41)*

Za przyjęte zobowiązania odpowiada Związek wobec osób trzecich całym swoim majątkiem a członkowie Związku

alternatywa 1-a — do wysokości tej sumy oznaczonych w statucie niniejszym (§4) udziałów swoich, której jeszcze nie wpłacili. Sumy udziałów, zwrócone członkom lub przez nich wycofane, uważa się za niewpłacone;

alternatywa 2-a — do wysokości .... (więcej niż 100%) sumy oznaczonych w statucie niniejszym (§ 4) udziałów. Z tytułu odpowiedzialności poniesionej ponad 100% suma udziałów służy (*nie służy*) członkowi regres do innych członków;

alternatywa 3-a — solidarnie; w ewentualnych stratach z tytułu poniesionej odpowiedzialności solidarnej uczestniczą poszczególni członkowie .... (tu wskazać stosunek tego uczestnictwa np. według alternatywy 1-ej zobacz § 25 rozp. wykon.).

Ubyli członkowie odpowiadają w granicach powyższych za wszystkie zobowiązania Związku, powstałe do chwili ich ubycia. *Czas trwania tej odpowiedzialności ogranicza się aż do .... licząc od skończenia się roku obrachunkowego, w którym członek ubył* (zobacz art. 19 ust. 2 rozp. Prez. Rzplitej o zw. międzyk.).

§ 37 (42).

W sprawach administracji majątku *przedsiębiorstw, zakładów i urządzeń* Związku oraz jego gospodarki finansowej, jako też w sprawach zbywania i nabywania nieruchomości oraz zaciągania pożyczek i lokowania kapitałów, jak również w sprawach wymiaru i poboru świadczeń, przewidzianych w statucie niniejszym, obowiązują przedewszystkiem przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 roku o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522) wraz z § 2 rozp. I Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Skarbu z dnia 22 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 15, poz. 99) tudzież z rozporządzeniem wykonawczem Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanem w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 28 czerwca 1926 roku (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 433), rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z 24 września 1926 r., wydanem w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie zmiany tego ostatniego rozporządzenia (Dz. U. R. P. Nr. 101, poz. 587) oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 28 marca 1927 r. o kasowości i rachunkowości związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 345). Pozatem w sprawach powyższych stosuje się przepisy ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) oraz przepisy, normujące wymienione sprawy w odniesieniu do związku komunalnego ....

(zobacz § 26 ust. 3 rozp. wykon.).

W odniesieniu do związków międzykomunalnych o charakterze korporacyj prawa publicznego — zgodnie z § 26 ust. 2 rozp. wykon.:

Ponadto w odniesieniu do Związku ma zastosowanie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 grudnia 1924 r. o ustanawianiu delegatów rządowych przy poszczególnych samorządach lub innych związkach prawnopublicznych (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 1002), tudzież rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. o sposobie lokowania funduszów przez osoby prawa publicznego, fundacje i osoby niewłasnowolne oraz o sposobie lokowania kaucyj, składanych z tytułu obowiązku publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 141).

III. Zmiany w składzie i rozwiązania Związku.

§ 38 *(43)*.

Na członka Związku przyjęty być może ....

Przyjęcie do Związku nastąpić może tylko jeżeli organ stanowiący związku, zamierzającego przystąpić na członka, uchwali:

1) przystąpienie do Związku,

2) przekazanie ze swej strony Związkowi tych szczególnych zadań, które on ma spełniać za przystępującego,

3) wysokość udziału w Związku statutem niniejszym oznaczoną i przyjęcie odpowiedzialności statutem niniejszym oznaczonej,

4) przyjęcie niniejszego statutu Związku w jego ostatnio obowiązującem brzmieniu,

5) przyjęcie warunków szczególnych, od których Związek uzależni ostateczną swoją zgodę na przyjęcie członka,

6) ....

Warunki powyższe (*pod 1, 5 i 6*) ustala i przyjęcie członka uchwala Rada (*Wydział*) Związku.

§ 39 *(44)*.

Przyjęcie uważa się za dokonane z dniem ogłoszenia zarządzenia władzy nadzorczej, zatwierdzającego uchwały o przystąpieniu i przyjęciu, w sposób przepisany dla ogłoszenia statutu niniejszego.

Z powyższym dniem zakres działania Związku rozszerza się terytorjalnie także na obszar działania nowego członka i członek ten wchodzi w prawa i obowiązki, wynikające ze statutu niniejszego.

§ 40 *(45)*

Z dokonanem przystąpieniem nowoprzystępujący członek uzyskuje w Radzie Związku

taką liczbę przedstawicieli jaka odpowiada . .

. . . .

. . . .

(w każdym jednak razie co najmniej dwóch przedstawicieli; zobacz art. 3 ust. 1 rozp. Prez. Rzplitej). Jednym z nich jest z urzędu osoba stanowiąca jednoosobowy organ wykonawczy członka (prezydent miasta, burmistrz, wójt, sołtys) względnie sprawująca urząd przewodniczącego kolegjalnego organu wykonawczego członka Związku.

Dalszych przedstawicieli z przypadającej na członka ich liczby wybiera .... (tu wskazać mający dokonywać wyboru kolegjalny organ korporacyj mogących przystąpić do Związku; zobacz § 5 ust. 2 i 4 rozp. wyk.) z pośród osób, którym przysługuje prawo wybieralności do tych organów. Postanowienia § 7 ust. 3 i dalsze statutu niniejszego mają tu odpowiednie zastosowanie.

O powyższą liczbę przedstawicieli zwiększa się skład Rady Związku.

Skład innych organów ustrojowych Związku pozostaje niezmieniony —

alternatywa 1-a: aż do upływu ich kadencji.

alternatywa 2-a: Póki Rada Związku w nowym swym składzie drogą nowego wyboru *na resztę ich kadencji* nie zmieni ich składu.

(*§ 46*)

O każdej zamierzonej zmianie granic swego obszaru — obowiązany jest członek donieść Związkowi natychmiast, skoro tylko sam podejmie inicjatywę w tym kierunku lub otrzyma wiadomość o podjęciu takiej inicjatywy z innej strony.

Równocześnie obowiązany jest członek donieść, czy i o ile zamierzona zmiana może wpłynąć na dalszy jego stosunek do Związku

§ 41 (*47*).

Zmiana granic, skutkiem której związek komunalny (lub *korporacja prawa publicznego*), uczestniczący (*a*) w Związku nie przestaje istnieć stanowi tylko o tyle tytuł do żądania zmiany wysokości udziału względnie świadczeń członka na rzecz Związku, o ile pociągnęła za sobą zmianę zainteresowania członka w Związku (*lub zdolności finansowej członka*; zobacz art. 23 rozp. Prez. Rzplitej i 28 rozp. wykon.).

O obniżeniu względnie zwiększeniu wysokości udziału względnie świadczeń członka na rzecz Związku z tytułu powyższych zmian oraz o czasokresie, od którego to obniżenie względnie zwiększenie ma obowiązywać, tudzież o dalszem przedstawicielstwie członka w organach Związku decyduje:

alternatywa 1-a: zgodne porozumienie członka ze związkiem; w razie niedojścia do skutku porozumienia, rozstrzyga, na wniosek jednego z zainteresowanych, wspólna władza nadzorcza —

alternatywa 2-a: Rada (*Wydział*) Związku; od orzeczenia tego organu służy członkowi odwołanie do wspólnej dla zainteresowanych związków władzy nadzorczej, która rozstrzyga —

do alternatywy 1-ej i 2-ej: w trybie, określonym w art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o związkach międzykomunalnych w związku z § 44 rozporządzenia wykonawczego z dnia 22 lipca 1929 roku do tegoż rozporządzenia.

§ 42 (*48*)

Członkostwo w Związku ustaje w razie:

a) ustąpienia członka ze Związku,
b) usunięcia członka ze Związku,
c) zmiany granic, skutkiem której Związek komunalny uczestniczący w związku, istnieć przestaje,
d) rozwiązania Związku.

§ 43 (*49*).

Zamiar ustąpienia powinien członek oznajmić Związkowi najpóźniej na .... naprzód przed dniem

alternatywa 1-a: ostatnim tego roku obrachunkowego, z końcem którego ma ustąpieni nastąpić.

alternatywa 2-a: zamierzonego ustąpienia.

Uwaga Zobacz § 30 ust. 2 zdanie drugie rozp. wykon.

Ustąpienie uzależnia się nadto:

a) *od wyrażenia na to zgody przez Radę (Wydział) Związku,*

b) *od zupełnego uchylenia zainteresowania członka w zadaniach Związku, o czem orzeka Rada (Wydział) Związku, z możnością odwołania się członka do władzy nadzorczej Związku,*

c) *od uiszczenia jednorazowego odszkodowania; o wysokości odszkodowania, o sposobie jego uiszczenia oraz o czasokresie, w ciągu którego ono ma być uiszczone decyduje* .... (zobacz alternatywę 1-ą i 2-ą w § 41 (47) ust. 2 statutu niniejszego).

d) ....

....

Ustąpienie nie zwalnia z obowiązku uiszczenia opłat, dopłat i świadczeń należnych do dnia ustąpienia (lub: *końca roku obrachunkowego, w którym ustąpienie nastąpiło i t. p*)

Uchwała członka o ustąpieniu ze Związku podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej Związku.

§ 44 (*50*)

Zamiar usunięcia członka ze Związku należy oznajmić członkowi najpóźniej na . . . . . naprzód przed dniem

alternatywa 1-a: ostatnim tego roku obrachunkowego, z końcem którego ma usunięcie nastąpić,
alternatywa 2-ga: zamierzonego usunięcia.

Uwaga: zobacz § 30 ust. 2 zdanie drugie rozp. wykonawcze.

Usunięcie może nastąpić w razie:

a) udowodnionego działania na szkodę Związku,

b) nieuiszczenia przepisanych wpłat za udział, opłat, *dopłat* i innych świadczeń na rzecz Związku,

c) nie stosowanie się członka do przepisów obowiązujących, a w szczególności postanowień statutu niniejszego oraz uchwał i zarządzeń organów Związku,

d) . . . .

O usunięciu stanowi Rada (*Wydział*) Związku większością . . . . . . głosów przy obecności . . . . członków tego organu.

Usunięcie nie zwalnia z obowiązku uiszczenia opłat, *dopłat* i świadczeń, należnych do dnia usunięcia (lub *końca roku obrachunkowego, w którym ustąpienie nastąpiło i t p.*).
Uchwała Związku o usunięciu członka podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej Związku.

§ 45 (*51*)

Z dokonanem ustąpieniem względnie usunięciem członka ustępują równocześnie z Rady Związku ci przedstawiciele, którzy członka dotychczas w niej reprezentowali.

Rada Związku w nowym składzie postanawia, czy i o ile skutkiem ustąpienia względnie usunięcia członka dotychczasowy skład innych organów ustrojowych Związku ma ulec zmianie względnie uzupełnieniu.

O ileby skutkiem zaszłych zmian ustąpić miał również Prezes i Wiceprezes Związku, czynności ich obejmuje tymczasowo *najstarszy wiekiem* przedstawiciel w Radzie.

(*§ 52*).

Ustępującemu względnie usuniętemu ze Związku członkowi należy zwrócić równowartość tego, co wniósł lub wpłacił na udział. Przy zwrocie można potrącić roszczenia Związku z powodu czynności, wchodzących w zakres działalności Związku, a to bez względu na termin płatności tych roszczeń.

Ustępujący względnie usunięci członkowie nie mogą żądać zwrotu swych udziałów przed upływem lat . . . . . od skończenia się roku obrachunkowego, w którym następuje ich ustąpienie względnie usunięcie: nie narusza to ich prawa do procentów, o ile takie wypłacono pozostałym członkom w międzyczasie po ustąpieniu względnie usunięciu członka.

Związek zastrzega sobie jednak prawo spłacić każdocześnie w częściach lub w całości udział członkowi, który ustąpił względnie został usunięty.

§ 46 (*53*).

Rozwiązanie Związku następuje:

a) w razie ubycia . . . . . . członków lub o ile co najmniej . . . . . . członków nie pozostanie,

b) wskutek zgodnych uchwał wszystkich członków Związku,

c) wskutek jednomyślnej uchwały Rady Związku,

d) wskutek zarządzenia władzy nadzorczej, rozwiązującego Związek przymusowo,

e) *w razie upływu czasu, na jaki Związek zorganizowano (§ 3 statutu niniejszego), o ile nie nastąpi przedłużenie istnienia Związku w sposób, przewidziany dla zorganizowania nowego Związku.*

Uchwały w wypadkach b) i c) zatwierdza władza nadzorcza Związku. Władza ta stwierdza też w wypadkach pod a) — c) i e) rozwiązanie Związku, a we wszystkich powyższych wypadkach (pod a — e) zarządza jego likwidację.

Rozwiązanie Związku i zarządzenie jego likwidacji powinno być podane do wiadomości publicznej w sposób, przepisany dla ogłoszenia statutu niniejszego.

Aż do ukończenia likwidacji Związek uważa się o tyle za nadal istniejący, o ile cel likwidacji tego wymaga.

§ 47 (*54*).

W razie rozwiązania Związku pierwszeństwo do przejęcia jego urządzeń (*§§ 64 i 65 statutu niniejszego)* mają w myśl art. 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych związki, których obszar obejmuje terytorja wszystkich związków komunalnych, będących członkami Związku.

Jeżeli żaden ze wskazanych w ustępie pierwszym związków komunalnych z prawa pierwszeństwa nie skorzysta, wówczas każdy Związek komunalny, który należał do Związku, może przejąć urządzenia, znajdujące się na jego obszarze. Związki komunalne o wyższej liczbie ludności mają przytem pierwszeństwo przed związkami komunalnemi o mniejszej liczbie zaludnienia.

W obu wypadkach przejęcie następuje po odpowiedniem zaspokojeniu względnie zabezpieczeniu roszczeń wierzycieli Związku co najmniej do wysokości kwot, przypadających im przy likwidacji Związku, tudzież za odpowiedniem odszkodowaniem członków Związku, o ile ono im się należy.

O pierwszeństwie (ust. 1 i 2) oraz o rodzaju i wysokości odszkodowania, o ile w tym

względzie nie nastąpi między zainteresowanemi porozumienie, orzeka po wysłuchaniu zainteresowanych władza nadzorcza, wspólna dla wszystkich zainteresowanych związków komunalnych.

§ 48 *(55)*.

W razie rozwiązania Związku majątek jego — po zaspokojeniu wszelkich jego zobowiązań i po uwzględnieniu przepisów poprzedniego paragrafu statutu niniejszego — przechodzi na rzecz

alternatywa 1-a: dotychczasowych członków Związku w stosunku do ich udziałów w Związku (lub w stosunku do ogólnej sumy uiszczonych przez nich .... na rzecz Związku i t. p.)

alternatywa 2 a: poniżej wymienionych instytucyj i w poniżej określonym stosunku . . . .

(tu odnośne instytucje wymienić i przy każdej z nich stosunek ów określić).

W odniesieniu do związków międzykomunalnych o charakterze korporacyj prawa publicznego:

Z chwilą rozwiązania Związku prawa i obowiązki, o których mowa w § 3 ust. 2 statutu niniejszego, przechodzą napowrót na związki komunalne, które dotychczas w Związku uczestniczyły.

§ 49 *(56)*.

Likwidacja Związku odbywa się pod nadzorem osobnego komisarza, którego wyznacza właściwa władza nadzorcza na koszt Związku.

Likwidatorów Związku mianuje Rada Związku w wypadku dobrowolnego rozwiązania Związku (§ 46 *(53)* ust. 1. p. b i c statutu niniejszego) dalej w razie *upływu terminu, na jaki Związek został zorganizowany oraz* rozwiązania związku wskutek ubycia poszczególnych członków (N. B. jeżeli statut tak stanowi, lub:) jeżeli po tem ubyciu nie pozostanie co najmniej dwóch członków,— we wszystkich innych przypadkach władza nadzorcza.

Obowiązkiem likwidatorów jest przeprowadzić wedle możności: *przy współudziale Komisji Rewizyjnej Związku* lub w braku takiej: *przy współudziale specjalnie przez Radę Związku wyznaczonej Komisji)* rewizję funduszów, ksiąg i rachunków Związku oraz ustalić — według daty ogłoszenia zarządzenia władzy nadzorczej, stwierdzającego rozwiązanie związku międzykomunalnego, — stan jego majątku przez stwierdzenie i porównanie pozycyj czynnych i biernych tego majątku. W stanie czynnym należy ustalić osobno ogólną sumę wszystkich udziałów członkowskich a w tem kwoty udziałów już wpłaconych oraz kwoty niewpłaconych i wycofanych udziałów tych członków, którzy—w myśl art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych—za zobowiązania Związku odpowiadają. W stanie biernym należy ustalić wysokość wszystkich zobowiązań Związku.

Na tej podstawie wypracowują likwidatorzy plan likwidacji, *który objąć powinien także wszystkie zakłady, przedsiębiorstwa i urządzenia Związku* (§§ 64 i 65 statutu niniejszego).

§ 50 *(57)*.

Plan likwidacji podaje komisarz rządowy do wiadomości Rady Związku oraz dotychczasowych członków Związku. Plan likwidacji zatwierdza władza nadzorcza Związku po wysłuchaniu opinji dotychczasowych członków Związku i ich władz nadzorczych.

Zatwierdzony plan likwidacji powinien być ogłoszony w sposób, przepisany dla ogłoszenia statutu niniejszego. W ogłoszeniu tem należy wezwać wierzycieli Związku do odbioru należnych przedmiotów lub kwot w przeciągu sześciu miesięcy. Ogłoszenie należy powtórzyć trzykrotnie co najmniej w dwutygodniowych odstępach czasu.

Termin sześciomiesięczny do odbioru liczy się od dnia ostatniego ogłoszenia.

§ 51 *(58)*.

W ostatniem ogłoszeniu (§ 50 *(57)* ust. 2) należy wezwać związki komunalne, którym w myśl art. 29 ust. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych służy prawo przejęcia urządzeń Związku (§ 47 *(54)* statutu niniejszego), aby w wyznaczonym im terminie zgłosiły swoje żądanie co do przejęcia wspomnianych urządzeń.

Żądania, niezgłoszone w wyznaczonym terminie, nie będą uwzględnione.

§ 52 *(59)*.

Z chwilą ogłoszenia o zarządzeniu likwidacji Związku (§ 46 *(53)* ust. 3 statutu niniejszego) wszelkie niewpłacone jeszcze kwoty udziałów członków stają się płatne i na żądanie komisarza likwidacyjnego powinny być wniesione do trzech miesięcy od tego ogłoszenia.

Jeżeli płynne fundusze Związku nie wystarczą na pokrycie jego zobowiązań wówczas członkowie Związku powinni w granicach przyjętej odpowiedzialności dostarczyć odpowiednich środków na to pokrycie.

§ 53 *(60)*.

Postępowanie likwidacyjne nie może być zamknięte przed upływem sześciu miesięcy od dnia ostatniego t. j. po raz trzeci powtórzonego ogłoszenia wezwania wierzycieli związku do odbioru należnych przedmiotów lub kwot (§ 50 *(57)* ust. 2 i 3 statutu niniejszego).

Na zaspokojenie tych wierzycieli Związku, którzy po odbiór swych wierzytelności do chwili

zamknięcia postępowania likwidacyjnego się nie zgłosili, złożoną być powinna odpowiednia kwota do depozytu sądowego. Z wierzytelnościami takiemi, o ile ich do upływu czasu przedawnienia wierzyciele nie podejmą, należy postąpić w myśl zasad, ustalonych poniżej co do przeznaczenia względnie rozdziału nadwyżki majątku Związku na wypadek rozwiązania.

Z nadwyżką majątku Związku, pozostałą po zaspokojeniu wszystkich jego wierzycieli, którzy zgłosili się do dnia zamknięcia postępowania likwidacyjnego, i po złożeniu odpowiednich części do depozytu sądowego na zaspokojenie tych wierzycieli, którzy po odbiór swych wierzytelności do dnia zamknięcia postępowania likwidacyjnego się nie zgłosili, — należy postąpić *stosownie do postanowień, przewidzianych w § 48 (55) statutu niniejszego* (w braku przepisów statutowych: *w myśl art. 30 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych*). Rozdział nadwyżki nie może w każdym razie nastąpić wcześniej, jak po upływie 6-ciu miesięcy, licząc od dnia ostatniego ogłoszenia planu likwidacji (§ 50 *(57)* ust. 2 i ostatni statutu niniejszego).

O przeprowadzonej likwidacji i zamknięciu postępowania likwidacyjnego komisarz rządowy zawiadamia dotychczasowych członków Związku i zdaje sprawę władzy nadzorczej.

Władza nadzorcza, po stwierdzeniu prawidłowego przeprowadzenia likwidacji, odwołuje komisarza, a o ukończeniu likwidacji ogłasza w sposób, przepisany dla ogłoszenia o jej zarządzeniu (§ 46 *(53)* ust. 3 statutu niniejszego).

§ 54 *(61)*.

Jeżeli przy przeprowadzeniu likwidacji okaże się z porównania stanu czynnego ze stanem biernym majątku Związku, że majątek czynny Związku wraz z niewpłaconemi udziałami członków nie wystarcza na pokrycie wszystkich zobowiązań Związku, wówczas komisarz rządowy powinien zwrócić się do członków Związku o pokrycie w wyznaczonym przezeń terminie — reszty brakującej do zaspokojenia wszystkich zobowiązań Związku.

Odnośnie do związku międzykomunalnego w którym członkowie za zobowiązania tego związku przyjęli odpowiedzialność, sięgającą poza wysokość ich udziałów w związku: *Członkowie Związku obowiązani są w granicach przyjętej przez nich odpowiedzialności uczynić zadość powyższemu żądaniu komisarza likwidacyjnego. Jeżeliby członkowie w zakresie przyjętej odpowiedzialności nie uczynili zadość powyższemu obowiązkowi w wyznaczonym im przez komisarza terminie, wówczas komisarz zwróci się do właściwej władzy nadzorczej tych członków* o *przymusowe ich obciążenie z powyższego tytułu.*

Jeżeli przez dostarczenie odpowiednich środków przez członków Związku pokrytą zostanie cała nadwyżka stanu biernego nad stanem czynnym majątku Związku, należy, po wydaniu zarządzeń w myśl §-u 53 *(60)* ust. 2-gi statutu niniejszego zamknąć postępowanie likwidacyjne przy odpowiedniem zastosowaniu postanowień § 38 rozporządzenia wykonawczego z dnia 22 lipca 1929 r. do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych.

§ 55 *(62)*.

Jeżeli na pokrycie nadwyżki stanu biernego nad stanem czynnym majątku Związku nie wystarczą środki, jakich członkowie Związku obowiązani są dostarczyć w zakresie przyjętej przez siebie odpowiedzialności za zobowiązania Związku, lub jeżeli brakujących do pokrycia tej nadwyżki środków członkowie dobrowolnie nie zobowiążą się dostarczyć, wówczas komisarz rządowy poleci sporządzić w trzech egzemplarzach inwentarz i bilans Związku potwierdzi je, opieczętuje księgi, rachunki i zapiski Związku i odda je z jednym egzemplarzem inwentarza i bilansu w przechowanie najbliższej władzy administracji ogólnej; gotówkę, weksle, skrypty dłużne, kosztowności i papiery wartościowe złoży za spisem do depozytu sądowego nieruchomości i inne przedmioty majątku Związku powierzy pieczy organu wykonawczego najbliższego związku komunalnego wyższego stopnia, którego obszar obejmuje największą część terytorjów członków Związku, przy dołączeniu drugiego egzemplarza inwentarza i bilansu tudzież odpowiedniego zawiadomienia i zawiesi postępowanie likwidacyjne.

O dokonaniu tych zarządzeń złoży komisarz bezzwłocznie sprawozdanie władzy nadzorczej Związku przy dołączeniu trzeciego egzemplarza inwentarza i bilansu oraz innych potrzebnych dokumentów.

§ 56 *(63)*.

Jeżeli władza nadzorcza po otrzymaniu sprawozdania, o którem mowa w § 55 *(62)* ustęp ostatni stwierdzi, że przyczyną niewypłacalności Związku jest zaniedbanie pod względem kontroli lub nieprawidłowość postępowania ze strony organów Związku, powinna w odpowiedniej drodze pociągnąć winnych członków odnośnych organów do wynagrodzenia strat tem zaniedbaniem lub nieprawidłowością zrządzonych.

Jeżeli zaś władza nadzorcza stwierdzi, że w danym wypadku nie zachodziła wina po stronie organów Związku, lub jeżeli — mimo pociągnięcia do odpowiedzialności winnych członków organów Związku w myśl poprzedniego ustępu — nie zostaną dostarczone odpowiednie środki do zaspokojenia wszystkich zobowiązań Związku, wówczas władza nadzorcza zwróci się, dołączając potrzebne akta, wykazy i dokumenty, do właściwego sądu o wdrożenie postępowania upadłościowego. Dopiero po przeprowadzeniu takiego postępowania nastąpić może zamknię-

cie postępowania likwidacyjnego i ogłoszenie o ukończeniu likwidacji w myśl § 53 (*60*) ustęp ostatni statutu niniejszego.

(*§ 64*).

Wartość urządzeń Związku, które mają być przejęte przez związki komunalne, posiadające do tego uprawnienia w myśl art. 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych (§ 47 (*54*) statutu niniejszego), obowiązany jest komisarz likwidacyjny z przybraniem odpowiednich znawców i przy współudziale upełnomocnionych delegatów zainteresowanych związków komisyjnie oszacować. Z oszacowania komisyjnego powinien być spisany odpowiedni protokół.

Sprzeciwy zainteresowanych związków przeciw oszacowaniu powinny być zgłoszone do protokółu; rozstrzyga je władza nadzorcza, której komisarz rządowy obowiązany jest w razie zgłoszenia sprzeciwów przedłożyć odnośny protokół bezzwłocznie po oszacowaniu.

(*§ 65*).

Objęcie w posiadanie przez Związek komunalny przyznanych mu urządzeń Związku nastąpić może dopiero po zamknięciu postępowania likwidacyjnego.

Aż do zamknięcia postępowania likwidacyjnego urządzenia odnośne pozostają pod zarządem administratora, ustanowionego przez komisarza likwidacyjnego po wysłuchaniu członków dotychczasowych Związku. Administracja ta może być powierzona dotychczasowemu zarządowi tych urządzeń, o ile przez ten zarząd prowadzona była w sposób odpowiedni.

IV. Środki odwoławcze.

§ 57 (*66*).

Od uchwał i zarządzeń organów Związku służy sprzeciw do właściwej władzy nadzorczej Związku (o ile zaś nią nie jest Minister Spraw Wewnętrznych — zobacz § 45 ust. 3 rozp. wykon. dodać jeszcze: *a od orzeczeń i zarządzeń tej władzy nadzorczej odwołanie do władzy nadzorczej wyższej instancji*), która rozstrzyga ostatecznie.

Do odwołań w sprawach administracji majątku *przedsiębiorstw, zakładów i urządzeń* tudzież gospodarki finansowej Związku jakoteż w sprawach zbywania i nabywania nieruchomości oraz zaciągania pożyczek i lokowania kapitałów, jak również w sprawach wymiaru i poboru świadczeń, przewidzianych statutem niniejszym stosuje się w myśl art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych — przepisy normujące odwołanie w wymienionych sprawach w odniesieniu do związku komunalnego . . . .
(zobacz § 26 ust. 3 rozp. wykon.). W szczególności stosuje się tutaj w ramach powyższych przepisy (art. 38 i art. 48) ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) z późniejszemi zmianami, a między innemi ze zmianą, wynikającą z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 czerwca 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 547), z art. 51 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 roku o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R P. Nr. 11, poz. 86) i z art. 120 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

Pozatem do sprzeciwów od uchwał i zarządzeń organów Związku oraz do odwołań od orzeczeń i zarządzeń władzy nadzorczej mają nadto zastosowanie inne niepowołane wyżej przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

V. Nadzór Państwa.

§ 58 (*67*).

Właściwą władzą nadzorczą nad Związkiem zgodnie z art. 32 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych jest w I-ej instancji . . . . . .
. . . .
a w instancji II-ej i ostatniej . . . .
. . . .
(zobacz art. 32 rozp. Prez. Rzplitej w związku z § 45 rozp. wykon.).

Uprawnienia i obowiązki władzy nadzorczej w odniesieniu do Związku określają w szczególności postanowienia:

alternatywa 1-a (w stosunku do związków międzykomunalnych o charakterze korporacyj prawa publicznego): art. 33—40 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych w związku z §§ 46 — 48 rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lipca 1929 r. do tegoż rozporządzenia;

alternatywa 2-a (w stosunku do związków międzykomunalnych, nieposiadających charakteru korporacyj prawa publicznego): art. 33, 34, 36 ust. 2, art. 37, 38 i 40 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o związkach międzykomunalnych w związku z § 47 rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lipca 1929 r. do tegoż rozporządzenia.

VI. Przepisy końcowe.

§ 59 (*68*).

Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia go . . . .
(zobacz art. 10 rozp. Prezydenta Rzplitej w związku z § 17 rozp. wykon.).

Natomiast postanowienia statutu niniejszego o przysługującym Związkowi charakterze korporacji prawa publicznego i o wynikających z tego charakteru prawach i obowiązkach Związku wchodzą w życie z dniem ogłoszenia w powyższym organie urzędowym rozporządzenia Rady Ministrów o nadaniu Związkowi tego charakteru (zobacz § 18 ust. 3 rozp. wykon.).

Z tym ostatnim dniem wstępuje Związek we wszystkie prawa i obowiązki, określone statutem niniejszym a w szczególności §-em 3 ust. 2 tegoż statutu.

§ 60 (69).

Wszelkie zmiany statutu niniejszego podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej Związku i obowiązują od dnia ogłoszenia zarządzenia władzy nadzorczej, zatwierdzającego te zmiany, w sposób określony §-em 59 (68) ust, 1 statutu niniejszego.

z 27 sierpnia Nr. 61 Rok 1929

Poz. 470. Konwencja między Polską a Niemcami o administracji odcinków rzek Noteci (Netze) i Głdy (Küddow), stanowiących granicę, jak również o żegludze po tych odcinkach, podpisana w Pile, dnia 14-go marca 1925 r. (Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dn. 13 lutego 1929 r. — Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 212).

Poz. 471. Oświadczenie Rządowe z dnia 17 sierpnia 1929 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych konwencji między Polską a Niemcami o administracji odcinków rzek Noteci (Netze) i Głdy (Küddow), stanowiących granicę, jak również o żegludze po tych odcinkach, podpisanej w Pile dnia 14 marca 1925 r., wraz z postanowieniami wykonawczemi do tej konwencji oraz protokołem końcowym z tejże samej daty.

Poz. 472. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 5 lipca 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości i Skarbu o państwowej pomocy kredytowej na cele budowlane przy scalaniu gruntów i zamianie gruntów zastępującej scalenie.

Poz. 473. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 sierpnia 1929 r. o przyznaniu IX Międzynarodowym Targom wschodnim, mającym się odbyć we Lwowie w czasie od 7 do 19 września 1929 r. włącznie, ulg w sprawie ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

z 31 sierpnia Nr. 62 Rok 1929

Poz. 474 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1929 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych oraz komisyj szacunkowych do spraw podatków dochodowego i przemysłowego na obszarze miasta Białegostoku.

Poz. 475. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1929 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych oraz komisyj szacunkowych do spraw podatków dochodowego i przemysłowego w okręgu administracyjnym Izby Skarbowej w Białymstoku.

Poz. 476. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1929 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych oraz komisyj szacunkowych do spraw podatków dochodowego i przemysłowego na obszarze miasta Lwowa.

Poz. 477. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1929 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych oraz komisyj szacunkowych do spraw podatków dochodowego i przemysłowego w okręgu administracyjnym Izby Skarbowej we Lwowie.

Poz. 478. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1929 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych oraz komisyj szacunkowych do spraw podatków dochodowego i przemysłowego w okręgu administracyjnym Izby Skarbowej we Lwowie.

Poz. 479. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1929 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych oraz komisyj szacunkowych do spraw podatków dochodowego i przemysłowego w okręgu administracyjnym Izby Skarbowej we Lwowie.

Poz. 480. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 31 lipca 1929 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych oraz komisyj szacunkowych do spraw podatków dochodowego i przemysłowego w okręgu administracyjnym Izby Skarbowej w Łucku.

Poz. 481. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 6 sierpnia 1929 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych oraz komisyj szacunkowych do spraw podatków dochodowego i przemysłowego w okręgu administracyjnym Izby Skarbowej w Brześciu n-B.

Poz. 482. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 6 sierpnia 1929 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych komisyj szacunkowych do spraw podatków dochodowego i przemysłowego, oraz kas skarbowych w okręgu administracyjnym Izby Skarbowej we Lwowie.

Poz. 483. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 16 lipca 1929 r. w sprawie dodatkowego cennika detalicznej sprzedaży wyrobów tytoniowych.

Poz. 484. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lipca 1929 r. o obowiązku odbywania jednorocznej praktyki szpitalnej przez lekarzy.

Na podstawie art. art. 2 i 23 ustawy z dn. 2 grudnia 1921 r. w przedmiocie wykonywania praktyki lekarskiej w Państwie Polskiem (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 762), art. 1 ustawy z dnia 28 listopada 1923 r. w przedmiocie zniesienia Ministerstwa Zdrowia Publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 131, poz. 1060) i par. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 stycznia 1924 r. w przedmiocie rozdziału kompetencji Ministra Zdrowia Publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 86) zarządzam co następuje:

§ 1. Dla uzyskania prawa wykonywania praktyki lekarskiej w Państwie Polskiem wprowadza się obowiązek odbycia jednorocznej praktyki szpitalnej.

§ 2. Przez praktykę szpitalną rozumie się systematyczną pracę lekarską przy chorych na wszystkich oddziałach szpitalnych pod kierunkiem właściwych ordynatorów.

§ 3. Praktyka szpitalna winna trwać 12 miesięcy i może być wykonywana na wszystkich oddziałach szpitalnych jednocześnie.

W razie odbywania praktyki na specjalnych oddziałach szpitalnych i na klinikach uniwersyteckich czas praktyki na oddziałach chorób wewnętrznych, chirurgicznych i położniczych nie może trwać krócej, niż po trzy miesiące na każdym z tych trzech oddziałów.

§ 4. Praktykę szpitalną odbywać można po ukończeniu uniwersyteckich studjów lekarskich oraz w czasie trwania tychże studjów, jednakże nie wcześniej, niż po ukończeniu 14-stu trymestrów.

§ 5. Praktykę szpitalną odbywać można we wszystkich szpitalach publicznych, liczących co najmniej 200 łóżek i posiadających przynajmniej trzy oddziały: wewnętrzny, chirurgiczny i położniczy, oraz na klinikach uniwersyteckich.

§ 6. Zaświadczenia o odbyciu praktyki szpitalnej na poszczególnych oddziałach wydają dyrektorowie szpitali publicznych, względnie dyrektorowie klinik uniwersyteckich. Zaświadczenia te służą dla przedstawienia władzom administracji ogólnej przy regestracji uprawnień lekarskich w myśl postanowień art. 2 i art. 3 ustawy z dnia 2 grudnia 1921 r. w przedmiocie wykonywania praktyki lekarskiej w Państwie Polskiem (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 762).

§ 7. Wojewódzka władza administracji ogólnej władna jest w poszczególnym przypadku uznać praktykę szpitalną, odbytą zagranicą lub w wojsku, za równorzędną z praktyką szpitalną w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy po dniu jego ogłoszenia.

Poz. 485. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 26 sierpnia 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Pracy i Opieki Społecznej o zakresie opieki lekarskiej i środków leczniczych dla pracowników Przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe".

Poz. 486. Obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 lipca 1929 r. o sprostowaniu omyłki w wykazie nieruchomych majątków państwowych, przeznaczonych do sprzedaży, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o sprzedaży niektórych nieruchomych majątków państwowych.

Poz. 487. Obwieszczenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 28 maja 1929 r. o sprostowaniu błędów w przekładzie polskim konwencji międzynarodowej, dotyczącej zwalczania handlu żywym towarem, podpisanej w Paryżu dnia 4 maja 1910 roku.

Poz. 488. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 lipca 1929 r. o sprostowaniu błędów w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 grudnia 1928 r. o ustaleniu siedzib i okręgów sądów grodzkich na obszarze m. st. Warszawy tudzież powiatów: łubelskiego, łódzkiego i warszawskiego.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 16 sierpnia Nr. 187 Rok 1929

Poz. 450. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 sierpnia 1929 r. Nr. I Prez. 5066/29, zmieniający częściowo Okólnik z dn. 25 czerwca 1929 r.

w sprawie wykazu szkół, w których nauka uprawnia do zwrotu opłat szkolnych w roku szkolnym 1929/30.

z 17 sierpnia Nr. 188 Rok 1929

Poz. 451. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 452. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Poz. 453. Zarządzenie o nadaniu Bronzowego Krzyża Zasługi.

z 19 sierpnia Nr. 189 Rok 1929

Poz. 454. Postanowienie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Skarbu z dnia 9 sierpnia 1929 r. w sprawie ulg dla Spółki Akcyjnej „Wielkie Piece i Zakłady Ostrowieckie".

z 20 sierpnia Nr. 190 Rok 1929

Poz. 455. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi oraz Bronzowego Krzyża Zasługi.

Poz. 456. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 sierpnia 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu „Czudak".

Poz 457. Obwieszczenie Przewodniczącego Komitetu Likwidacyjnego do spraw byłych rosyjskich osób prawnych o likwidacji mienia, stanowiącego własność b. rosyjskiego „Pierwszego Towarzystwa Kolei Dojazdowych w Rosji".

z 21 sierpnia Nr. 191 Rok 1929

Poz. 458. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalającej warunki pracy i płacy dozorców domowych w m. Łomży.

z 22 sierpnia Nr. 192 Rok 1929

Poz. 459. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1929 r. o odebraniu debitu drukowi p. t. „Litopis Rewolucji".

Poz 460. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu p. t. „Nasza Zemlja".

Poz. 461. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu p. t. „Za Rulem".

Poz. 462. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu p. t. „Lesopromyszlennoje Dieło".

Poz. 463. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1929 r. o przywróceniu debitu czasopismu p. t. „Wolia Rossii".

Poz. 464. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1929 r. o odebraniu debitu broszurze p. t. „Ruku Bratam".

Poz. 465. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu p. t. „Transportnaja Gazeta".

Poz. 466. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu p. t. „Na literaturnom postu".

Poz. 467. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu p. t. „Kino i Kultura".

Poz. 468. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu p. t. „Izobretatiel".

Poz. 469. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1929 r. o odebraniu debitu drukowi p. t. „Prapor Marksizmu".

z 23 sierpnia Nr. 193 Rok 1929

Poz. 470. Uchwała Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 1929 r. o dodatkowym kredycie na okres budżetowy od 1 kwietnia 1929 r. do 31 marca 1930 r. na wykup zabytkowego dywanu ze zbiorów wilanowskich.

z 24 sierpnia Nr. 194 Rok 1929

Poz. 471. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalającej warunki pracy i płacy dozorców domowych w Ostrowi-Mazowieckiej.

z 26 sierpnia Nr. 195 Rok 1929

Poz. 472. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 sierpnia 1929 roku o odebraniu debitu czasopismu „Połtawskij Sielanin".

Poz. 473. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 sierpnia 1929 roku o odepraniu debitu drukowi p. t. „Awangardo" (Awangardu).

z 27 sierpnia Nr. 196 Rok 1929

Poz. 474. Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi o spisie osób, z pośród których będą wyznaczeni przez Sąd biegli rewidenci.

z 28 sierpnia Nr. 197 Rok 1929

Poz. 475. Uchwała Komitetu Likwidacyjnego w Poznaniu z dnia 23.VIII 1929 roku w przedmiocie likwidacji (dobra rycerskie Pępowo).

Poz. 476. Uchwała komitetu Likwidacyjnego w Poznaniu z dnia 30.X 1928 r. w przedmiocie likwidacji (nieruch. w Mroczy).

z 29 sierpnia Nr. 198 Rok 1929

Poz. 477. Obwieszczenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, Ministrem Rolnictwa oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 3 sierpnia 1929 r. o wykazie rafineryj, uprawnionych do sprowadzania olejów roślinnych w stanie nieskażonym.

Poz. 478. Uchwała komitetu Likwidacyjnego w Poznaniu z dnia 23 sierpnia 1929 roku w przedmiocie likwidacji (nieruch. w Ujściu, Wolsztynie, Sępolnie, Świeciu, Czyżykowie i w Podgórzu).

z 30 sierpnia Nr. 199. Rok 1929

Poz. 479. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 sierpnia 1929 r., o odebraniu debitu książce „Und Morgen".

Poz. 480. Uchwała Komitetu Likwidacyjnego w Poznaniu z dnia 21 stycznia 1929 roku (nieruch. w Szamotułach, nieruch. Margonin pow. Chojnicki i nieruch. Chojnice).

Poz. 481. Uchwała Komitetu Likwidacyjnego w Poznaniu z dnia 30. VII. 1929 roku w przedmiocie likwidacji (nieruch. w Rawiczu).

z 31 sierpnia Nr. 200. Rok 1929

Poz. 482. Obwieszczenie Minista Skarbu z dnia 24 sierpnia 1929 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 483. Uchwała Rady Ministrów z dn. 26 sierpnia 1929 r. o dodatkowym kredycie na okres budżetowy od 1 kwietnia 1929 roku do 1 marca 1930 r. na koszty przyjęcia parlamentarzystów francuskich.

Poz. 484. Uchwała Komitetu Likwidacyjnego w Poznaniu z dnia 30 lipca 1929 roku w przedmiocie likwidacji (nieruch. w Tucholi oraz nieruchomość w Poznaniu).

III.

Przedruki z innych wydawnictw urzędowych.

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

z 20 lipca Nr. 6 Rok 1929

poz. 45.

K. I. 7118.

Okólnik w sprawie świąt narodowych państw obcych.

Z otrzymanych raportów administracyjnych urzędów zagranicznych wynika, iż w dn. 3 maja konsulowie Rz. P. często przyjmują gratulacje konsulów innych państw, z którymi utrzymują bliższe stosunki. Celem ułatwienia konsulom naszym analogicznego występowania w stosunku do przedstawicieli konsularnych państw obcych, Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje poniżej do wiadomości spis świąt narodowych ważniejszych państw obcych w porządku kalendarza, według stanu obowiązującego w chwili obecnej.

Luty	—12, Stolica Apostolska	rocznica koronacji Ojca św. Piusa XI. 1922.
Luty	—24, Estonja,	ogłoszenie niepodległości 1918.
Marzec	—25, Grecja,	ogłoszenie niepodległości 1821.
Kwiecień	—29, Japonja,	urodziny cesarza Hirohito.
Maj	— 3, Polska,	ogłoszenie konstytucji 1791.
Maj	—10, Rumunja,	ogłoszenie niepodległości 1889.
Maj	—17, Norwegja,	ogłoszenie konstytucji 1814.
Maj	—17, Hiszpanja,	urodziny króla Alfonsa XIII 1886.
Maj	—25, Argentyna,	ogłoszenie niepodległości 1810
Czerwiec	— 3, Wielka Brytanja,	urodziny króla Jerzego V. 1865.
Czerwiec	—16, Szwecja,	urodziny króla Gustawa V. 1858
Lipiec	— 4, St. Zjed. Ameryki Północnej,	ogłoszenie niepodległości 1776.
Lipiec	—14, Francja,	święto narodowe
Lipiec	—28, Peru,	święto narodowe
Sierpień	— 1, Szwajcarja,	święto niepodległości 1291.

Sierpień	—11,	Niemcy,	ogłoszenie konstytucji 1919.
Sierpień	—20,	Węgry,	świętego Szczepana, króla Węgier.
Sierpień	—25,	Urugwaj,	ogłoszenie niepodległości 1809.
Sierpień	—31,	Holandja,	urodziny królowej Wilhelminy 1880.
Wrzesień	—18,	Chile,	rocznica niepodległości 1810.
Wrzesień	—26,	Danja,	urodziny króla Chrystjana X. 1870.
Październik	— 3,	Bułgarja,	rocznica wstąpienia na tron króla Borysa III. 1918.
Październik	— 5,	Portugalja,	ogłoszenie Republiki 1910.
Październik	—28,	Czechosłowacja,	ogłoszenie niepodległości 1918.
Październik	—29,	Turcja,	ogłoszenie Republiki 1923.
Listopad	— 7,	Związek Socjalistycznych Republik Rad,	rocznica rewolucji październikowej 1917.
Listopad	— 11,	Włochy,	urodziny króla Emanuela III. 1869.
Listopad	—12,	Austrja,	ogłoszenie Republiki 1918.
Listopad	— 15,	Brazylja,	ogłoszenie Republiki 1889.
Listopad	18,	Łotwa,	ogłoszenie niepodległości 1918.
Listopad	—27,	Belgja,	imieniny króla Alberta I.
Grudzień	— 6,	Finlandja,	ogłoszenie niepodległości 1917.
Grudzień	17,	Król S. H. S.,	urodziny króla Aleksandra I. 1888.

Warszawa 11.6 1929.

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA POCZT i TELEGRAFÓW

z 12 sierpnia Nr. 15 Rok 1929

61.

Postępowanie ze zwykłemi przesyłkami listowemi, nieopłaconemi lub niedostatecznie opłaconemi, pod adresem władz i urzędów państwowych oraz samorządowych.

Celem ujednostajnienia postępowania urzędów i agencyj pocztowych ze zwykłemi przesyłkami listowemi nieopłaconemi lub niedostatecznie opłaconemi, nadchodzącemi pod adresem osób urzędowych oraz władz i urzędów państwowych i samorządowych, wydaje się następujące zarządzenie:

Według postanowień ustępu 1 punkt e) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. Urz. Nr. 24 z 1928 r. poz. 109) zwykłe przesyłki listowe, wysyłane przez osoby i instytucje niezwolnione od opłaty pocztowej, do władz i urzędów państwowych oraz samorządowych na wezwanie urzędowe tych władz i urzędów, są wolne od opłat pocztowych. Przesyłki takie muszą być nadawane do rąk urzędnika pocztowego i winny być opatrzone na stronie adresowej klauzulą: **„Na wezwanie urzędowe wolna od opłaty pocztowej"**, z podaniem nazwiska nadawcy i jego adresu.

Natomiast zwykłe przesyłki listowe, nieopatrzone napisem „Na wezwanie urzędowe — wolna od opłaty pocztowej", mają być traktowane narówni z prywatnemi przesyłkami listowemi, nieopłaconemi lub niedostatecznie opłaconemi, i obciążone dopłatą w podwójnej wysokości brakującej opłaty.

Obciążone dopłatą zwykłe przesyłki listowe, adresowane do władz i urzędów państwowych i samorządowych oraz do osób urzędowych, winny być **doręczane przez listonoszów**, chociażby odnośne władze i urzędy odbierały swe przesyłki w urzędzie pocztowym ze skrytek lub przegródek.

Przy doręczeniu winien listonosz pobrać od adresata ciążącą na przesyłce dopłatę. W wypadku odmowy uiszczenia dopłaty, lecz nie uchylania się od przyjęcia przesyłki, ma listonosz wydać przesyłkę bez pobrania należytości pod warunkiem, że adresat, t. j. władza lub urząd, wzgl. osoba urzędowa, zwróci kopertę odnośnej przesyłki i wskaże adres nadawcy, a przy kartach pocztowych lub przesyłkach bez koperty wyda odpis jej adresu wraz z adresem nadawcy. Gdyby adresat odmówił temu żądaniu lub gdyby wogóle odmówił przyjęcia przesyłki, winien listonosz zażądać umieszczenia odpowiedniej adnotacji, a w razie nieuczynienia zadość temu żądaniu, winien listonosz sam umieścić adnotację tę na samej przesyłce i następnie przesyłkę zwrócić do urzędu pocztowego celem przesłania z powrotem nadawcy.

Należytości, ciążące na przesyłkach, odebranych przez adresata bez uiszczenie dopłaty, ściąga urząd pocztowy od nadawcy przesyłki w drodze przymusowej.

Z nieopłaconemi lub niedostatecznie opłaconemi przesyłkami listowemi, nadchodzącemi z zagranicy a przeznaczonemi dla władz i urzędów państwowych i samorządowych oraz dla osób urzędowych, mają urzędy pocztowe postępować w sposób ustalony dla tego rodzaju przesyłek pod adresem osób prywatnych. A więc obliczenia wysokości dopłaty należy dokonać według przepisów o dopłatach listowych w obrocie zagranicznym (Dodatek do Dz. Urz. Nr. 2 z 1928 r.), przesyłkę obciążoną dopłatą doręc-

czyć przez listonosza, a w razie odmowy uiszczenia dopłaty traktować przesyłkę jako niedoręczalną i zarządzić zwrot do miejsca nadania.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nr. 2307 V z dn. 23 lipca 1929 r.

DZIENNIK URZĘDOWY
GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR

z 19 sierpnia Nr. 7 Rok 1929

29/39.

(5,22)

Rozporządzenie Dyrektora Głównego Urzędu Miar z dn. 5 lipca 1929 r. o rozgraniczeniu okręgów legalizacji narzędzi mierniczych.

Na podstawie art. 19 dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. U. R. P. r. 1928 Nr. 72 poz. 661), art. 5 p. B 2 statutu urzędów miar z dn. 7 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74 poz. 429) oraz § 1 p. b) rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1923 r. w przedmiocie organizacji urzędów miar na ziemiach górnośląskich województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 702) zarządzam co następuje:

§ 1.

Terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej dzieli się na sześć okręgów legalizacji narzędzi mierniczych: warszawski, lubelski, lwowski, poznański, śląski i wileński.

§ 2.

1. Warszawski Okrąg legalizacji narzędzi mierniczych obejmuje: województwo warszawskie, województwo łódzkie, województwo białostockie z wyjatkiem powiatów: augustowskiego, grodzieńskiego, sokólskiego, suwalskiego i wołkowyskiego i z województwa lubelskiego powiaty: garwoliński, łukowski, siedlecki, sokołowski, i węgrowski.

Siedzibą Okręgowego Urzędu Miar jest m. Warszawa.

2. Lubelski Okrąg legalizacji narzędzi mierniczych obejmuje: województwo lubelskie z wyjątkiem powiatów: garwolińskiego, łukowskiego, siedleckiego, sokołowskiego i węgrowskiego, województwo kieleckie z wyjątkiem powiatów: będzińskiego, zawierciańskiego i częstochowskiego, województwo poleskie i wojewodztwo wołyńskie.

Siedzibą Okręgowego Urzedu Miar jest m. Lublin.

3. Lwowski Okrąg legalizacji narzędzi mierniczych obejmuje województwa: lwowskie, krakowskie, stanisławowskie i tarnopolskie.

Siedzibą Okręgowego Urzędu Miar jest m. Lwów.

4. Poznański Okrąg legalizacji narzędzi mierniczych obejmuje województwa: poznańskie i pomorskie.

Siedzibą Okręgowego Urzędu Miar jest m. Poznań.

5. Śląski Okrąg legalizacji narzędzi mierniczych obejmuje: województwo śląskie i z województwa kieleckiego powiaty: będziński, częstochowski i zawierciański.

Siedzibą Okręgowego Urzędu Miar jest m. Królewska Huta.

6. Wileński Okrąg legalizacji narzędzi mierniczych obejmuje: województwa wileńskie i nowogródzkie i z województwa białostockiego powiaty: augustowski, grodzieński, sokólski, suwalski i wołkowyski.

Siedzibą Okręgowego Urzędu Miar jest m. Wilno.

§ 3.

Pozporządzenie niniejsze wchodzi w życie od dnia 1 września 1929 r.

Jednocześnie traci moc obowiązującą rozgraniczenie okręgów legalizacji narzędzi mierniczych, ustalone w rozporządzeniu Głównego Urzędu Miar z dn. 12 grudnia 1924 r. (POM poz. 5,32/1).

29/40.

(5,23).

Rozporządzenie Dyrektora Głównego Urzędu Miar z dnia 5 lipca 1929 r. o terytorjalnym podziale zakresu działania Miejscowych Urzędów Miar.

Na podstawie art. 19 dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. U. R. P. r. 1928 Nr. 72 poz. 661), art. 5 p. B 2 statutu urzędów miar z dnia 7 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74 poz. 429) oraz § 1 p. b) rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1923 r. w przedmiocie organizacji urzędów miar na ziemiach górnośląskich wojewódzwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 702) zarządza się co następuje:

§ 1.

Ustala się następujący terytorjalny podział zakresu działania Miejscowych Urzędów Miar:

Warszawski Okrąg Legalizacji narzędzi mierniczych.

Miejscowy Urząd Miar w Warszawie obejmuje: m. st. Warszawę, m. Żyrardów oraz powiaty: Błonie, Ciechanów, Grójec, Maków, Mława, Płońsk, Przasnysz, Pułtusk, Radzymin, Sochaczew i Warszawa województwa warszawskiego i powiat Węgrów województwa lubelskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Łodzi obejmuje: miasta Łódź i Pabjanice oraz powiaty: Koło. Łask. Łęczyca i Łódź województwa łódzkiego i powiat Kutno województwa warszawskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Piotrkowie obejmuje powiaty: Łowicz, Rawa i Skierniewice województwa warszawskiego, miasta Piotrków i Tomaszów Mazowiecki oraz powiaty: Brzeziny, Piotrków i Radomsko województwa łódzkiego.

Miejscowy Urząd Miar w Kaliszu obejmuje: m. Kalisz i powiaty: Kalisz, Konin, Słupca, Sieradz, Turek i Wieluń województwa łódzkiego.

Miejscowy Urząd Miar we Włocławku obejmuje miasta Płock i Włocławek oraz powiaty: Gostynin, Lipno, Nieszawa, Płock, Rypin, Sierpc i Włocławek województwa warszawskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Białymstoku obejmuje miasta: Białystok i Łomżę oraz powiaty: Białystok, Bielsk, Kolno, Łomża, Ostrów, Ostrołęka, Szczuczyn i Wysokie-Mazowieckie województwa białostockiego.

Miejscowy Urząd Miar w Siedlcach obejmuje: miasto Siedlce oraz powiaty: Garwolin, Łuków, Siedlce i Sokołów województwa lubelskiego i powiat Mińsk Mazowiecki wajewództwa warszawskiego.

Lubelski Okrąg Legalizacji narzędzi mierniczych

Miejscowy Urząd Miar w Lublinie obejmuje: m. Lublin oraz powiaty: Chełm, Janów, Krasnystaw, Lubartów, Lublin, Puławy, Radzyń i Włodawa województwa lubelskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Kielcach obejmuje: m. Kielce oraz powiaty: Kielce, Miechów, Olkusz, Pińczów, Stopnica, Włoszczowa i Jędrzejów województwa kieleckiego.

Miejscowy Urząd Miar w Radomiu obejmuje miasto Radom oraz powiaty: Kozienice i Radom województwa kieleckiego.

Miejscowy Urząd Miar w Pińsku obejmuje: miasto Pińsk, oraz powiaty: Drohiczyn, Iwacewicze, Łuniniec, Pińsk i Stolin województwa poleskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Kowlu obejmuje: m. Kowel i Łuck oraz powiaty: Horochów, Kowel, Lubomi, Łuck i Włodzimierz Wołyński województwa wołyńskiego i powiaty: Kamień-Koszyrski i Sarny województwa poleskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Końskich obejmuje powiaty: Końskie i Opoczno województwa kieleckiego.

Miejscowy Urząd Miar w Brześciu n/B. obejmuje: miasta Brześć n/B. oraz powiaty: Brześć n/B., Kobryń i Prużana województwa poleskiego i powiaty: Biała Podlaska i Konstantynów województwa lubelskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Zamościu obejmuje powiaty: Biłgoraj, Hrubieszów, Tomaszów i Zamość województwa lubelskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Ostrowcu obejmuje: miasto Ostrowiec oraz powiaty: Iłża, Opatów i Sandomierz województwa kieleckiego.

Miejscowy Urząd Miar w Równem obejmuje: miasto Równe oraz powiaty: Dubno, Kostopol, Krzemieniec, Równe i Zdołbunów województwa wołyńskiego.

Lwowski Okrąg Legalizacji narzędzi mierniczych.

Miejscowy Urząd Miar we Lwowie obejmuje: miasto Lwów oraz powiaty: Bóbrka, Gródek Jagielloński, Jaworów, Lwów, Mościska, Rawa Ruska, Rudki, Sokal i Żółkiew województwa lwowskiego, powiaty: Brody, Brzeżany, Kamionka Str., Premyślany, Radziechów i Złoczów województwa tarnopolskiego i powiat Rohatyn województwa stanisławowskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Krakowie obejmuje: m. Kraków oraz powiaty: Chrzanów, Kraków i Wieliczka województwa krakowskiego.

Miejscowy urząd Miar w Przemyślu obejmuje powiaty: Dobromil, Jarosław, Lisko, Lubaczów i Przemyśl województwa lwowskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Stanisławowie obejmuje powiaty: Bohorodczany, Dolina, Kałusz, Stanisławów i Tłumacz województwa stanisławowskiego i powiaty: Borszczów, Buczacz, Czortków i Zaleszczyki województwa tarnopolskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Tarnowie obejmuje powiaty: Bochnia, Brzesko, Dąbrowa, Mielec, Pilzno, Ropczyce i Tarnów województwa krakowskiego i powiat Tarnobrzeg województwa lwowskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Żywcu obejmuje powiaty: Biała, Maków, Myślenice, Oświęcim, Wadowice i Żywiec województwa krakowskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Tarnopolu obejmuje powiaty: Kopyczyńce, Podhajce, Skałat, Tarnopol, Trembowla, Zbaraż i Zborów województwa tarnopolskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Drohobyczu obejmuję powiaty: Skole, Stryj, Turka i Żydaczów województwa stanisławowskiego i powiaty: Drohobycz, Sambor i Stary Sambor województwa lwowskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Kołomyi obejmuje powiaty: Horodenka, Kołomyja, Kosów, Nadwórna, Śniatyn i Peczeniżyn województwa stanisławowskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Rzeszowie obejmuje powiaty: Brzozów, Kolbuszowa, Krosno, Łańcut, Nisko, Przeworsk, Rzeszów, Sanok i Strzyżów województwa lwowskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Nowym Sączu obejmuje powiaty: Gorlice, Grybów, Jasło, Limanowa, Nowy Sącz i Nowy Targ województwa krakowskiego.

Poznański Okrąg Legalizacji narzędzi mierniczych.

Miejscowy Urząd Miar w Poznaniu obejmuje: m. Poznań oraz powiaty: Chodzież, Czarnków, Grodzisk, Międzychód, Nowotomyśl, Oborniki, Poznań, Szamotuły, Śrem i Środa województwa poznańskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Lesznie obejmuje powiaty: Gostyń, Kościan, Leszno, Rawicz, Śmigiel i Wolsztyn województwa poznańskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Ostrowie obejmuje powiaty: Jarocin, Kępno, Koźmin, Krotoszyn, Odolanów, Ostrów, Ostrzeszów i Pleszew województwa poznańskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Bydgoszczy obejmuje: m. Bydgoszcz oraz powiaty: Bydgoszcz Szubin i Wyrzysk województwa poznańskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Gnieźnie obejmuje: m. Gniezno oraz powiaty: Gniezno, Wągrowiec, Września i Żnin województwa poznańskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Inowrocławiu opejmuje: m. Inowrocław oraz powiaty: Inowrocław, Mogilno i Strzelno województwa poznańskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Toruniu obejmuje: m. Toruń oraz powiaty: Brodnica, Działdowo, Lubawa, Toruń i Wąbrzeżno województwa pomorskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Chojnicach obejmuje powiaty: Chojnice, Sępolno, Starogard i Tuchola województwa pomorskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Grudziądzu obejmuje: m. Grudziądz oraz powiaty: Chełmno, Gniew, Grudziądz i Świecie województwa pomorskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Kartuzach obejmuje: m. Gdynię oraz powiaty: Kartuzy, Kościerzyna, Tczew i powiat morski województwa pomorskiego.

Śląski Okrąg Legalizacji narzędzi mierniczych

Miejscowy Urząd Miar w Królewskiej Hucie obejmuje: m. Królewską Hutę oraz powiaty: Świętochłowice, Tarnowskie Góry i Lubliniec województwa śląskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Katowicach obejmuje: m. Katowice oraz powiaty: Katowice i Pszczyna województwa śląskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Cieszynie obejmuje: m. Cieszyn oraz powiat Cieszyn województwa śląskiego.

Miejscowy urząd Miar w Bielsku obejmuje: m. Bielsko oraz powiat Bielsko województwa śląskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Rybniku obejmuje powiat Rybnik województwa śląskiego.

Miejscowy Urząd Miar w Częstochowie obejmuje: m. Częstochowę oraz powiat Częstochowa województwa kieleckiego.

Miejscowy Urząd Miar w Sosnowcu obejmuje miasta: Będzin, Dąbrowę Górniczą, Sosnowiec i Zawiercie oraz powiaty: Będzin i Zawiercie województwa kieleckiego.

Wileński Okrąg Legalizacji narzędzi mierniczych.

Miejscowy Urząd Miar w Wilnie obejmuje: m. Wilno oraz powiaty: Mołodeczno, Oszmiana, Święciany, Wilno — Troki i Wilejka województwa wileńskiego i powiaty: Lida, Szczuczyn i Wołożyn województwa nowogródzkiego.

Miejscowy Urząd Miar w Grodnie obejmuje: miasta Grodno i Suwałki oraz powiaty: Augustów. Grodno, Sokółka, Suwałki i Wołkowysk województwa białostockiego,

Miejscowy Urząd Miar w Baranowiczach obejmuje powiaty: Baranowicze, Nowogródek, Nieśwież, Słonim i Stołpce województwa nowogródzkiego.

Miejscowy Urząd Miar w Głębokiem obejmuje powiaty: Brasław, Postawy i Dzisna województwa wileńskiego.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1929 r.

Jednocześnie uchyla się rozporządzenie Dyrektora Głównego Urzędu Miar w sprawie terytorjalnego podziału zakresu działania Miejscowych Urzędów Miar z dnia 12 września 1928 r. (Dz. Urz. GUM Nr. 1 poz. 1).

IV.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

253.

Okólnik Nr. 165 z 7 sierpnia 1929 r. (OB. 2770/2) w sprawie interpretacji przepisów o dietach i kosztach podróży.

P. P. Wojewodom, Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy i Naczelnikowi Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

do wiadomości i stosowania.

Zarazem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu oznajmia, że zasadnicze wyjaśnienie Ministerstwa Skarbu, zawarte w poniższym okólniku, a dotyczące wzoru umowy państwowej służby kontraktowej, ustalonego przez Prezydjum Rady Ministrów (okólnik M. S. Wewn. Nr. 103 z dn. 26.IX.1924 r.), — nie dotyczy oczywiście tych wyjątkowych wypadków, co do których w myśl okólnika Min. Spr. Wewn. Nr. 142 z dnia 6 sierpnia 1928 r. dopuszczalna jest zmiana wzoru umowy w kierunku, że może być

w umowie zastrzeżona możność przenoszenia pracownika kontraktowego do innej miejscowości, na koszt Skarbu Państwa.

MINISTERSTWO SKARBU
L: D. III. 694/1/29.
Warszawa,
dnia 9 maja 1929 r.

W sprawie diet i kosztów podróży.

Do

Kancelarji Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu Najwyższej Izby Kontroli, Prezydjum Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw.

Wskutek zapytań niektórych władz w sprawie niżej podanych postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz 826) Ministerstwo Skarbu wyjaśnia na zasadzie § 28 tego rozporządzenia, co następuje:

Do § 5 lit. b.

Cała dieta należy się tylko w tym wypadku, gdy pobyt poza zwykłem miejscem służbowem przypada na porę nocną między 21 szą a 6 godziną i w tej porze nocnej trwa *dłużej* niż 6 godzin. Bez znaczenia zaś jest okoliczność, czy ten okres nocny ponad 6 godzin przypada na jedną noc, czy też na dwie noce po sobie następujące. Cała dieta należy się zatem np. za podróż służbową, trwającą od 27 lutego godziny 18 do dnia 28 lutego godziny 3 i *jedna minuta*, jak również na podróż służbową, trwającą od godziny 2 do godziny 23 i *jedna minuta* tego samego dnia, przyczem jedna minuta oznacza, że chodzi o okres nocny, trwający *dłużej* niż 6 godzin.

Do § 5 ostatni ustęp.

Przepis ten, ustalający chwilę, od której należy liczyć *początek* jazdy, ma analogiczne zastosowanie także do ustalania chwili *zakończenia* jazdy.

Czas odjazdu, względnie przyjazdu kolei, statku i t. p., ustalony w oficjalnym rozkładzie jazdy, należy przyjmować za chwilę rozpoczęcia, względnie zakończenia jazdy temi środkami lokomocji, a to nawet w wypadku, gdyby faktyczny ich odjazd lub przyjazd był z jakichkolwiek powodów opóźniony lub przyśpieszony.

Do § 7.

Przepis ten nie dotyczy przeniesienia

Gdy umieszczenie funkcjonarjusza w szpitalu odbywa się na zasadach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 1926 o państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 95 poz. 555) w myśl którego (§ 7) Skarb Państwa nie pokrywa całego kosztu lecz *tylko 75% kosztów leczenia* szpitalnego, (taksy szpitalnej), zaś resztę t. j. 25% tych kosztów pokrywa funkcjonarjusz, wówczas należy przyznać funkcjonarjuszowi także 25% diety.

Do § 13.

Przepis ten jest wyjątkiem od zasady, wypowiedzianej w § 2 pkt 1) i 2), postanawia on bowiem, że mimo odbywania komisji poza zwykłem miejscem służbowem, nie należy się ani dieta ani zwrot kosztów przejazdu w tym wypadku, gdy odległość miejscowości, w której ma się odbyć czynność komisyjna, od urzędu zwykłego miejsca służbowego wynosi mniej niż 2 klm.

Wspomnianą odległość danej miejscowości od urzędu należy liczyć nie od granicy danej miejscowości, lecz od *miejsca* czynności komisyjnej w tej miejscowości.

Do § 14.

Przepis ten dotyczy wypadków, gdy funkcjonarjusz *oprócz* normalnej drogi, odbywanej z mieszkania do urzędu (zwykłego miejsca służbowego), odbywa jeszcze drugą drogę z mieszkania lub urzędu (zwykłego miejsca służbowego) dla wykonania miejscowej czynności komisyjnej.

Zatem funkcjonarjuszowi, który np. kontrolując przez kilka dni miejscowy urząd podległy, nie uczęszcza przez te dni do zwykłego miejsca służbowego, nie należy przyznawać unormowanych niniejszym przepisem kosztów przejazdu do miejsca komisyjnego.

Do § 16 ustęp pierwszy.

Gdy funkcjonarjusz odbywa podróż służbową z miejsca delegacji do miejscowości, która jest jego zwykłem miejscem służbowem, należy się mu dieta tylko za czas przejazdu tam i z powrotem, nie należą się zaś diety za czas jego pobytu w zwykłem miejscu służbowem. Wynika to z § 2, który nie pozwala na pobieranie diet w zwykłem miejscu służbowem. Taka zasada jest zawarta także w § 17.

Do § 16 ustęp pierwszy do słów *o „ile z tytułu podróży służbowej nie należy się wyższa dieta“.*

Przykład: Funkcjonarjusz, będący na delegacji np. w Wilnie, odbywa w okresie zmniejszonych diet delegacyjnych podróż służbową do Warszawy. Za czas tej podróży służbowej należą mu się diety z tytułu podróży służbowej, t. j. djety warszawskie, które w stosunku do delegacyjnych diet wileńskich są wyższe o 20%.

Przykład odwrotny: Funkcjonarjusz, będący na delegacji w Warszawie, odbywa w okresie zmniejszonych diet delegacyjnych podróż służbową do Wilna. Za czas tej podróży służbowej należą się mu diety z tytułu delegacji zwiększone do wysokości całej diety, ponieważ ta dieta zawiera w sobie 20%-owe zwiększenie,

a więc jest dla niego korzystniejsza, niż dieta z tytułu podróży służbowej t. j. dieta wileńska, która takiego zwiększenia nie posiada.

Do § 20 ustęp ostatni.

Postanowienie to przestało być aktualne od czasu wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341 t. j. od dnia 1 lipca 1928 r.) i to rozporządzenie należy stosować nietylko w sprawie objętej § 20 ostatni ustęp, lecz wogóle do całego trybu postępowania administracyjnego przy załatwianiu rachunków należności za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia, przyczem szczególną uwagę należy zwrócić na postanowienia rozdziałów VIII, XII i XIII traktujących o wydawaniu decyzji, o odwołaniu od decyzji i o terminie wnoszenia odwołania.

Do § 21.

Wyrachowanie się z zaliczki, udzielonej na przypuszczalne koszty podróży służbowej, delegacji (odkomenderowania) i przeniesienia, winno nastąpić równocześnie z wypłatą należności, na której rachunek zaliczka była udzielona t. j. najpóźniej w terminach, wyznaczonych w § 20 (ustęp pierwszy i drugi) do przedstawienia rachunku, względnie o ile chodzi o zaliczkę na ryczałt na koszty przewozu urządzenia domowego (§ 19 lit. b) — równocześnie z wypłatą tego ryczałtu.

W razie zwłoki funkcjonarjusza w terminowem przedstawieniu rachunku, względnie zwłoki w zgłoszeniu się do służby na nowem miejscu służbowem, należy zarządzić likwidację zaliczki przez jej potrącanie z uposażenia.

Jest rzeczą oczywistą, że zaliczka na powyższe należności, może być udzielona tylko wtedy, gdy została już zarządzona podróż służbowa, delegacja lub przeniesienie.

Do § 22.

Wypłata należności z tytułu podróży służbowych, delegacyj i przeniesień odbywa się zasadniczo w myśl § 20 na podstawie przedstawiania przez funkcjonarjusza rachunku, uzasadniającego każdą jego pozycję.

Wyjątek od tej zasady stanowi niniejszy przepis, pozwalający na ustalanie miesięcznego *ryczałtu zamiast diet i kosztów przejazdu* Dotyczy on jednak tylko dwóch rodzajów podróży służbowych mianowicie podróży służbowych, które

1) trwają przez dłuższy okres czasu (jak np. wyjazdy funkcjonarjuszów państwowych poza zwykłe miejsce służbowe na roboty budowlane, polowe, lasowe i t. p. trwające nieraz od wczesnej wiosny do późnej jesieni, lub które

2) stale się powtarzają jak np. podróże służbowe organów kontrolnych, mających według z góry ułożonego planu rocznego lub miesięcznego objeżdżać objekty kontrolne w wyznaczonych rejonach służbowych. Z tego powodu do *stale powtarzających* się podróży służbowych nie można zaliczać podróży służbowych np. organów śledczych, chociażby ich wyjazdy były bardzo częste: są one bowiem zależne od przestępstw czy zawinień, których pod względem ilości czy miejscowości nie można przewidzieć.

Władza naczelna, uzgadniając z Ministerstwem Skarbu wysokość ryczałtu, winna wykazać, że zachodzi jeden z powyższych rodzajów podróży służbowych, oraz tak sprawę przedstawić, by Ministerstwo Skarbu miało możność oceny, czy proponowana wysokość ryczałtu jest utrzymana w ramach diet i kosztów podróży, któreby się ewentualnie należały na podstawie rachunku. Wysokość ryczałtu należy zatem ustalać bądź na podstawie faktycznych rachunków poprzednich miesięcy, bądź na podstawie planu podróży służbowych.

Do § 28.

Wyjaśnienia Ministerstwa Skarbu, wydawane na zasadzie niniejszego postanowienia, są wiążące dla władz administracyjnych. Celem bowiem upoważnienia jednej tylko władzy centralnej, a mianowicie Ministerstwa Skarbu do wyjaśniania wątpliwości powstałych przy stosowaniu omawianych przepisów, jest niewątpliwe zapewnienie w całem Państwie jednolitej wykładni tych przepisów.

Wyjaśnienia te nie są nowym przepisem prawnym, aby można mówić o specjalnym terminie ich obowiązywania, wyjaśnienia te podają bowiem tylko, jak dany przepis, budzący wątpliwość, należy rozumieć i dlatego ich znaczenie odnosi się z natury rzeczy do całego czasu, w którym obowiązuje dany wyjaśniony przepis. Wszystkie zatem wyjaśnienia Ministerstwa Skarbu, dotyczącego niniejszego rozporządzenia Rady Ministrów mają znaczenie od dnia 25 października (data wejścia w życie rozporządzenia, patrz § 30) chociażby data wyjaśnienia była późniejsza.

Na zapytanie, czy rozporządzenie Rady Ministrów o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia należy stosować do pracowników kontraktowych:

Ani ustawa uposażeniowa z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) ani wydane na zasadzie tej ustawy (art. 10) rozporządzenie Rady Ministrów o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia, nie dotyczy pracowników kontraktowych. W odniesieniu do państwa mają oni tylko takie prawa i obowiązki, jakie wynikają z zawartej z nimi prywatno-prawnej umowy służbowej. Zatem

należności, unormowane wspomnianem rozporządzeniem będą oni mogli pobierać tylko w tym wypadku gdy umowa służbowa przewiduje możność zarządzenia podróży służbowych, delegacyj i przeniesień oraz wyraźnie przyznaje z tego tytułu należności według norm obowiązujących w tym względzie dla funkcjonarjuszów państwowych.

Wzór umowy z pracownikami kontraktowymi ustalony przez Prezydjum Rady Ministrów i podany władzom do wiadomości okólnikiem z dnia 3 września 1923 r. L: 10769 przewiduje tylko możność odbywania przez pracownika kontraktowego podróży służbowych oraz daje możność przyznawania mu diet i kosztów podróży według norm, obowiązujących dla funkcjonarjuszów państwowych.

Wzór ten nie daje jednak możności przenoszenia, czy delegowania pracownika kontraktowego z jednego urzędu do drugiego. Według bowiem podanego wzoru umowy, ma się kontraktować pracownika na dłuższy lub krótszy okres czasu do pracy w ściśle określonym urzędzie. Jeżeli zatem pracownik kontraktowy, który w danym urzędzie jest już niepotrzebny, zgadza się na służbę kontraktową w innym urzędzie, zmiana jego miejsca służbowego winna nastąpić tylko drogą rozwiązania dotychczasowej umowy służbowej w dotychczasowym urzędzie i nawiązania nowej umowy w nowym urzędzie.

Instytucja bowiem delegacji i przeniesienia (jak również np. zawieszenie w służbie) jest właściwością państwowej służby o charakterze *publiczno-prawnym*, uzasadnioną głównie tą okolicznością, że funkcjonarjusz państwowy po odbyciu próbnej, względnej prowizorycznej służby uzyskuje nominację stałą (art. 33 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 64, względnie analogiczne przepisy, normujące inne rodzaje służby państwowej).

Taka sytuacja nie zachodzi w służbie kontraktowej, a tem samem niema potrzeby stosowania delegacji, i przeniesienia do pracowników kontraktowych.

254.

Okólnik Nr. 166 z 9 sierpnia 1929 r. (Z. Z. 4885/29) o durze brzusznym w Polsce.

Do
PP. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Dur brzuszny należy do chorób endemicznie panujących w Polsce i jest jedną z najbardziej rozpowszechnionych u nas chorób zakaźnych tak, że pod względem nasilenia Polska zajmuje jedno z pierwszych miejsc wśród większych państw Europy.

Nasilenie duru brzusznego od szeregu lat utrzymuje się mniej więcej na jednym poziomie i, pomimo wytężonej akcji władz sanitarnych, znacznego obniżenia zapadalności na tę chorobę dotąd nie daje się zaobserwować.

W r.	1919	zareg.	11421	zachor.	na dur	brzuszny	i	1046	przyp.	śmierci
„ „	1920	„	21466	„	„	„	„	1972	„	„
„ „	1921	„	30067	„	„	„	„	2384	„	„
„ „	1922	„	22056	„	„	„	„	1641	„	„
„ „	1923	„	14037	„	„	„	„	1284	„	„
„ „	1924	„	16288	„	„	„	„	1322	„	„
„ „	1925	„	14025	„	„	„	„	1099	„	„
„ „	1926	„	15933	„	„	„	„	1256	„	„
„ „	1927	„	19035	„	„	„	„	1507	„	„
„ „	1928	„	14169	„	„	„	„	1169	„	„

W r. 1929, jak dotąd, daje się zauważyć mniejsze nasilenie duru brzusznego, gdyż za okres 28 tygodni, t. j. l. 1—13.VII. b. r. zaregestrowano o 1571 przypadków zachorowań mniej, niż za ten sam okres ubiegłego 1928 r.

Poza rokiem więc 1920-ym, a zwłaszcza poza okresem po inwazji bolszewickiej, kiedy nasilenie duru brzusznego w Polsce było największe, w latach następnych sytuacja co do nasilenia duru brzusznego większych zmian nie przedstawia. Największa liczba zachorowań za ten okres czasu w r. 1927 ma w znacznej mierze wytłumaczenie w katastrofalnej powodzi, jaka nawiedziła województwa południowe (Małopolskę) i wywołała wielką epidemję.

Największe nasilenie duru brzusznego występuje w województwach centralnych, najmniejsze—w województwach zachodnich. W województwach wschodnich zapadalność jest nieco wyższa, niż w województwach zachodnich, a w województwach południowych mniejsza, niż w województwach centralnych.

Wiele przyczyn składa się na to, że dur brzuszny endemicznie panuje w Polsce i od szeregu lat utrzymuje się mniej więcej na jednym poziomie.

Przedewszystkiem niedostateczny stan sanitarny wsi i miast. Wyrazem zależności nasilenia duru brzusznego od stanu sanitarnego osiedli ludzkich, zwłaszcza miast i miasteczek, jest znaczna różnica w zapadalności na dur brzuszny pomiędzy województwami centralnemi i zachodniemi, ktore pod względem urządzeń sanitarnych i kultury sanitarnej stoją znacznie wyżej od województw centralnych. Brak zatem wodociągów, brak studzien, korzystanie z wody rzek, potoków i naturalnych zbiorników względnie liche studnie o wodzie zaskórnej, zanieczyszczonej różnemi przypływami organicznemi, brak kanalizacji i następowe zanieczyszczenie gleby, brak odpowiednich ustępów — są to najważniejsze przyczyny szerzenia sie duru brzusznego w Polsce. Nad usunięciem więc tych braków stale pracują władze sanitarne państwowe i samorządowe, a podjęta na szeroką skalę przez pana Ministra Spraw Wewnętrznych akcja w kierunku podniesienia stanu sanitarnego i uzdrowotnienia kraju dała już naoczne rezultaty i przyczyni się w pierwszym rzędzie do opanowania endemji duru brzusznego.

Niemałą wagę w sprawie szerzenia się duru brzusznego mają warunki powojenne: brak mieszkań, znaczne skupienie ludności i brak dobrobytu wogóle oraz niski poziom kulturalny ludności, szczególniej na Kresach wschodnich, gdzie stosunkowo mała zapadalność na dur brzuszny według zestawień statystycznych wytłumaczyć się daje niedostateczną regestracją chorób zakaźnych w porównaniu z innemi dzielnicami Polski.

Sprawa walki z durem brzusznym, jako jedno z najważniejszych zagadnień zdrowotnych, była ostatnio tematem obrad Sekcji dla spraw walki z chorobami zakaźnemi Państwowej Naczelnej Rady Zdrowia przy Ministrze Spraw Wewnętrznych pod przewodnictwem Dyrektora Departamentu Służby Zdrowia.

Rezultatem tych obrad były następujące, uchwalone jednogłośnie, wnioski.

1) *Dążyć stale do poprawy regestracji przypadków duru brzusznego.*

2) *Przeprowadzać możliwie w każdym przypadku duru brzusznego badania bakterjologiczne celem wykrycia nosicieli i utrzymania tychże w ewidencji i należytej obserwacji.* Wobec uchwały tej Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia) przypomina okólnik tut. L. Z. Z. 6740/28 z dn. 9 stycznia b. r. w sprawie współudziału Państwowego Zakładu Higjeny w walce z epidemjami, aby możliwie każdy przypadek duru brzusznego był poddawany badaniu sero-bakterjologicznemu (przesyłać krew, kał i mocz chorych do Państwowego Zakładu Higjeny i jego filij), aby w okresie zdrowienia (po spadku temperatury) po durze brzusznym kał i mocz przynajmniej trzykrotnie w odstępach 5-cio dniowych były przesyłane do badania bakterjologicznego. W stosunku do chorych szpitalnych należy obowiązek przesyłania materjału od chorych na dur brzuszny do badania bakterjologicznego włożyć na wszystkich kierowników szpitali. O stwierdzeniu nosicielstwa zarazków duru brzusznego powinni być powiadomieni lekarze powiatowi, którzy obowiązani są prowadzić ewidencję nosicieli i mieć ich pod stałą obserwacją w myśl art. 11 p. 3 ustawy z dn. 25 lipca 1919 r. w sprawie zwalczania chorób zakaźnych. Nosiciel powinien być pouczony, jak ma się zachowywać, aby nie być źródłem zakażenia dla innych. O zmianie jego adresu należy powiadomić odpowiednie starostwo (lekarza powiatowego).

3) *Zwrócono uwagę na jaknajszersze rozpowszechnienie i spopularyzowanie sprawy szczepień zapobiegawczych przeciwdurowych.* Sprawa szczepień przeciwdurowych prowadzona jest u nas na dość szeroką skalę:

W r. 1924	zaszczepiono	28656	osób
„ 1925	„	43374	„
„ 1926	„	92230	„
„ 1927	„	86795	„
„ 1928	„ ok.	90000	„

Akcję szczepień zapobiegawczych należy rozwinąć i spopularyzować drogą odczytów i szerokiej propagandy.

4) *Postanowiono wybrać powiat, w którym szczepienia zapobiegawcze powinny być przeprowadzone na szeroką skalę i w miarę posiadanych środków finansowych, przeprowadzić dokładną asanację tego powiatu, by mógł on służyć za powiat wzorowy i do celów propagandowych.* W tym celu wybrany został przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia) powiat Skierniewicki.

5) *W miastach, gdzie są wodociągi, winny być one obowiązkowo jaknajczęściej badane, a tam, gdzie woda jest podejrzaną, należy wydać zarządzenia celem jej chlorowania. To samo dotyczy wody na stacjach kolejowych i w budynkach szkolnych, gdzie należy wstawić małe aparaty do chlorowania (np. aparat antibacter, inż Szniolisa)* W tej ostatniej sprawie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia) zwraca się jednocześnie do Ministerstwa Komunikacji i Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

6) *Zwiększyć kontrolę nad sposobem sprzedaży wszelkich środków spożywczych, jak pieczywa, mięsa, a specjalnie nabiału i dążyć do centralizacji i odpowiedniego urządzenia dostawy mleka, a ewentualnie i jego pasteuryzacji.*

W myśl powyższych wskazań zechce Pan Wojewoda wydać odpowiednie zarządzenia podległym sobie Starostom i nadesłać odpowiednie sprawozdanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Departamentu Służby Zdrowia).

255.

Okólnik Nr. 167 z 12 sierpnia 1929 r. (SS. 3023/2) o dietach i kosztach podróży członków wydziału wojewódzkiego.

Do P.P. Wojewodów (wszystkich z wyj. Śląskiego).

W związku ze zgłoszonemi przez Panów Wojewodów w sprawie wyżej oznaczonej zapytaniami Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia co następuje:

Art. 61 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej Polskiej z 19 stycznia 1928 roku o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) stanowi, iż członkowie rady wojewódzkiej oraz członkowie wydziału wojewódzkiego, pochodzący z wyboru, mają jedynie prawo do zwrotu kosztów podróży i poboru diet za dnie posiedzeń według zasad, przyjętych dla urzędników państwowych VI stopnia służbowego, a więc według zasad rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 826) Rozporządzenie powyższe dokładnie reguluje kwestję czasokresów, za które należy przyznawać diety. Co do miejscowych członków wydziału wojewódzkiego należy stanąć na stanowisku, że tym członkom w żadnym wypadku, diety nie przysługują, gdyż diety wypłacane są w związku ze zwiększonemi wydatkami, jakie pociąga za sobą wyjazd ze stałego miejsca pobytu do innej miejscowości, który to wypadek nie zachodzi w stosunku do miejscowych członków wydziału wojewódzkiego. Ewentualnie wypłacanie diet miejscowym członkom wydziału wojewódzkiego, posiadałoby charakter zapłaty za pracę w wydziale wojewódzkim, co byłoby w jawnej sprzeczności z wyżej wspomnianym art. 61, w którym to artykule wyraz „jedynie“ podkreśla charakter diety, jako zwrot wydatków, poniesionych w związku z przejazdem ze stałego miejsca pobytu do innej miejscowości, oraz stwierdza, że stanowisko członka wydziału wojewódzkiego jest honorowe:

W związku z poruszoną przez Pana Wojewodę kwestją sporządzania rachunków Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza że rachunek powinna przedłożyć ta osoba, której prawnie przysługuje zwrot kosztów podróży i pobór diet.

Wyjaśnienie powyższe dotyczy i powiatowych organów kolegjalnych do których w myśl art. 81 rozporządzenia Prezydenta R. P. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej stosuje się powoływany art. 61, o czem zechce Pan Wojewoda zawiadomić p. p. starostów, jako przewodniczących powiatowych organów kolegjalnych.

256.

Okólnik Nr. 168 z 12 sierpnia 1929 r. (SS. 2016/17) w sprawie reprezentowania miast wydzielonych w powiatowych organach kolegjalnych.

Do

P. P. Wojewodów w Warszawie, Kielcach, Lublinie, Łodzi, Białymstoku, Wilnie, Nowogródku, Brześciu n/B., Łucku.

W związku z podnoszonemi przez Panów Wojewodów wątpliwościami w sprawie reprezentowania miast wydzielonych w powiatowych organach kolegjalnych, powstającemi wskutek tego, że przepisy rozdziału V (art. 80 do 84) rozporządzenia Prezydenta Rzplitej Polskiej z dnia 19.I.1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) przewidują tylko reprezentowanie w powiatowych organach kolegjalnych miast stanowiących powiaty miejskie dla celów administracji państwowej (art. 84) oraz miast niewydzielonych, które posiadają swoich delegatów w sejmiku powiatowym — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia.

Według art. 80 wyżej wspomnianego rozporządzenia:

Do współdziałania ze starostą powiatowym w wykonywaniu zadań administracji ogólnej powołany jest czynnik obywatelski reprezentowany przez organa samorządu powiatowego.

Według art. 3 dekretu z dn. 4.II.1919 r. o tymczasowej ordynacji powiatowej (Dz. P. P. P. Nr. 13, poz. 141) miasta, liczące ponad 25.000 mieszkańców, a niekiedy i mniejsze (tak zwane miasta wydzielone z pow. związków komunalnych) stanowią odrębne od powiatowego związku komunalnego, samodzielne powiaty miejskie, jednak tylko dla celów administracji samorządowej. Art. 10 wspomnianego dekretu, który określa organizację samorządu powiatowego i w miastach wydzielonych dla tych miast przewiduje specjalne organa kolegjalne: radę miejską (odpowiednik sejmiku pow.) i magistrat (odpowiednik wydziału).

Z zestawienia wymienionych art. wynika, że art. 80 rozporządzenia o organizacji władz administracji ogólnej w końcowej swej treści odnosi się i do miast wydzielonych z powiatowych związków komunalnych, że przez wyrażenie: „organa samorządu powiatowego“ należy rozumieć: radę miejską i magistrat. Z tego samego art. 80 wynika również to, że ilekroć organa te występować będą do wykonywania zadań administracji ogólnej, to przewodniczącym tych organów będzie starosta powiatowy, którego władza w zakresie spraw administracji państwowej rozciąga się i na miasta wydzielone z powiatowego związku komunalnego.

257.

Okólnik Nr. 169 z 12 sierpnia 1929 r. (Wojsk. 2945/1) w sprawie uczelni uprawniających do odroczenia służby wojskowej.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Zawiadamiam Panów Wojewodów (Pana Komisarza Rządu), że Min. Wyzn. Rel. i Oświecenia Publicznego uznało uniwersytet we Florencji za uczelnię wyższą, uprawniającą do odroczenia służby wojskowej w myśl § 3 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 26 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 315).

258.

Okólnik Nr. 170 z 13 sierpnia 1929 r. (OL. 1794/8/29) w sprawie powiatu szczuczyńskiego.

Do

Pana Wojewody (wszystkich).

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1929 r. Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 307—utworzony został w województwie nowogródzkiem powiat szczuczyński z siedzibą władz powiatowych w Szczuczynie.

Utworzenie tego powiatu stało się powodem nieporozumień przy kierowaniu przez urzędy pocztowe korespondencji urzędowej—z uwagi na istnienie powiatu tejże nazwy w województwie białostockiem, aczkolwiek z siedzibą władz powiatowych w Grajewie.

Niejednokrotnie zdarza się, że starostwo powiatowe w Grajewie otrzymują pakiety urzędowe przynależne do starostwa powiatowego w Szczuczynie w województwie nowogródzkiem.

Ponieważ okoliczność ta powoduje otwieranie mylnie skierowanych pakietów przez niewłaściwy Urząd, zbyteczną następnie korespondencję i otrzymywanie przesyłek przez urząd właściwy w terminie spóźnionym — przeto zarządzam, by korespondencja urzędowa przeznaczona dla urzędów—w Szczuczynie w woj. białostockiem z siedzibą władz powiatowych w Grajewie, była adresowana wprost do Grajewa, bez dodatku wskazującego na powiat szczuczyński.

W związku z powyższem — zechce Pan Wojewoda wydać odpowiednie zarządzenia podwładnym władzom i urzędom państwowym i komunalnym oraz policji państwowej, jako też przez obwieszczenie w Dzienniku Wojewódzkim zwrócić uwagę innych zainteresowanych czynników.

259.

Okólnik Nr. 171 z 7 sierpnia 1929 r. (Z. O. 2563/29) w sprawie zmniejszenia sprawozdań lekarzy powiatowych.

Do

PP. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wobec tego, że lekarze powiatowi są obecnie przeciążeni pracą kancelaryjną, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza, aby zamiast dotychczasowych sprawozdań kwartalnych lekarze powiatowi przedkładali sprawozdania półroczne.

W myśl powyższego zechce Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu) wydać odpowiednie zarządzenia.

260.

Okólnik Nr. 172 z 17 sierpnia 1929 r. (AP 11340/1.) w sprawie terminów ważności paszportów zagranicznych wydawanych za opłatą normalną.

Do

Wszystkich PP. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Zmieniając zarządzenie wydane telefonogramem Nr. BO. 17501/25 z dn. 29. VIII.1925 r. Ministerstwo zarządza, aby powiatowe władze administracji ogólnej wystawiały za opłatą normalną paszporty zagr. jednorazowe z terminem ważności: 3 miesięcznym przy podróżach do krajów europejskich, 6 miesięcznym przy podróżach do krajów zamorskich i odległych krajów azjatyckich.

Paszporty wielokrotne winny być wystawiane z terminem ważności 6-cio-miesięcznym.

Niezależnie od powyższego Ministerstwo upoważnia P. P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu) do udzielania w drodze wyjątku zezwoleń na wystawianie paszportów za opłatą normalną na jednorazowy wyjazd zagranicę z terminem ważności do 12 miesięcy, w wypadkach gdy zachodzi konieczność wydania paszportu z dłuższym terminem ważności, czy to z uwagi na długotrwałą podróż do miejsca przeznaczenia połączoną z kilkumiesięcznym pobytem tamże (Australja i t. p.), czy też ze względu na udowodnioną niemożność osiągnięcia zamierzonego celu w normalnym terminie ważności paszportu.

261.

Okólnik Nr. 173 z 15 sierpnia 1929 r. (SS. 3091) o kompetencjach Wydziałów Wojewódzkich w sprawie zwolnienia ze stanowiska wójtów i sołtysów.

Do

P.P. Wojewodów w Warszawie, Łodzi, Białymstoku, Kielcach, Lublinie.

W pewnym poszczególnym wypadku zakwestjonowano konieczność zasięgania przez

Wojewodę opinji Wydziałów Wojewódzkich przed wydaniem decyzji w sprawie zawieszenia, ewentualnie złożenia z urzędu wójta i sołtysa (art. 55 ustęp ostatni rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19. 1. 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86), opierając się na mylnem twierdzeniu, jakoby wójta i sołtysów — ze względu na charakter tych stanowisk w myśl ustawy gminnej z 1864 r. nie można było uważać jako organów związku komunalnego. W związku z tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia:

Ustawa gminna z r. 1864 (zbiór praw cesarstwa rosyjskiego, tom II, wydanie z r. 1892, kontynuowane w latach 1906, 1910, 1912 i 1913; organizacja zarządu gubernji Królestwa Polskiego, dział piąty: art. 194—313) stwierdza w art. 196, że administrację interesów gminnych i gromadzkich w gminach i gromadach wioskowych powierza się zebraniom gminnym i gromadzkim, oraz osobom przez te zebrania wybranym. Dokładniejsze sprecyzowanie pojęcia składu administracji gminnej znajdujemy w art. 203, według którego to artykułu administrację gminy—poza radą gminną, wprowadzoną dopiero dekretem Naczelnika Państwa z dnia 27. 11. 1918 roku o utworzeniu rad gminnych na obszarze b. Król. Kongr. (Dz. P. P. Nr. 18, poz. 48) — składają: 1) zebranie (zgromadzenie) gminne, 2) wójt gminy i 3) sołtysi. Według obecnych pojęć prawnych — wszystkie te czynniki administracji gminnej są właśnie organami gminy.

Zachodziłoby jeszcze pytanie, czy wymienione 3 ostatnie czynniki są organami gminy. jako związku komunalnego. Odpowiedź twierdzącą na to, o ile chodzi o zebranie (zgromadzenie) gminne daje między innemi art. 208 cyt. ustawy. Z art. tego wynika, że zgromadzenie gminne, spełnia za gminę szereg takich atrybucyj, które wyraźnie wskazują na to, że występuje ono tu w charakterze organu gminy jako związku komunalnego. Z postanowień art. 216, a w szczególności ust. II p. 3 oraz z innych postanowień cyt. ustawy gminnej wynika, że wójt gminy, — który zresztą pochodzi z wyboru zgromadzenia gminnego (art. 208 ust. 1 p. 1 cyt. ust. w związku z art. 3 ust. 1 cyt. dekretu z 27. 11. 1918 r.),—sprawuje szereg czynności wchodzących w zakres działania gminy (między innemi wykonuje uchwały zebrania gminnego) jako związku komunalnego.

Z powyższego wynika, że wójt gminy jest organem gminy — jako związku komunalnego, wobec czego przy składaniu z urzędu wójta gminy z mocy ustawy z 1864 r. (art. 247) będą mieć zastosowanie przepisy końcowego ustępu art. 55 powołanego rozporządzenia.

O, ile chodzi o sołtysa, to, ten będąc organem gromady (art. 196, 236 i 266 i inne cyt. ust. z r. 1864), jest zarazem w myśl wyżej cytowanego art. 203 organem gminy jako związku komunalnego, gdyż według art. 221 cyt. ust. musi spełniać wszelkie legalne rozkazy i zlecenia wójta, nietylko w sprawach policyjnych, lecz innych na wojta gminy włożonych, a więc i w sprawach, wynikających z postanowień art. 216 ust. II, czyli w sprawach t. zw. własnego zakresu działania gminy. Z powyższego wynika, że przy rozstrzyganiu odwołania od decyzji starosty w sprawie złożenia z urzędu sołtysa w myśl art. 247 cyt. ustawy z 1864 r. będą mieć również zastosowanie przepisy końcowego ustępu art. 55 cyt. rozporządzenia o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

262.

Okólnik Nr. 174 z 21 sierpnia 1929 r. (SS. 4217/1) o interpretacji art. 57 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 19 stycznia 1928 roku (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86).

Do P.P. Wojewodów (wszystkich z wyj. Śląskiego).

W związku z podnoszonemi wątpliwościami co do tego, czy może Wyjewoda załatwić sprawę nagłą z podaniem następnie swej decyzji Wydziałowi Wojewódzkiemu odnośnie do spraw wymienionych w art. 55 rozp. Prezydenta R. P. z 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11 poz. 86) — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia:

W myśl postanowień art. 57 przytoczonego rozporządzenia Wojewoda wydaje decyzje samodzielnie bez udziału Wydziału Wojewódzkiego tylko w 3-ch wypadkach:

1) jeżeli z jakiegokolwiekbądź powodu Wydział Wojewódzki jest niezorganizowany,

2) jeżeli posiedzenie Wydziału Wojewódzkiego nie dojdzie do skutku z braku przepisanego kompletu członków, a zwłoka zagraża interesowi publicznemu,

3) jeżeli Wydział Wojewódzki mimo wezwania — a w szczególności także w przypadku określonym w ust. 3 § 19 w związku z § 24 rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 28.III. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 453), — nie poweźmie ostatecznej uchwały.

Ponadto odnośnie do tego rodzaju decyzji Wojewody ma zastosowanie postanowienie ust. 3 art. 63 rozporządzenia Prezydenta z 19 stycznia 1928 r.

W myśl natomiast art. 52 cyt. rozporządzenia z 19.I. 1928 roku posiedzenia Wydziału Woj. zwołuje Wojewoda w miarę potrzeby.

Z zestawienia tych artykułów wynika że ustawodawca, powołując czynnik obywatelski do współdziałania z Wojewodą w wykonywaniu zadań administracji ogólnej, pragnął, by to współdziałanie czynnika obywatelskiego nie stało się w praktyce fikcją i dlatego z jednej strony ograniczył ilość wypadków, w których Wojewoda może wydawać decyzje bez udziału Wydziału Wojewódzkiego, a z drugiej strony — dla zabezpieczenia się od nieprzewidzianych wypadków nagłych — stworzył postanowienie o zwoływaniu przez Wojewodę Wydziału Wojewódzkiego w miarę potrzeby.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że Wojewodzie nie służy prawo załatwiania sprawy nagłej, — z podaniem następnie decyzji Wydziałowi Woj. — odnośnie do spraw wymienionych w art. 55 wyżej przytoczonego rozporządzenia, o ile nie zachodzą wypadki w art. 57 wymienione.

263.

Okólnik Nr. 175 z 22 sierpnia 1929 r. (AP. 11018/2) w sprawie wymierzania kar administracyjnych za przekroczenie przepisów o statystyce przemysłowej i o statystyce zarobków.

Do P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W celu uzgodnienia postępowania powiatowych władz administracji ogólnej przy wymierzaniu kar administracyjnych za przekroczenia przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 17 czerwca 1927 r. o statystyce przemysłowej (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 558) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lutego 1928 r. o statystyce zarobków (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 275) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca przestrzeganie następujących zasad:

1. Stosownie do § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17.VI 1927 r. o statystyce przemysłowej zakłady przemysłowe obowiązane do przedkładania sprawozdań statystycznych o charakterze prawnym przedsiębiorstwa, produkcji, zapasach, zużyciu surowców i t. p. powinny nadsyłać do Głównego Urzędu Statystycznego te sprawozdania w terminach ustalonych przez Główny Urząd Statystyczny w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu nie częściej wszakże, niż raz na rok. O ustalonych każdorazowo terminach przedkładania powyższych sprawozdań Główny Urząd Statystyczny powiadamia wojewódzkie i powiatowe władze administracji ogólnej celem podania do ogólnej wiadomości względnie do wiadomości zainteresowanych zakładów o tym ustalonym terminie. Dla ułatwienia powiadomienia o ustalonym terminie Główny Urząd Statystyczny przesyła władzom administracji ogólnej drukowane „Wyjaśnienia o przedkładaniu sprawozdań o statystyce przemysłowej" zawierające wyszczególnienie terminów przedkładania sprawozdań oraz wyjaśnienia dotyczące sposobu przedkładania tych sprawozdań. „Wyjaśnienia" te przesyłane są przez Główny Urząd Statystyczny do powiatowych władz administracji ogólnej w liczbie nie mniejszej od liczby gmin w powiecie względnie dla miast w liczbie dostatecznej do rozplakatowania tego „Wyjaśnienia". Formularze statystyczne, jak podano w powyższych „Wyjaśnieniach" przesyłane są zakładom przemysłowym przez Główny Urząd Statystyczny na kilka tygodni przed terminem. Łącznie z formularzami przesyłane jest pismo zawierające treść identyczną z powyższemi wyjaśnieniami. W tych „Wyjaśnieniach" jak też i w przesyłanych zakładom pismach szczegółowo jest wyjaśnione jak należy postępować przy wszelkich nasuwających się wątpliwościach w związku z przedkładaniem sprawozdań. Stosownie do § 3 powyższego rozporządzenia Rady Ministrów o statystyce przemysłowej zakłady przemysłowe obowiązane do przedkładania przewidzianych powyższem rozporządzeniem sprawozdań za nieprzestrzeganie przepisów o statystyce przemysłowej ulegną karze grzywny.

2. Za najbardziej miarodajny dowód przesłania sprawozdań we właściwym terminie uważać należy pokwitowania miejscowych urzędów pocztowych (w okręgach wiejskich — pokwitowania listonoszów).

Na podstawie okólnika Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów z dnia 4.VIII 1926 r. Nr. 3106/VI do wszystkich Dyrekcyj Pocztowych poszczególne zakłady przemysłowe mogą żądać od urzędów pocztowych (w okręgach wiejskich — listonoszów) pokwitowań przy wysyłaniu sprawozdań o statystyce przemysłowej, pomimo, że sprawozdania o statystyce przemysłowej nadawane są jako zwykłe przesyłki pocztowe („sprawa służbowa — wolna od opłaty pocztowej"). O powyższem Główny Urząd Statystyczny powiadomił niezwłocznie po wydaniu powyższego okólnika Generalną Dyrekcję Poczt i Telegrafów, wojewódzkie władze administracji ogólnej (wojewódzkie wydziały przemysłowe) oraz zawiadamia poszczególne zakłady podając w powyższych „Wyjaśnieniach" oraz w pismach do zakładów (przesyłanych łącznie z formularzami) wzór blankietu pokwitowania.

3. Wnioski o wymierzanie kar zakładom przemysłowym będzie przedkładał Główny Urząd Statystyczny bezpośrednio powiatowym władzom administracji ogólnej w każdym poszczególnym wypadku wykroczenia. We wniosku Główny Urząd Statystyczny poda każdorazowo rodzaj wykroczenia oraz wysokość kary grzywny, uważaną za uzasadnioną i przytaczając okolicz-

ności uzasadniające dotychczasową regularność względnie nieregularność nadsyłania sprawozdań i t. p. Ponadto w wypadku przedłożenia powiatowym władzom administracji ogólnej wniosku o wymierzenie kary za spóźnione przesłanie sprawozdania (stwierdzone na podstawie daty stempla pocztowego), Główny Urząd Statystyczny poda każdorazowo we wniosku datę wysłania sprawozdania do Głównego Urzędu Statystycznego.

4. Powiatowe władze administracji ogólnej powiadamiają Główny Urząd Statystyczny o każdym fakcie zwolnienia od winy i kary, podając motywy zwolnienia. Za motyw zwolnienia nie może być uważane nieotrzymanie przez zakład właściwych formularzy, bowiem w myśl przepisów podanych w powyższych „Wyjaśnieniach“ oraz w piśmie do zakładów (przesyłanym łącznie z formularzami) zakłady, w razie nieotrzymania w odpowiednim terminie właściwych formularzy winny zażądać odpowiednich formularzy z Głównego Urzędu Statystycznego i w tym wypadku termin przedkładania sprawozdań może być odpowiednio przesunięty. Ponadto łącznie z wnioskami karnemi Główny Urząd Statystyczny przesyła dla powiatowych władz administracji ogólnej „Instrukcję“, w której szczegółowo wyjaśnia, jakie w większości wypadków mogą zachodzić wątpliwości i jak je należy rozstrzygnąć.

5. Jednocześnie z wysłaniem wniosków o wymierzenie kary (po poprzednim monitowaniu zakładów niezwłocznie po upływie terminu i w razie nie nadesłania na monit odpowiedzi w ciągu kilku dni) Główny Urząd Statystyczny wysyła do tych zakładów powtórnie formularze z nowym terminem nadesłania i tym razem przesyłką poleconą za recepisem zwrotnym łącznie z pismem powiadamiającem, że jednocześnie wystąpił z wnioskiem o wymierzenie kary za nienadesłanie sprawozdań w ustalonym terminie, oraz, że za nienadesłanie sprawozdań na powtórnie przesłanych formularzach i w nowym wyznaczonym terminie wystąpi Główny Urząd Statystyczny z powtórnym wnioskiem karnym.

O ile który z zakładów nie nadeśle sprawozdania i w powtórnie wyznaczonym terminie (w związku z przesłaniem temu zakładowi formularza przesyłką poleconą za recepisem zwrotnym) wówczas Główny Urząd Statystyczny wystąpi po raz drugi do powiatowej władzy administracji ogólnej o ponowne wymierzenie kary oraz załączy do powyższego powtórnego wniosku dla każdego takiego zakładu odpowiedni formularz i kopertę. Powiatowa władza administracji ogólnej niezależnie od ponownego postępowania karnego wywołanego powtórnym wnioskiem karnym winna żądać od takiego zakładu właściwych sprawozdań na formularzach nadesłanych przy wnioskach karnych. Po wypełnieniu tych sprawozdań władze administracyjne winny przesłać je możliwie razem (łącznie dla wszystkich opieszałych zakładów) w terminie jaknajkrótszym i niezależnie od zakończenia, czy też niezakończenia postępowania karnego.

6. Powyższe zasady winne być przestrzegane i przy wymierzaniu kar za wykroczenia w związku z przedkładaniem sprawozdań o statystyce zarobków. Statystyka zarobków przeprowadzana jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.II 1928 r. o statystyce zarobków (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 275) oraz w myśl wydanych na podstawie powyższego rozporządzenia zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9.VIII 1928 r. (Monitor Polski Nr. 197 poz. 438) oraz zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 3.I 1929 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Pracy i Opieki Społecznej i Robót Publicznych (Monitor Polski Nr. 8, poz. 14).

Ponadto wyjaśnia się, że do przedkładania sprawozdań o statystyce zarobków w myśl powyższego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.II. 1928 r. obowiązane są do przedkładania sprawozdań z pośród przedsiębiorstw zatrudniających pracowników najemnych nie wszystkie przedsiębiorstwa a tylko te, które zostaną wezwane na podstawie powyższych zarządzeń (z dn. 9.VIII. 1928 r. i z dnia 9 I. 1929 r.) przez Główny Urząd Statystyczny i w terminach ustalonych dla poszczególnych rodzajów przedsiębiorstw przez powyższe zarządzenia.

Z tego względu Główny Urząd Statystyczny powiadomił specjalnym wezwaniem przedsiębiorstwa, które zostały wyznaczone do przedkładania sprawozdań o zarobkach o tem ich obowiązku oraz będzie takim wezwaniem (przesyłanym pismem poleconem za recepisem zwrotnym) powiadamiać każdy zakład, który zostanie wyznaczony do przedkładania powyższych sprawozdań. Aby władze administracji ogólnej posiadały wyszczególnienie przedsiębiorstw obowiązanych do przedkładania powyższych sprawozdań o zarobkach Główny Urząd Statystyczny będzie przesyłać do wojewódzkich i powiatowych władz administracji ogólnej wykazy tych przedsiębiorstw.

W wypadku zachodzących wątpliwości przy wymierzaniu kar oraz przy żądaniu sprawozdań statystycznych władze administracji ogólnej mogą zwracać się do Głównego Urzędu Statystycznego o wyjaśnienia i opinję.

Wzory wniosków karnych oraz wskazówki co do trybu postępowania dla powiatowych władz administracji ogólnej przy wykroczeniach w związku ze statystyką przemysłową — w załączeniu.

zał 3.

Zał. Nr. 1.

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Wydział Statystyki Pracy i Przemysłu
Nowowiejska 45, II bud. II piętro p. N. 82.
tel. 34-23.
L. VII/.

Warszawa, dnia .... 1929 r.

Do

....

....

w ....

....

Przedmiot: Wnioski karne dla zakładów przemysłowych, które nie przedłożyły sprawozdań o statystyca przemysłowej za rok

Główny Urząd Statystyczny załącza przy niniejszem wnioski karne dla zakładów, które nie przedłożyły sprawozdań o statystyce przemysłowej za rok

Jednocześnie dla ułatwienia i orjentacji Urząd załącza jeden egzemplarz wskazówek co do trybu postępowania przy wymierzaniu kar na wniosek Głównego Urzędu Statystycznego.

NACZELNIK WYDZIAŁU

Zał. Nr. 2.

GŁOWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Wydział Statystyki Pracy i Przemysłu
Nowowiejska 45-47, II budynek, II piętro,
tel. 34-23.
Nr. ....

Warszawa, dn. .... 1929 r.

Do

....

....

w ....

Przedmiot: Wniosek o wymierzenie kary za niewysłanie w przepisowym terminie sprawozdania o statystyce przemysłowej za rok

Główny Urząd Statystyczny wnosi o wymierzenie firmie ....

.... znajdującej się w ....

....

kary za niewysłanie do Głównego Urzędu Statystycznego sprawozdania o statystyce przemysłowej za 1928 rok ....

....

Podstawa: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17.VI.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 558), o statystyce przemysłowej.

Główny Urząd Statystyczny uważałby za uzasadnioną grzywnę w kwocie złotych ...., z uwagi na następujące okoliczności ....

....

W myśl okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. .... do P. P. Wojewodów, w razie całkowitego zwolnienia firmy od kary należy powiadomić Główny Urząd Statystyczny z podaniem motywów zwolnienia.

(podpis)

Zał. Nr. 3.

Wskazówki co do trybu postępowania przy wymierzaniu kar na wniosek Głównego Urzędu Statystycznego.

§ 1. *Kto winien przedkładać sprawozdania o statystyce przemysłowej*

W myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17.VI. 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 558) o statystyce przemysłowej, obowiązane do przedkładania sprawozdań o statystyce przemysłowej za rok 1928 są wszystkie zakłady przemysłowe, które wykupiły (na rok 1928) świadectwa przemysłowe od I do VII kategorji włącznie niezależnie od liczby zatrudnionych robotników; np. młyn, w którym zatrudniano 1 robotnika, lub w którym pracował sam właściciel, lecz dla którego wykupiono świadectwo przemysłowe kat. VII-ej lub wyższej, winien przedłożyć sprawozdanie. Te zaś zakłady, które nie wykupują świadectw przemysłowych, jak państwowe, komunalne i t. p., winne przedłożyć sprawozdania o ile w r. 1928 zatrudniały chociażby przejściowo 5-ciu lub więcej robotników, względnie o ile będąc prywatnemi obowiązane byłyby wykupić świadectwo przemysłowe od I do VII kat włącznie.

§ 2. *Termin nadsyłania sprawozdań*

Termin nadesłania sprawozdań ustalono dla cementowni, wapienników, zakładów przemysłu zapalczanego, papierni, fabryk tektury, masy drzewnej i celulozy, garbarni, fabryk mebli giętych, browarów, fabryk przetworów ziemniaczanych, fabryk konserw, fabryk tytoniu i fabryk obuwia mechanicznego na 5 kwietnia r. b, a dla wszystkich innych rodzai przemysłów na dzień 25 kwietnia b. r. Wysłanie po tych terminach uważane jest za wykroczenie. O terminach powyższych jak również i o obowiązku przedkładania sprawozdań o statystyce przemysłowej Główny Urząd Statystyczny pismem swem L. VII. 351/29 do władz powiatowych administracji ogólnej, prosił o powiadomienie zainteresowane zakłady, drogą, jaka uznana będzie za stosowną, o powyższym obowiązku i terminie.

§ 2a. *Wysyłka kwestjonarjuszy z Głównego Urzędu Statystycznego*

Główny Urząd Statystyczny do dnia 1.IV. 1929 r. rozesłał do wszystkich zakładów przemysłowych od I do VII-ej kat. włącznie (na podstawie wykazu urzędów skarbowych) odpowiednie formularze statystyki przemysłowej dla ich wypełnienia.

§ 3. *Nie nadesłanie sprawozdania z braku formularzy*

Na nadesłanie wypełnionych sprawozdań z powodu nieotrzymania z Głównego Urzędu Statystycznego formularzy nie może być uważane za usprawiedliwienie, gdyż Główny Urząd Statystyczny w powyżej przytoczonym piśmie do władz powiatowych administracji ogólnej (odezwa do zakładów) zaznaczył, iż firmy, które nie otrzymały z jakichkolwiek powodów formularzy w odpowiednim terminie winne były zwrócić się do Głównego Urzędu Statystycznego, o nadesłanie takowych.

§ 4. *Wysłanie przez Główny Urząd Statystyczny nieodpowiednich formularzy.*

Wysłanie do firm kwestjonarjuszy nieodpowiednich nie może być uważane za usprawiedliwienie, bowiem załączona instrukcja przy wysłanych kwesjonarjuszach wskazywała, iż firmy winne były w podobnych wypadkach zwrócić się do Głównego Urzędu Statystycznego o nadesłanie właściwych formularzy.

§ 5. *Nieobecność właściciela względnie kierownika zakładu.*

Fakt nie nadesłania sprawozdania z powodu wyjazdu właściciela lub kierownika, względnie choroby tychże lub osób, które winne sprawozdania przedłożyć, nie jest tłumaczeniem, gdyż firmie przysługiwało prawo zwrócenia się do Głównego Urzędu Stytystycznego o prolongatę terminu nadesłania, na które to pisma tutejszy Urząd zazwyczaj przy dostatecznych powodach, wyrażał zgodę, przedłużając termin nadesłania.

§ 6. *Zakłady nieczynne w 1928 r.*

Tłomaczenie nie nadesłania sprawozdania z powodu, iż zakład był nieczynny nie jest miarodajnem, gdyż w razie całkowitego unieruchomienia zakładu w ciągu całego 1928 r., winien był właściciel, względnie kierownik zakładu na przesłanych kwestjonarjuszach lub osobnem pismem, zawiadomić Główny Urząd Statystyczny o unieruchomieniu zakładu. O ile zakład przez pewien okres czasu 1928 r. był czynny, winien był właściciel względnie kierownik zakładu za powyższy okres czynności zakładu sprawozdanie wypełnić z zaznaczeniem ile miesięcy i który zakład nie był w ruchu.

§ 7. *Brak ksiąg.*

O ile zakład ksiąg handlowych nie prowadził winien był sprawozdanie wypełnić danemi przybliżonemi, zaznaczając to w uwagach. Firmy,

prowadzące księgi handlowe, a od których w okresie składania sprawozdań, zostały księgi zabrane przez władze skarbowe lub inne, winne były również wypełnić sprawozdanie danemi przybliżonemi, po otrzymaniu zaś ksiąg winne były zawiadomić tutejszy Urząd o powtórne nadesłanie formularzy, celem uczynienia w nich poprawek w podanych początkowo liczbach.

§ 8. *Dowód wysłania sprawozdania*

Jako dowód wysłania sprawozdania do Głównego Urzędu Statystycznego w przepisanym terminie, miarodajnem jest tylko pokwitowanie Urzędu pocztowego. Wszelkie dowody w postaci okazywania odpisów sprawozdań i t. p. nie są miarodajnemi. Odpowiednie pouczenie załączone było przy kwestjonarjuszach przesłanych do firmy. Firmy, które wykażą się dowodem nadania na pocztę sprawozdania o statystyce przemysłowej w terminach do dnia 5 i 25 kwietnia b. r. winne być od kary zwolnione, jednak sprawozdania winne być powtórnie złożone do Urzędu, gdyż pierwotnie wysłanych z różnych przyczyn tutejszy Urząd nie otrzymał.

§ 9. *Nieumiejętność wypełnienia sprawozdania*

Nie nadesłanie sprawozdania z powodu nieumiejętności wypełnienia nie jest tłumaczeniem, bowiem firma winna była się zwrócić do Głównego Urzędu Statystycznego o wyjaśnienia.

§ 10. *Osoby odpowiedzialne za nieprzedłożenie sprawozdania.*

W myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 558) o statystyce przemysłowej, odpowiedzialnymi za przestrzeganie obowiązku przedkładania sprawozdań o statystyce przemysłowej są właściciele lub kierownicy firm przemysłowych. Po stwierdzeniu w Głównym Urzędzie Statystycznym, iż niektóre zakłady nie nadesłały sprawozdań, Główny Urząd Statystyczny występuje z wnioskiem karnym o ukaranie odpowiedzialnego kierownika tego zakładu lub firmy, (który w okresie przedkładania sprawozdań był odpowiedzialny). W tym wypadku Główny Urząd Statystyczny wystawia wniosek karny na firmę względnie na nazwisko, na które wykupiono świadectwo przemysłowe na 1928 r., tem samem stwierdzając, jaka firma popełniła powyższe wykroczenie. Rzeczą władzy administracyjnej jest ustalenie, kto, będąc odpowiedzialnym kierownikiem lub właścicielem firmy, wymienionej we wniosku karnym, popełnił wykroczenie; to też mandat karny winien być wystawiony na właściwego odpowiedzialnego kierownika względnie właściciela firmy, niezależnie od brzmienia wniosku karnego Głównego Urzędu Statystycznego. W wypadku likwidacji firmy lub innych przyczyn, o ile właściciel — kierownik firmy, odpowiedzialny w okresie przedkładania sprawozdań, wyprowadził się poza granicę powiatu, w którym zakład był prowadzony w roku 1928, to nadesłany wniosek karny należy przekazać władzy administracyjnej I instancji według obecnego miejsca zamieszkania, powiadamiając jednocześnie Główny Urząd Statystyczny jakiej władzy administracyjnej I instancji został przekazany ten wniosek.

§ 11. *Zmiana właściciela.*

Ponieważ za przedłożenie sprawozdania do Głównego Urzędu Statystycznego odpowiedzialnym jest kierownik lub właściciel zakładu przemysłowego, przeto z firmy, która w ciągu 1928 r., lub w pierszych miesiącach 1929 r., zmieniła właściciela lub dzierżawcę względnie nazwę firmy, sprawozdanie za 1928 r. winien przedłożyć kierownik zakładu, który w chwili ustalonego dla przedkładania terminu był odpowiedzialnym kierownikiem zakładu. O ile obecny kierownik zakładu nie jest w stanie podać ścisłych danych za 1928 r., winien albo przesłać formularze do wypełnienia dawnemu właścicielowi (dawnemu dzierżawcy), powiadamiając o tem Urząd albo podać dane przybliżone, zaznaczając to w uwagach.

§ 12. *Zakłady zlikwidowane*

Z zakładu przemysłowego zlikwidowanego, obecnie nieistniejącego, a czynnego chociażby chwilowo w r. 1928, sprawozdanie winien przedłożyć ostatni właściciel lub osoba, która o tym zakładzie może udzielić chociażby danych przybliżonych.

§ 13. *Firmy posiadające kilka zakładów.*

W myśl udzielonych instrukcyj (na formularzach, na załączonej do formularzy odezwie i t. p.) firmy, posiadające kilka zakładów przemysłowych, podlegających obowiązkowi przedkładania sprawozdań o statystyce przemysłowej, t. j. wykupujące dla każdego oddzielne świadectwa przemysłowe, winne były przedłożyć sprawozdania dla każdego zakładu na oddzielnych formularzach. Nie zastosowanie się do powyższego należy uważać za niewypełnienie opowiązków przedkładania sprawozdań.

264.

Okólnik Nr. 176 z 21 sierpnia 1929 r. (OL. 2451/1) w sprawie rozporządzenia porządkowego o zakazie umieszczania w miejscach i lokalach publicznych t. zw. aparatów zręczności.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości wzór rozporządzenia porządkowego (policyjnego) w sprawie zakazu umieszczania w miejscach i lokalach publicznych t. zw.

aparatów zręczności — celem wydania go w razie uznania potrzeby uregulowania odnośnego zagadnienia na podległym sobie obszarze.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia przytem, iż w razie przejęcia wzoru bez merytorycznych zmian odpada potrzeba przesyłania projektu Ministerstwu do aprobaty przed jego ogłoszeniem. O ile chodzi o ewentualne zmiany natury formalnej (np. podstawa prawna w województwach zachodnich), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę na wytyczne podane w okólnikach Nr. 139 z 30 lipca 1928 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 4, poz. 31) i Nr. 115 z 27 maja 1929 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 8, poz. 165).

Rozporządzenie porządkowe.

Wojewody ....

z dnia .... 1929 r.

o zakazie umieszczania w miejscach i lokalach publicznych t. zw. aparatów zręczności.

Na podstawie art. 108 pkt. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) i za zgodą Wydziału Wojewódzkiego zarządzam co następuje:

§ 1.

Zabrania się umieszczania w miejscach i lokalach publicznych tak zwanych „aparatów zręczności" systemu „Bajazzo", „Rigoletto", „Forbes" i innych podobnych systemów, jako służących do uprawiania gry hazardowej.

§ 2.

Aparaty zręczności, o których mowa w § 1, umieszczone w miejscach i lokalach publicznych na podstawie zezwolenia władz administracji ogólnej, winny być usunięte w ciągu 3 miesięcy, pozostałe zaś aparaty w przeciągu jednego miesiąca od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 3.

Winni naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia będą karani w drodze administracyjnej grzywną do..........złotych lub aresztem do.......... dni, albo obu temi karami łącznie, — aparaty zaś będą usuwane w drodze przymusowej.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia następującego po ogłoszeniu.

WOJEWODA:

265.

Okólnik Nr. 177 z 21 sierpnia 1929 r. (OL. 1290/10) w sprawie rozporządzenia porządkowego o automatach.

Do
P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości wzór rozporządzenia porządkowego w sprawie automatów, celem wydania go w razie uznania potrzeby uregulowania odnośnego zagadnienia na podległym sobie obszarze.

Ministerstwo Spr. Wewn. nadmienia, iż w razie przejęcia wzoru bez merytorycznych zmian — odpada potrzeba przesyłania projektu Ministerstwu do aprobaty przed jego ogłoszeniem. O ile chodzi o ewentualne zmiany natury formalnej (np. podstawa prawna w województwach zachodnich), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę na wytyczne, podane w okólnikach Nr. 139 z 30 lipca 1928 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 4, poz. 31) i Nr. 115 z 27 maja 1929 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 8, poz. 165).

Rozporządzenie porządkowe.

Wojewody..............................

z dnia.....................1929 r.

w sprawie automatów

Na podstawie art. 108 pkt. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 roku o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) i za zgodą Wydziału Wojewódzkiego zarządzam co następuje:

§ 1.

Każdy jakiegokolwiek rodzaju automat (handlowy, rozrywkowy, sportowy, reklamowy i t. p.) umieszczony w miejscu publicznem lub dostępnem dla publiczności winien być zaopatrzony w napis wskazujący firmę lub nazwisko oraz dokładny adres właściciela lub użytkowcy automatu. Napis winien być w sposób trwały zamieszczony na frontowej stronie automatu.

§ 2.

Na aparacie zepsutym lub wadliwie funkcjonującym winien właściciel lub użytkowca zamieścić na frontowej stronie aparatu w widocznem miejscu napis „zepsuty".

§ 3.

Winni przekroczenia niniejszego rozporządzenia będą karani w drodze administracyjnej grzywną do..........złotych lub aresztem do.......... dni albo obu temi karami łącznie.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia następującego po ogłoszeniu.

WOJEWODA.

266.

Okólnik Nr. 178 z 24 sierpnia 1929 r. (AP. 11689/1) w sprawie pobytu t. zw. azylantów.

Do
P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zauważyło, że pewne kategorje cudzoziemców, przybyłych do Rzeczypospolitej po wejściu w życie rozporządzenia o ruchu cudzoziemców z wizami pobytowemi—składają podania do władz o przyznanie im prawa azylu. Dążenie do uzyskania prawa azylu jest prawdopodobnie oparte na przeświadczeniu, że z chwilą uzyskania tego prawa ustanie konieczność wyjazdu z Rzeczypospolitej, przewidziana w § 5 wskazanego rozporządzenia. Ponieważ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zauważyło, że i władze admin. ogólnej mają pewne pod tym względem wątpliwości, wyjaśnia się, że ponieważ rozporządzenie o ruchu cudzoziemców nie zawiera żadnych postanowień wyjątkowych dla t. zw. azylantów, przyznanie cudzoziemcowi, który przyjechał do Polski po 27 marca b. r. prawa azylu bynajmniej nie zwalnia go od obowiązku wyjazdu z Rzeczypospolitej w terminie, określonym przez Urząd Konsularny w wizie pobytowej i że może mieć praktyczne znaczenie w wypadku, gdyby państwo ojczyste azylanta wystąpiło z żądaniem wydania go lub w wypadku zapadnięcia orzeczenia o wydaleniu: praktyczne znaczenie przyznanego prawa azylu sprowadza się w tych dwuch wypadkach do niemożności wydania względnie odstawienia do granicy państwa ojczystego.

Powyższe należy mieć na uwadze w związku z postanowieniami §§ 5 i 6 rozporządzenia o ruchu cudzoziemców.

267.

Okólnik Nr. 179 z 23 sierpnia 1929 r. (Wojsk. 2784/4) o umieszczaniu przez poborowych na dokumentach odcisków palca wskazującego zamiast odcisków kciuka.

Do
P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Stosowane dotychczas przykładanie na dokumentach poborowych odcisków kciuka przez poborowego okazało się mało nadającem się do rozpoznania daktyloskopijnego. Ze znacznie lepszym wynikiem nadaje się do tego palec wskazujący (wskaziciel), którego odcisk jest łatwiejszy i dokładniejszy w wykonaniu, a tem samem łatwiejszy w rozpoznawaniu daktyloskopijnem.

Wobec powyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Spraw Wojskowych zarządza, aby na przyszłość do wystawianych kart indywidualnych przykładano odciski nie kciuka, lecz palca wskazującego.

Z reguły ma być przykładany prawy wskaziciel; z braku u poborowego prawego wskaziciela, przykładać należy lewy; z braku obu wskazicieli przykłada się inne palce z prawej, a następnie (w razie braku) z lewej ręki. W każdym wypadku zaznacza się jaki palec przykłada się zamiast prawego wskaziciela.

W razie braku wszystkich palców u poborowego na obu rękach, szczegół ten musi być zaznaczony w karcie indywidualnej.

Proszę Pana Wojewodę o udzielenie w tym przedmiocie — ze swej strony — odpowiednich wskazówek powiatowym władzom administracji ogólnej.

268.

Okólnik Nr. 180 z 23 sierpnia 1929 r. (Wojsk. 203/9) w sprawie duplikatów książeczek wojskowych.

P. P. Wojewodom (wszystkim) i Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy.

do wiadomości.

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH
Biuro Uzupełnień
L. dz. 5856/Ew.
Warszawa,
dnia 17.VIII 1929 r.

Odpis

Duplikaty książeczek wojsk.—wyjaśnienie.

Jeden z powiatowych komendantów uzupełnień zwrócił się do pow. władzy administracji ogólnej z następującem pismem w sprawie wydania duplikatu książeczki wojskowej szeregowemu rezerwy:

„Proszę wyegzekwować w drodze administracyjnej potrzebną sumę na opłatę stemplową, trzykrotne ogłoszenie w dzienniku i sporządzenie fotografji. Poczem proszę przeprowadzić ogłoszenie na jego koszt oraz doprowadzić przez P. P. do sporządzenia fotografji. W ten sposób osiągnięte załączniki proszę dołączyć do sprawy i przesłać do tut. Komendy".

Podając powyższe pismo do wiadomości, proszę Pana Generała o polecenie wyjaśnienia podległym powiat. komendantom uzup., że żądanie przymusowego ściągnięcia opłat stemplowych za duplikaty książeczek wojsk., przymu-

sowego ogłaszania w dziennikach oraz przymusowego doprowadzenia do fotografa — jest zupełnie nieuzasadnione i sprzeczne z istniejącemi przepisami o duplikatach oraz z ustawą o powsz. obow. wojsk.

Jeżeli rezerwista, ubiegający się o duplikat, nie wypełni wszystkich warunków przewidzianych w przepisach o duplikatach, wówczas duplikatu wogóle nie należy mu wydawać. Może być on pociągnięty do odpowiedzialności tylko za nieposiadanie z własnej winy wojskowego dokumentu legitymacyjnego na podstawie art. 98 (pkt. 2) ustawy o powsz. obow. wojsk. w trybie przewidzianym w art. 118 tejże ustawy, t. j. w drodze administracyjnej.

269.

Okólnik Nr. 181 z 26 sierpnia 1929 r. (OL. 1230/2/29.) o współdziałaniu z Urzędami Ziemskiemi przy przeprowadzaniu prac meljoracyjnych.

Do

P. P. Wojewodów

Przy wykonywaniu prac meljoracyjnych, przeprowadzanych z zarządzenia Okręgowych Urzędów Ziemskich natrafia się w niektórych wypadkach na trudności ze strony ludności miejscowej, które czasem przekształcają się w wyraźny opór stawiany wykonawcom takich robót.

Wobec powyższego Ministerstwo Reform Rolnych zwróciło się z prośbą do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o wydanie właściwych zarządzeń władzom administracyji ogólnej i policji, aby te współdziałały z urzędami ziemskiemi przy przeprowadzaniu przez nie prac meljoracyjnych na terenach przebudowy ustroju rolnego. Szczególnie Ministerstwo Reform Rolnych pragnęłoby widzieć współdziałanie władz administracyjnych przy przeprowadzanej przez urzędy ziemskie propagandzie, mającej na celu uświadomienie rolników o korzyściach meljorowania gruntów oraz w wypadkach, gdy ludność nie doceniając tych korzyści, pracom meljoracyjnym czynnie lub biernie przeszkadza. W takim wypadku szybka ingerencja władz administracyjnych mogłaby dać niewątpliwie pożądane wyniki.

Celem zorjentowania władz administracji ogólnej, Okręgowe Urzędy Ziemskie otrzymały od Ministerstwa Reform Rolnych polecenie powiadamiania Starostów, w miarę zachodzącej potrzeby w jakich miejscowościach i w jakich w przybliżeniu terminach prace meljoracyjne będą przeprowadzane.

Powyższe podaje Panom do wiadomości celem wydania w swoim zakresie odpowiednich zarządzeń mających na celu współdziałanie w razie potrzeby organów administracji ogólnej z urzędami ziemskiemi przy przeprowadzaniu przez nie prac meljoracyjnych.

Co się tyczy współdziałania Policji Państwowej to następuje ono w tej formie, że w wypadkach, gdy Urząd Ziemski ma dostateczne powody do przypuszczenia, iż czynności jego funkcjonarjuszów napotkają na opór, zwraca się za pośrednictwem powiatowej władzy administracji ogólnej do właściwego komendanta powiatowego P. P. o udzielenie asysty policyjnej.

270.

Okólnik Nr. 182 z 26 sierpnia 1929 r. (SF. 5633/1) w sprawie ścisłego przestrzegania budżetów i unikania budżetów dodatkowych.

Do

PP. Wojewodów (prócz Śląskiego).

Rozporządzenie Prezydenta Rrzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522) przewiduje w § 1 możność uchwalania budżetów dodatkowych, jeżeli w ciągu roku obrachunkowego zajdzie potrzeba dokonania wydatku nieprzewidzianego lub przewidzianego w niewystarczającej wysokości. Zgodnie z § 58 rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28. VI. 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 433) bużet dodatkowy narówni z budżetem zasadniczym podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

Wspomniany wyżej przepis § 1 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. VI. 1924 r. daje również możność dokonania wydatku poza budżetem, gdy wydatek ten nie da się odroczyć bez szkody dla związku komunalnego, lub gdy wynika z ustawowego obowiązku, pod warunkiem jednak, aby zarząd związku zawiadomił o tem reprezentancję na najbliższem posiedzeniu celem zatwierdzenia wydatku i sposobu jego pokrycia. — Z powyższego wynika, że tylko w wyjątkowych wypadkach, określonych wyraźnie przez ustawodawcę, zarząd związku, komunalnego może dokonać wydatku nieobjętego budżetem i zatem niezatwierdzonego jeszcze przez władzę nadzorczą. Natomiast dotychczasowa praktyka wykazała, że niemal wszystkie większe miasta, jako też wiele powiatowych związków komunalnych, korzysta z tego przepisu w ten sposób, iż czyni wydatki nieprzewidziane budżetem, wstawiając je później — zazwyczaj w końcu roku do budżetu dodatkowego i stawia przez to władzę nadzorczą zatwierdzającą budżet dedatkowy, wobec faktu dokonanego.

Zważywszy, że szereg lat gospodarki przy ustabilizowanej walucie powinien dać zarządom związków komunalnych tyle doświadczenia, któreby nawet samą instytucję budżetów dodat-

kowych czyniły zbędną, polecam w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu pouczyć związki komunalne:

1) że gospodarka finansowa związku komunalnego ma być prowadzona ściśle w ramach budżetu, który został uchwalony przed rozpoczęciem danego okresu budżetowego i uzyskał zatwierdzenie władzy nadzorczej;

2) że budżet dodatkowy może być uchwalany tylko w wyjątkowych wypadkach, niemożliwych do przewidzenia, przy układaniu budżetu zasadniczego, natomiast w żadnym razie nie powinien mieć miejsca w tych wypadkach, które należą do normalnego zakresu gospodarki związku komunalnego, w tych bowiem wypadkach odpowiednie kredyty powinny być przewidziane — na podstawie daświadczenia lat ubiegłych i przy ustabilizowanej walucie — w budżecie zasadniczym;

3) że wydatki przewidziane w budżecie dodatkowym powinny być w zasadzie dokonywane dopiero po uzyskaniu zatwierdzenia władzy nadzorczej;

4) że związki komunalne obowiązane są ściśle stosować się do wspomnianego wyżej przepisu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o dokonywaniu wydatków budżetem nieprzewidzianych i to zarówno co do wyjątkowości wypadków, w których dopuszczalne jest takie wydatkowanie, jak i co do konieczności zawiadomienia o tych wydatkach i sposobie ich pokrycia reprezentacji komunalnej na najbliższem posiedzeniu. Uchwała reprezentacji komunalnej o przyjęciu do wiadomości tych wydatków i sposobu ich pokrycia powinna być niezwłocznie przesłana do wiadomości władzy nadzorczej wraz ze szczegółowem wyjaśnieniem i uzasadnieniem, dlaczego dany wydatek nie został przewidziany w budżecie zasadniczym. W żadnym razie nie wolno jednak poza budżetem dokonywać tego rodzaju wydatków, które zostały odrzucone bądź przez reprezentację komunalną, bądź przez władzę nadzorczą przy zatwierdzaniu budżetu.

W związku z powyższemi wskazówkami, dotyczącemi budżetowania zwracam uwagę na konieczność czuwania przez władzę nadzorczą nad tem, aby budżety związków komunalnych były realne, t. zn., aby wydatki miały całkowite pokrycie w realnych dochodach. Uwaga ta dotyczy przedewszystkiem przewidywanych w budżetach pożyczek, których preliminowanie może się odbywać tylko zgodnie z przepisami, zawartemi w § 8 wymienionego już rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28.VI 1926 r. Zaznaczam, że nawet w tym wypadku, gdy istnieje możność zaciągnięcia pożyczki, należy przed jej zaciągnięciem wszechstronnie zbadać celowość wydatków, na pokrycie których ma być ona użyta, a zwłaszcza konsekwencje, jakie pociągnie za sobą dokonanie zamierzonej inwestycji dla całej gospodarki związku komunalnego (wysokość obciążenia budżetu spłatą zobowiązań z tytułu zaciągnięcia pożyczki w zestawieniu z rentownością powstałego z pożyczki zakładu względnie przedsiębiorstwa lub też w zestawieniu z wydatkami na utrzymanie takiego nowopowstałego urządzenia wzgl. zakładu dobra publicznego, które powodować może obciążenie budżetu niezależnie od spłaty raty pożyczkowej w postaci dopłaty z ogólnego budżetu do kosztów utrzymania nowopowstałej instytucji.

O ile chodzi o pożyczki, to zwracam uwagę na niedopuszczalność lekceważenia przez związki komunalne swych obowiązków w zakresie terminowego spłacania rat pożyczkowych i procentów. Wyrazem takiego lekceważenia przez związki komunalne swych zobowiązań pożyczkowych jest fakt, że niektóre związki komunalne zaniedbują nawet wogóle preliminowania w budżetach zwyczajnych wydatków na spłatę długów. Tego rodzaju postępowanie jest ustawowo niedopuszczalne i ubliża publiczno-prawnemu charakterowi związków komunalnych oraz podważa zaufanie do nich na rynku kredytowym. — Nadmieniając, że zaległości związków komunalnych z tytułu spłaty długów wobec jednego tylko Banku Gospodarstwa Krajowego z początkiem maja r. b. wyniosły około 7 miljonów złotych w złocie, zaznaczam, iż postępowanie takie spowodować musi przymusową egzekucję zaległości, czego związki publiczno-prawne stanowczo powinny unikać.

271.

Okólnik Nr. 183 z 26 sierpnia 1929 r. (Apr. 1412/2) w sprawie uchylenia współudziału czynnika obywatelskiego w orzecznictwie karno-administracyjnem.

Do
P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Podaję do wiadomości Pana Wojewody, że z chwilą wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. Ust. R. P. Nr. 38, poz. 365), które w art. 69 zniosło „wszystkie ogólne lub szczególne postanowienia, dotyczące wymierzania kar w drodze administracyjnej" — utraciło moc obowiązującą zdanie drugie ustępu pierwszego art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 91, poz. 527) jako postanowienie szczególne, dotyczące wymierzania kar w drodze administracyjnej. Tem samem § 11 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 lipca 1928 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa oraz Robót Publicznych o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły (Dz. Ust. R. P. Nr. 87, poz. 761) nie obowiązuje.

Jednocześnie nadmieniam, że utracenie mocy obowiązującej przez wspomniane przepisy — nie uchyla możności słuchania przez władzę administracji ogólnej — przy wydawaniu orzeczeń karnych — członków komisji do badania cen — jako biegłych.

V.

Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

272.

Pismo Nr. ZH. 2605/29 z 31 lipca 1929 r. w sprawie interpretacji słowa „nowy sklep“.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśniło w piśmie okólnem z dn. 4 marca 1929 r. Nr. ZH. 964/29, iż postanowienia p. 2 pisma z dnia 17.X 1928 r. Nr. ZH. 4796/28, dotyczące wymogu oddzielenia sklepów od mieszkań, winny być utrzymane przy otwieraniu nowych sklepów. Powyższe wyjaśnienie przewiduje ulgi w zastosowaniu się do tego wymogu dla innych sklepów tylko w tym przypadku, gdy trudności lokalne nie pozwalają na natychmiastowe absolutne odosobnienie sklepu od mieszkania.

Wprowadzenie tych ulg było wynikiem konieczności liczenie się z obecnemi warunkami mieszkaniowemi. Wiadomo bowiem, iż dla właściciela sklepu, będącego w łączności z mieszkaniem, natychmiastowe oddzielenie tego mieszkania jest zwykle bardzo utrudnione lub niemożliwe.

Wzgląd ten odpada jednak przy sprzedaży sklepu osobie obcej, która przedtem przy danym sklepie nie mieszkała. Nowonabywca, decydując się na kupno sklepu, powinien prowadzić przedsiębiorstwo zgodnie z obowiązującemi przepisami i winien być wobec tego traktowany narówni z osobą, która zakłada nowy sklep.

Ulgi w zastosowaniu się do omawianego wymogu mogą natomiast być utrzymane przy przejściu własności sklepu w tej samej rodzinie, np. z ojca na syna, gdy istnieją nadal trudności, które spowodowały udzielenie tych ulg, np. gdy syn nie posiadał uprzednio samodzielnego miejsca zamieszkania lecz mieszkał przy ojcu.

Wyjaśnienie niniejsze Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi podać do wiadomości wszystkim właścicielom sklepów, korzystającym z omawianych ulg.

273.

Pismo Nr. SG. 321/15 z 31 lipca 1929 roku w sprawie ankiety o przedsiębiorstwach komunalnych.

Do

PP. Wojewodów (wszystkich).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przywiązując specjalną wagę do racjonalnego ukształtowania się stosunków gospodarczych w przedsiębiorstwach komunalnych przystępuje do zebrania szczegółowych danych, dotyczących charakterystyki tych przedsiębiorstw.

Zebranie tych danych nastąpić ma w drodze ankiety rozpisanej według załączonych do niniejszego formularzy.

Pan Wojewoda zechce zarządzić rozesłanie odpowiedniej ilości załączonych do ankiety formularzy do wszystkich związków komunalnych i międzykomunalnych znajdujących się na terenie województwa i poleci, aby związki komunalne i międzykomunalne wypełniły formularze i przesłały je do Urzędu Wojewódzkiego.

Należy położyć specjalny nacisk na najbardziej dokładne wypełnienie ankiety. W wypadku, kiedy jakieś przedsiębiorstwo komunalne nie będzie w stanie wskutek braku sił fachowych wypełnić ankiety samodzielnie, powinien to uczynić zarząd związku komunalnego. Byłoby rzeczą wskazaną, aby zwłaszcza w mniejszych ośrodkach miejskich ankieta była wypełniana pod kierownictwem urzędników, wyznaczonych przez odnośnych Panów Starostów.

Ze swej strony, zechce Pan Wojewoda wyznaczyć w podległym mu urzędzie scpecjalnego urzędnika referendarskiego dla prac związanych ze zbieraniem materjałów ankietowych, dostarczanych przez związki komunalne. Do obowiązków tego urzędnika należałoby również skontrolowanie materjału nadesłanego urzędowi wojewódzkiemu przez związki komunalne, oraz dopilnowanie aby ankieta, przed jej przekazaniem Ministerstwu, była wypełniona w myśl wskazówek zawartych w załączonej do każdego egzemplarza instrukcji ogólnej.—Ponadto urzędnik ten po zapoznaniu się z racji prac ankietowych z działalnością związków komunalnych na terenie Województwa w zakresie przedsiębiorstw — będzie i na przyszłość musiał czuwać nad tą stroną gospodarki komunalnej.

Odpowiedź na ankietę należy nadesłać Ministerstwu do dnia 1.12. 1929 r.

zał.

Instrukcja ogólna.

I. Załączona ankieta zawiera 5 (pięć) formularzy, które każde przedsiębiorstwo komunalne powinno wypełnić:

formularz Nr. 1 Wykaz przedbsięb. komun. wraz z arkuszem opisowym.
Nr. 2 Rachunek strat i zysków.
Nr. 3 Stan finansowy przedsiębiorstwa (dwa arkusze).
Nr. 4 Rozszerzanie przedsiębiorstwa i inwestycje.
Nr. 5 Dane ogólne (4 wzory).

II. Dla tych rodzajów przedsiębiorstw komunalnych, dla których nie załącza się specjalnych formularzy, związek komunalny winien sporządzić własne formularze, analogiczne do wzoru Nr. 2 (rachunek strat i zysków) i wzoru Nr. 5 (dane ogólne).

III. Szczególnie baczną uwagę należy zwrócić na najbardziej dokładne i wyczerpujące wypełnienie arkusza opisowego do formularza Nr. 1. Arkusz ten powinien zawierać zupełnie dokładną charakterystykę każdego przedsiębiorstwa komunalnego znajdującego się na terenie związku komunalnego w myśl instrukcji zamieszczonej na odwrocie arkusza.

IV. Do wypełnionych formularzy należy dołączyć: monografje ogłoszone w druku, memorjały oraz wszelkie inne materjały, charakteryzujące działalność przedsiębiorstwa komunalnego, zebrane, sporządzone i posegregowane przez związek komunalny względnie przedsiębiorstwo przy innych okazjach.

V. Ankieta powinna obejmować rok budżetowy 1928/29. W wypadkach gdzie dane muszą być dostosowane do pewnej ściśle określonej daty, za podstawę należy brać 31 marca 1929 roku.

VI Prace związane z ankietą należy poruczyć specjalnie wyznaczonemu przez związek komunalny funkcjonarjuszowi, pod kierownictwem którego poszczególne przedsiębiorstwa będą wypełniały formularze.

Formularz Nr. 1.

Wykaz przedsiębiorstw Związku Komunalnego .... (własne i w których uczestniczy).

Formularz ten winien objąć wszystkie przedsiębiorstwa komunalne.

Przedsiębiorstwa komunalne na terenie związku komunalnego w chwili wypełnienia formularza (własne, mieszane, koncesjonowane, wydzierżawione).

Grupy przedsiębiorstw ułożone w/g poszczególnych dziedzin działalności związku komun.	Rodzaj przedsiębiorstwa	ilość przedsiębiorstw danej grupy	Ogólna ilość wszystkich pracowników (robotnicy, personel technicz. i adm. razem)	W jakim budżecie przedsiębiorstwo figuruje	
				w budżecie przedsiębiorstw	w budżecie administracyjnym
I. Komunikacje miejscowe	Kolej elektryczna „ konna Autobusy Porty Komunikacja lotnicza Kolejki dojazdowe Tramwaje .... i t. d. Razem				
II. Dostarczanie gazu i prądu elektrycznego	Gazownia Zakład elektr. wytwórczy „ „ rozdzielczy .... Razem				
III. Zdrowotność i higjena	Kąpieliska Zakłady dezynfekcyjne Zakłady pogrzebowe Apteki komunalne Wodociągi Kanalizacja i t. d. Razem				
IV. Budownictwo	Cegielnie Kamieniołomy Betoniarnie Przedsiębiorstwa budowlano-mieszkaniowe .... i t. d. Razem				
V. Usuwanie i zużytkowywanie odpadków, śmieci i t. p.	Fabryki nawozów sztucznych z odpadków i fekalji Pola irygacyjne Zakłady spalania śmieci Zakłady utylizacyjne i t. d. Razem				
VI. Aprowizacja	Rzeźnie Targowiska Jatki Hale targowe Piekarnie Młyny Sklepy miejskie Zakłady opałowe Fabryki odzieży „ obuwia .... i t. d. Razem				
VII. Gospodarstwa rolne i leśne	Gospodarstwa rolne „ leśne Razem				
VIII. Finansowe przedsiębiorstwa komunalne	Kasy Oszczędności Lombardy Banki komunalne Zakłady ubezpieczeń .... i t. d. Razem				
IX. Przedsiębiorstwa o charakterze kulturalno - oświatowym	Teatry Kina .... i t. d. Razem				
X. Inne przedsiębiorstwa nie objęte wykazem	.... i t. d.				
	OGÓŁEM				

Załacznik do formularza Nr. 1.

NAZWA ZWIĄZKU KOMUNALNEGO

....

Arkusz opisowy do punktu...................... formularza Nr. 1.

1) Każde przedsiębiorstwo wyszczególnione w formularzu Nr. 1. winno posiadać osobny arkusz opisowy,
2) w arkuszu opisowym należy scharakteryzować każde przedsiębiorstwo w myśl instrukcji o formach organizacyjnych przedsiębiorstw komunalnych, zamieszczonej poniżej niniejszego oraz zgodnie ze wskazówkami zawartemi w instrukcji ogólnej dołączonej do ankiety,
3) do arkusza tego należy dołączyć materjały, dotyczące zmian, jakie nastąpiły w okresie 10-lecia (1919 — 1928) w organizacji prawnej i administracyjnej przedsiębiorstwa, w jego stosunku do całokształtu gospodarki związku komunalnego z punktu widzenia udziału tego związku w przedsiębiorstwie i t. p.

Rodzaj przedsiębiorstwa ....

Charakter i formy organizacyjne przedsiębiorstwa.

I. **Przedsiębiorstwo własne:**

1. nie posiadające osobowości prawnej
   a) zarządzane przez zarząd związku komunalnego (Magistrat, Wydział powiatowy, Wydział Wojewódzki) bez własnego statutu,
   b) zarządzane (niezależnie od ogólnego nadzoru zarządu związku komun.) przez własny zarząd przedsiębiorstwa
      a) bez własnego statutu
      b) z własnym statutem

2. posiadające osobowość prawną (wydzielone z ogólnej administracji związku komunalnego) z odrębnym zarządem i rządzące się własnym statutem
   a) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (cały kapitał w ręku związku komunalnego),
   b) spółka akcyjna (cały kapitał w ręku zw. komun.),
   c) inna forma ustrojowa

3. wydzierżawione osobom trzecim przez związek komunalny:
   a) kto jest dzierżawcą
   b) na ile lat zawarto kontrakt dzierżawny i termin wygaśnięcia kontraktu,
   c) charakterystyczne cechy kontraktu (ustalanie taryf, forma nadzoru, inwestycje).

II. **Przedsiębiorstwo mieszane:**

1. spółka akcyjna
   a) kapitał komunalny powyżej 50%
   b) „ „ poniżej 50%
   c) reprezentacja związku komunalnego w zarządzie
2. spółka udziałowa
   a) wysokość udziału związku komunalnego
   b) reprezentacja związku komunalnego w zarządzie

III **Przedsiębiorstwa koncesjonowane:**

1. na ile lat udzielono koncesji, zasadnicze warunki koncesji, data wygaśnięcia,
2. warunki przejęcia koncesji (terminowego, przedterminowego, przymusowego),
3. sprawowanie kontroli technicznej, taryfowej i t. p.

IV. **Przedsiębiorstwa Związku międzykomunalnego (związki celowe):**

a) liczba i rodzaj członków (pow. zw. kom., gminy miejskie, gminy wiejskie),
b) podział udziałów względnie akcyj między członkami,
c) określenie wewnętrznego ustroju przedsiębiorstwa względnie jego stosunku do związku międzykomunalnego według punktów I i II niniejszego arkusza.

NAZWA ZWIĄZKU KOMUNALNEGO.................................... **Formularz Nr. 2.**

Rok 1928/29.

ZAKŁAD ELEKTRYCZNY (ELEKTROWNIA).

Rachunek Strat i Zysków.

Straty	Suma	Zyski	Suma
1. Pensje i inne świadczenia (bez socjalnych) na rzecz zarządu i personelu biurowego. 2. Koszty rzeczowe zarządu (lokal, oświetlenie, opał, druki, porto, prenumeraty i t. p.). 3. Pensje i inne świadczenia (bez socjalnych) na rzecz personelu technicznego i nadzorczego. 4. Robocizna: a) płace robotników zatrudnionych w zakładzie elektrycznym, b) płace robotników zatrudnionych przy konserwacji sieci elektrycznej, c) płace robotników za wykonanie robót na rzecz osób prywatnych. 5. Opał, smary i materjały pomocnicze zakupione a) dla zakładu wytwórczego, b) dla sieci, c) dla robót przeprowadzonych na rzecz osób prywatnych, d) wydatki z tytułu zakupywania prądu w innych zakładach elektrycznych. 6. Czynsze dzierżawne. 7. Asekuracja budynków, towarów i t. p. 8. Remont bieżący budynków, maszyn i t. p. 9. Procenty zapłacone od pożyczek długoterminowych lub krótkoterminowych. 10. Prowizje bankowe i handlowe. 11. Koszty utrzymania własnych sklepów (w tej liczbie kupno towarów). 12. Odpisy: na amortyzację nieruchomości i urządzeń, „ kapitał odnowienia, „ „ zapasowy, „ „ inwestycyjny, „ fundusz obrotowy. 13. Świadczenia socjalne (Kasa Chorych, urlopy robotnicze, fundusze bezrobocia, ubezpieczenia od wypadku i t. p.). 14. Podatki i opłaty stemplowe. 15. Wydatki za świadczenia budżetu administracyjnego na rzecz elektrowni *a*. 16. Wydatki za świadczenia innych przedsiębiorstw komunalnych na rzecz elektrowni *a*. 17. Różne. 18. Nadwyżka.		1. Ze sprzedaży prądu a) osobom i instytucjom obcym, b) związkom komunalnym na oświetlenie ulic, *a* c) związkom komunalnym na oświetlenie biur i instytucyj *a* d) innym przedsiębiorstwom komunalnym *a* 2. Za instalację: a) od osób i instytucyj obcych, b) od związków komunalnych (za instalację na ulicach) *a* c) od związków komunalnych za instalację w biurach i instytucjach *a* d) od innych przedsiębiorstw komualnych. 3. Inne dochody. 4. Deficyt.	
Ogółem		Ogółem	

a. O ile rozrachunki między elektrownią a budżetem administracyjnym względnie innemi przedsiębiorstwami nie zostały dokonane gotówką, a przeprowadzone zostały tylko książkowo należy je również podać.

INSTRUKCJA.

Pierwsza pozycja dotyczy wydatków na pobory i wszystkie świadczenia poza socjalnemi osób zarządu i personelu, zatrudnionego w biurze zarządu, t. j. osób, które biorą pośredni udział w produkcji.

Pozycja 3 powinna obejmować wydatki na pobory i świadczenia personelu, który, mimo, że był zatrudniony bezpośrednio przy produkcji, jednak ze względu na charakter spełnianych czynności musi być wydzielony w osobną grupę.

Pozycja 15 winna zawierać sumę wydatków, którą zapłacił zakład elektryczny związkowi komunalnemu za poczynione przez związek świadczenia na rzecz zakładu np. zwrot kosztów związkowi komunalnemu za czynności urzędników związku na rzecz zakładu elektrycznego. W pozycji następnej 16 należy podać kwotę wypłaconą innym przedsiębiorstwom przez elektrownię np. wodociągom za wodę otrzymaną przez zakład elektryczny.

Pozostałe pozycje rachunku strat i zysków nie wymagają bliższego wyjaśnienia, gdyż brzmienie ich wyraźnie wskazuje, jakie sumy strat względnie zysków należy do nich wliczać.

Wydatków i dochodów nadzwyczajnych nie należy zamieszczać w rachunku strat i zysków.

Formularz Nr. 2.
Rok 1928/29.

Nazwa związku komunalnego...

Przedsiębiorstwo Rolne
Rachunek strat i zysków.

Straty:

1. Pensje i inne świadczenia w gotowiźnie (bez socjalnych) na rzecz parsonelu administracyjnego.
2. Koszty rzeczowe administracji (lokal biurowy, koszty podróży, porto, prenumerata i. t. p.)
3. Pensje i inne świadczenia w gotowiźnie (bez socjalnych) na rzecz personelu nadzorującego i robotników.
4. Kupno zboża, ziemiopłodów, paszy i t. p.
   a) na siew i sadzenie,
   b) na utrzymanie inwentarza pociągowego,
   c) na utrzymanie obory,
   d) na utrzymanie trzody chlewnej,
   e) ....
   f) ....
5. Kupno nawozów sztucznych.
6. Utrzymanie i remont bieżący maszyn i narzędzi rolniczych.
7. Utrzymanie i remont bieżący budynków gospodarczych.
8. Asekuracja budynków, zboża, inwentarza żywego i martwego.
9. Czynsze dzierżawne.
10. Procenty i prowizje.
11. Amortyzacja inwentarza martwego, budynków i urządzeń.
12. Świadczenia socjalne (Kasa Chorych. urlopy robotnicze, fundusz bezrobocia, ubezpieczenia i t. p.)
13. Podatki i opłaty stemplowe.
14. Różne.
15. Nadwyżka.

Zyski:

1. Ze sprzedaży:
   a) zboża
   b) ziemiopłodów
   c) trzody chlewnej
   d) ....
   e) ....
2. Inne dochody (wymienić główniejsze)
   a) ....
   b) ....
3. Deficyt:

UWAGA: Wpisywać wyłącznie straty i zyski obliczone w gotówce. Rozrachunki dokonane w naturze naprz. świadczenia w naturze (ordynarja) pracowników należy oszacować i podać w gotówce.
Wydatków i dochodów nadzwyczajnych nie należy zamieszczać w rachunku strat i zysków.

NAZWA ZWIĄZKU KOMUNALNEGO.. Formularz Nr. 2.

ROK 1928/29.

GAZOWNIA

Rachunek strat i zysków

Straty	Suma	Zyski	Suma
1. Pensje i inne świadczenia (bez socjalnych) na rzecz zarządu i personelu biurowego		1. Ze sprzedaży gazu	
2. Koszty rzeczowe zarządu (lokal, oświetlenie, opał, porto, prenumeraty i t. p.)		a. osobom i instytucjom obcym,	
3. Pensje i inne świadczenia (bez socjalnych) na rzecz personelu technicznego i nadzorczego		b. związkom komunalnym (na oświetlenie ulic) *a*	
4. Robocizna:		c. związkom komunalnym na oświetlenie biur i instytucyj *a*	
a) płace robotników zatrudnionych w gazowni,		d. innym przedsiębiorstwom komunalnym *a*	
b) płace robotników zatrudnionych przy konserwacji sieci,		2. Za instalacje	
c) płace robotników za wykonanie robót na rzecz osób prywatnych.		a. od osób i instytucyj obcych,	
5. Opał, smary i materjały pomocnicze zakupione:		b. od związków komunalnych (za instalację na ulicach) *a*	
a) dla gazowni		c. od związków komunalnych za instalację w biurach i instytucjach *a*	
b) dla sieci		d. od innych przedsiębiorstw komunalnych *a*	
c) dla robót przeprowadzonych na rzecz osób prywatnych.		3. Inne dochody	
6. Czynsze dzierżawne		4. Deficyt	
7. Asekuracja budynków, towarów i t. p.		Ogółem	
8. Remont bieżący, budynków, maszyn i t. p.			
9. Procenty zapłacone od pożyczek długoterminowych lub krótkoterminowych			
10. Prowizje bankowe i handlowe			
11. Koszty utrzymania własnych sklepów (w tej liczbie kupno towarów)			
12. Odpisy na amortyzację nieruchomości i urządzeń			
„ kapitał odnowienia			
„ „ zapasowy			
„ „ inwestycyjny			
„ fundusz obrotowy.			
13. Świadczenia socjalne (Kasa Chorych, urlopy robotnicze, fundusze bezrobocia, ubezpieczenie od wypadku i t. p.)			
14. Podatki i opłaty stemplowe.			
15. Wydatki za świadczenia budżetu administracyjnego na rzecz gazowni *a*			
16. Wydatki za świadczenia innych przedsiębiorstw komunalnych na rzecz gazowni *a*			
17. Różne			
18. Nadwyżka			
Ogółem			

a) O ile rozrachunki pomiędzy gazownią a budżetem administracyjnym związku komunalnego względnie innemi przedsiębiorstwami nie zostały dokonane gotówką a przeprowadzone zostały tylko książkowo, należy je również podać.

INSTRUKCJA.

Pierwsza pozycja dotyczy wydatków na pobory i wszystkie świadczenia poza socjalnemi, osób zarządu i personelu zatrudnionego w biurze zarządu, t. j. osób, które biorą pośredni udział w produkcji.

Pozycja 3 powinna obejmować wydatki na pobory i świadczenia personelu, który mimo, że był zatrudniony bezpośrednio przy produkcji, jednak ze względu na charakter spełnianych czynności musi być wydzielony w osobną grupę.

Pozycja 15 winna zawierać sumę wydatków, którą zapłaciła gazownia związkowi komunalnemu za poczynione przez ten związek świadczenia na rzecz gazowni np. zwrot kosztów związkowi komunalnemu za czynności urzędników związku na rzecz gazowni. Nie należy jednak podawać tu pożyczek, zaciągniętych w związku komunalnym, które nie powinny wchodzić do rachunku strat i zysków. W pozycji następnej 16 należy podać kwotę wypłaconą innym przedsiębiorstwom przez gazownię za dokonane przez nich świadczenia np. wodociągom za wodę otrzymaną przez gazownię.

Pozostałe pozycje rachunku strat i zysków nie wymagają bliższego wyjaśnienie, gdyż brzmienie wyraźnie wskazuje jakie sumy strat względnie zysków należy do nich wliczyć.

Wydatków i dochodów nadzwyczajnych nie należy zamieszczać w rachunku strat i zysków.

NAZWA ZWIĄZKU KOMUNALNEGO.. Formularz Nr. 2.

Rok 1928/29.

TRAMWAJE.

Rachunek strat i zysków.

Straty	Suma	Zyski	Suma
1. Pensje i inne świadczenia (bez socjalnych) na rzecz Dyrekcji i personelu biura Dyrekcji.		1. Wpływy z ruchu osobowego i towarowego.	
2. Koszty rzeczowe Dyrekcji (lokal, oświetlenie, opał, druki, książki, prenumeraty, koszty podróży i t. d.)		2. Wpływy od związku komunalnego (budżetu administracyjnego) i innych przedsiębiorstw komunalnych za świadczenia poczynione przez tramwaje *a*	
3. Pensje i świadczenia (bez socjalnych) na rzecz personelu technicznego i nadzorczego.		3. Inne dochody.	
4. Płace:		4. Deficyt.	
a) personelu niższego, zatrudnionego na stacji elektrycznej,		Ogółem	
b) personelu niższego (robotników) zatrudnionego przy utrzymywaniu i konserwacji torów tramwajowych i sieci elektrycznej,			
c) motorniczych, konduktorów, zwrotniczych, służby stacyjnej i łączności.			
5. Opał, smary i materjały pomocn. zakupione			
a) dla elektrowni,			
b) dla torów i sieci,			
c) dla taboru (wozów tramwajowych),			
d) wydatki z tytułu zakupywania prądu w innych zakładach elektrycznych.			
6. Czynsze dzierżawne.			
7. Asekuracja budynków, towarów i t. p.			
8. Remont bieżący budynków, maszyn i t. d.			
9. Procenty zapłacone od pożyczek długoterminowych i krótkoterminowych.			
10. Prowizje bankowe i handlowe.			
11. Koszty utrzymania własnych sklepów (w tej liczbie kupno towarów.			
12. Odpisy:			
na amortyzację nieruchomości i urządzeń,			
„ kapitał odnowienia.			
„ „ zapasowy,			
„ „ inwestycyjny,			
„ fundusz obrotowy.			
13. Świadczenia socjalne (Kasa Chorych, urlopy robotnicze i t. d.).			
14. Podatki i opłaty stemplowe.			
15. Wydatki za świadczenia budżetu administracyjnego na rzecz tramwajów, *a*			
16. Wydatki za świadczenia innych przedsiębiorstw komunalnych na rzecz tramwajów, *a*			
17. Różne.			
18. Nadwyżka.			
Ogółem			

a. O ile rozrachunki pomiędzy tramwajami, a budżetem administracyjnym (związkiem komunalnym) względnie innemi przedsiębiorstwami komunalnemi, nie zostały dokonane gotówką, a przeprowadzone zostały tylko książkowo, należy je również podać.

INSTRUKCJA.

Pierwsza pozycja w stratach dotyczy wydatków na pobory i wszystkie świadczenia poza socjalnemi, osób zarządu i personelu, zatrudnionego w biurze zarządu, t. j. osób, które biorą pośredni udział w produkcji.

Pozycja 3 strat powinna obejmować wydatki na pobory i świadczenia personelu, który, mimo że był zatrudniony bezpośrednio przy produkcji, jednak ze względu na charakter spełnianych czynności, musi być wydzielony w osobną grupę.

Pozycja 15 winna zawierać sumę wydatków, którą zapłaciły tramwaje związkowi komunalnemu na poczynione przez ten związek świadczenia na rzecz tramwajów np. zwrot kosztów związkowi komunalnemu za czynności urzędników związku na rzecz tramwajów. W pozycji następnej 16 należy podać kwotę wypłaconą innym przedsiębiorstwom przez tramwaje za dokonane przez nich świadczenia np. wodociągom za wodę otrzymaną przez tramwaje.

Wydatków i dochodów nadzwyczajnych nie należy zamieszczać w rachunku strat i zysków.

Nazwa Związku Komunalnego ....

Formularz Nr. 2.

Rok 1928/29

RZEŹNIA

Rachunek strat i zysków

Straty	Suma	Zyski	Suma
1. Pensje i inne świadczenia (bez socjalnych) na rzecz zarządu.		1. Opłaty za ubój bydła *b*	
2. Koszty rzeczowe, (lokal, oświetlenie, opał, druki i t. d.)		2. Opłaty za korzystanie z działów pomocniczych rzeźni (kiszkarnie, chłodnie, zakłady przetwórcze i utylizacyjne)	
3. Pensje i inne świadczenia (bez socjalnych) na rzecz personelu fachowego i biurowego		3. Inne dochody	
4. Robocizna		4. Deficyt	
5. Koszty utrzymania działów pomocniczych rzeźni (kiszkarnie, chłodnie, zakłady przetwórcze i utylizacyjne).		Ogółem	
6. Czynsze dzierżawne			
7. Asekuracja budynków rzeźni.			
8. Remont bieżący (konserwacja budynków, urządzeń i t. p.).			
9. Procenty zapłacone od pożyczek długoterminowych lub krótkoterminowych.			
10. Prowizje bankowe i handlowe.			
11.			
12. Odpisy na amortyzację nieruchomości i urządzeń „ kapitał odnowienia „ „ zapasowy „ „ inwestycyjny „ fundusz obrotowy.			
13. Świadczenia socjalne (Kasa Chorych i t. p.)			
14. Podatki i opłaty stemplowe			
15.			
16.			
17. Różne			
18. Nadwyżka			
Ogółem			

b. Do pozycji „opłaty za ubój bydła" nie należy wliczać opłat weterynaryjnych za badanie mięsa podając jedynie sumę opłat pobieranych wyłącznie za ubój. (Opłaty weterynaryjne włączyć do zysków: pozycja 3 inne dochody).

Uwaga: Wydatków i dochodów nadzwyczajnych nie należy zamieszczać w rachunku strat i zysków.

NAZWA ZWIĄZKU KOMUNALNEGO..

DŁUGI PRZEDSIĘBIO

stan w dniu 31

Rodzaj przedsiębiorstwa	Wartość przedsiębiorstwa	Wysokość kapitału zakładowego przedsiębiorstwa (wyszczególnić analogiczną pozycję 1-szą z formularza Nr. 3)	Ogólna wysokość pożyczek w złotych w dniu 31.III.29 r. — Pochodzenie i charakter pożyczki — krajowe — długoterminowe	krajowe — krótkoterminowe	zagraniczne — długoterminowe	zagraniczne — krótkoterminowe	Wysokość pożyczek wekslowych	Ich stopa %
	1	2	a 3	b	a 4	b	5	

UWAGA: 1. Pożyczki wekslowe i towarowe wyszczególnione w rubrykach 5 i 6 powinny

Formularz Nr. 3.

RSTW KOMUNALNYCH

marca 1929 roku

Wysokość pożyczek towarowych	Na jaki termin udzielono pożyczek	ich stopa %	Ile wydano z budżetu 1928/29 na spłatę pożyczek		Wymienić instytucje i osoby, które udzieliły pożyczek (pożyczki) związek komunalny, kredytowa instytucja komunalna, Bank G. K., Bank Komunalny, instytucja zagr. i t. p. i podać zasadnicze warunki pożyczki.				UWAGI
			długoterminowych	krótkoterminowych	kto jest wierzycielem	waluta	stopa %	kurs emisyjny przy pożyczkach długoterminowych	
	6		7		8				9

się mieścić w ogólnym zestawieniu krótkoterminowych pożyczek w rubrykach 3 *b* i 4 *b*.

NAZWA ZWIĄZKU KOMUNALNEGO..

ARKUSZ ZBIORCZY—DANE Z FORMULARZA

Rezultaty finansowe (brutto, netto) osiągnięte przez przedsiębior

Rodzaj przedsiębiorstwa	Wysokość kapitału zakładowego	Wysokość budżetu przedsiębiorstwa	Wysokość wydatków eksploatacyjnych bez odpisów na amortyzację nieruchomości i urządzeń, na kapitały odnowienia, zapasowy i inwestycyjny oraz na fundusz obrotowy	Wysokość wpływów eksploatacyjnych	Odpisy dokonane na amortyzacje i odnowienie nieruchomości i urządzeń		Odpisy dokonane na inne kapitały i fundusze (zapasowy, inwestycyjny i obrotowy)	
					w złotych	w % wartości objektów podlegających amortyzacji i odnowieniu	w złotych	w % w stosunku do kapitału zakładowego
	1	2	3	4	5		6	

I. W arkuszu tym winny być wyszczególnione wszystkie przedsiębiorstwa danego związku komunalnego.
II. Sposób wypełnienia niniejszego formularza zamieszczono na odwrocie.

Formularz Nr. 3.

Nr. 2. (RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW)

stwa w roku 1928|29 ujęte w stosunku do kapitału zakładowego.

Nadwyżka otrzymana po dokonaniu odpisów na amortyzację kapitały: odnowienia, zapasowy, inwestycyjny i fundusz obrotowy (rubryka 4 niniejszego formularza po odjęciu rubryk 3, 5 i 6)		Oprocentowanie kapitału zakładowego (rubryka 7 niniejszego formularza podzielona przez rubrykę 1)		Ile przelano do Kasy Związku Komunalnego		Deficyt przedsiębiorstwa	UWAGI
w złotych	w % w stosunku do kapitału zakładow.	w złotych	w % w stosunku do kapitału zakładow.	w złotych	w % w stosunku do kapitału zakładow.		
7		8		9		10	11

Uwaga ogólna: wysokość pozycyj wymienionych w uwagach do pozycyj 3, 4, 5 i 6 powinna odpowiadać wysokościom analogicznych pozycyj formularza Nr. 2 (rachunek strat i zysków).

Uwaga do poz. 3: wydatki eksploatacyjne składają się z następujących pozycyj:

1) pensje i inne świadczenia na rzecz zarządu i personelu,
2) koszty rzeczowe zarządu (lokal, oświetlenie, opał i t. p.)
3) pensje i inne świadczenia na rzecz personelu technicznego i nadzorczego,
4) robocizna,
5) opał, smary i materjały pomocnicze,
6) czynsze dzierżawne,
7) asekuracja budynków, towarów i t. p.,
8) remont bieżący budynków, maszyn i t. p.,
9) procenty od pożyczek długoterminowych i krótkoterminowych,
10) prowizje bankowe i handlowe,
11) koszty utrzymania własnych sklepów i składów,
12) świadczenia socjalne (Kasa Chorych, urlopy robotnicze, fundusz bezrobocia i t. p.,
13) podatki i opłaty stemplowe,
14) wydatki za świadczenia budżetu administracyjnego na rzecz przedsiębiorstwa,
15) wydatki za świadczenia innych przedsiębiorstw komunalnych na rzecz przedsiębiorstwa,
16) różne,

Uwaga do poz. 4: wpływy eksploatacyjne składają się z następujących pozycyj:

1) ze sprzedaży wytworów (np. prądu w elektrowni),
2) za instalacje i wykonane roboty i czynności,
3) inne dochody.

Uwaga do poz. 5: wyszczególnić wysokość odpisów dokonanych na amortyzacje i odnowienie (kapitał odnowienia) nieruchomości i urządzeń.

Uwaga do poz. 6: wyszczególnić wysokość odpisów dokonanych na kapitał zapasowy, kapitał inwestycyjny i fundusz obrotowy.

Formularz Nr. 4.

Nazwa Związku Komunalnego ....

Rodzaj przedsiębiorstwa ....

Rozszerzenie przedsiębiorstwa i dokonane w niem inwestycje w okresie lat 1919 — 1929.

I. RODZAJ INWESTYCJI

a) pobudowanie linij klm. ....

b) zakupiono taboru (wozów, automobili i t. p.) ....

c) pobudowano sieci elektrycznej klm. ....

d) zwiększono moc zainstalowaną o ....

e) zwiększono produkcję ....

f) pobudowano sieci gazowej klm. ....

g) „ „ wodociągowej klm. ....

h) „ „ kanalizacyjnej klm. ....

i t. p. ....

II. Z JAKICH FUNDUSZÓW DOKONANO INWESTYCJI

1) w drodze pożyczki

a) krajowej ....

b) zagranicznej ....

2) z funduszów własnych związku komunalnego

a) z ogólnych funduszów związku komunalnego ....

b) przez podwyższenie taryf w przedsiębiorstwie

UWAGA I: w podpozycjach a) i b) w punkt. 1 i 2 wyszczególnić kwoty (w złotych).

UWAGA II: formularz niniejszy powinien być wypełniony przez każde przedsiębiorstwo.

Formularz Nr. 5.

Nazwa Związku Komunalnego.....................................

Przedsiębiorstwa komunikacyjne

Rodzaj przedsiębiorstwa..............................

stan w dniu wypełniania formularza

Dane ogólne		UWAGI:
1. Tor, linja kumunikacyjna (kim).		
2. Długość úlic: bez torów, linij komunikacyjnych z torami linjami komunikacyjnemi		
3. Przeciętna ogólna liczba przewożonych pasażerów: na dzień na wóz		
4. Ilość wozoklm.		
5. Ilość osób przewożonych wozoklm.		
6. Liczba wozów motorowych przyczepnych		
7. Ceny biletów normalnych ulgowych.		przy ulg. biletach wymienić wszystkie kategorje ulg i porę dnia, w której bilety mogą być zastosowane.

Formularz Nr. 5.

Nazwa związku komunalnego.....................................

Wodociągi

stan w dniu wypełniania formularza

Dane ogólne		UWAGI:
1. Liczba mieszkańców		
2. „ nieruchomości ogółem		
3. „ „ połączonych z wodociągiem		
4. „ mieszkańców korzystających z wodociągów		
5. Ogólne zużycie wody w ciągu roku w m^3		
6. Przeciętne zużycie wody na głowę w ciągu roku		
7. Koszt własny 1 m^3 wody		
8. Cena sprzedażna wody		
9. Sposób obliczania należności za wodę		
10. Sposób ujęcia wody		
11. Ogólna długość sieci ulicznej		

Nazwa związku komunalnego ....

Formularz Nr. 5.

KANALIZACJE

stan w dniu wypełniania formularza.

Dane ogólne		Uwagi:
1. Liczba mieszkańców		
2. Liczba nieruchomości ogółem		
3. Obszar objęty projektem w ha		
4. Obszar skanalizowany w ha		
5. Liczba nieruchomości skanalizowanych		
6. Opłaty za korzystanie z kanałów		
7. Czy istnieje przymus przyłączeń		
8. % stosunek domów przyłączonych na mocy przymusu do ogólnej ilości domów podlegających przymusowi przyłączenia		
9. Czy istnieją miejscowe przepisy kanalizacyjne		

Nazwa związku komunalnego ....

Formularz Nr. 5.

GAZOWNIA

stan w dniu wypełniania formularza.

Dane ogólne		Uwagi:
1. Wyprodukowano gazu w ciągu ostatniego roku		
2. Straty w sieci gazowej		
3. Długość sieci ulicznej		
4. Sposoby taryfikacji stosowane przez gazownię (ceny za gaz).		

Nazwa związku komunalnego ....

Formularz Nr. 5.

ZAKŁADY ELEKTRYCZNE

Stan w dniu wypełniania formularza

Dane ogólne		Uwagi
1. Moc zainstalowana KW		
2. Rodzaj napędu		
3. Wyprodukowano w ciągu roku KWh		
4. Sprzedano w ciągu roku KWh		
5. Stopień wyzyskania mocy zainstal. %%		
6. Długość sieci elektrycznej		
a) napowietrznej		
b) kablowej		
7. Sposoby taryfikacji stosowane przez zakład elektryczny (ceny za prąd)		
8. Czy zakład posiada uprawnienie i jaka władza je wydała		
9. Zakres i granice terytorjalne uprawnienia.		

274.

Pismo Nr. SG. 2582/2 z 16 sierpnia 1929 r. w sprawie nieprzestrzegania przez komunalne kasy oszczędności przy udzielaniu kredytów przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 13 kwietnia 1927 r.

Do

P. P. Wojewodów.

Na podstawie posiadanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych materjałów oraz w wyniku przeprowadzonych w komunalnych kasach oszczędności rewizyj przez związki rewizyjne i przez delegatów banków państwowych, z tytułu udzielanych kasom kredytów — stwierdzono w bardzo licznych wypadkach, że wspomniane kasy nie przestrzegają przepisów, zawartych w pkt. 12-ym art. 24-go, w punktach a) i b) art. 25-go oraz w ostatnim ustępie art. 25-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339) — udzielając poręczającym związkom komunalnym, innym związkom komunalnym oraz innym związkom prawno-publicznym kredytów ponad normy w przepisach tych określone.

Przekraczanie tych norm jest w wielu wypadkach tak rażące, że niekiedy cała kredytowa działalność kas sprowadza się do zużywania kapitałów własnych i obcych na udzielanie wyżej wspomnianym związkom komunalnym oraz innym instytucjom prawno-publicznym kredytów w różnych formach zarówno bezpośrednich (r-ki bieżące, weksle, skrypty dłużne), jak i pośrednich (dyskonto weksli, wystawianych lub żyrowanych albo też poręczonych przez związki komunalne, lub przedsiębiorstwa względnie gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe).

W rezultacie komunalne kasy oszczędności nabierają charakteru instytucyj finansujących przeważnie odnośne związki poręczające z pominięciem swego właściwego przeznaczenia, którem jest uprzystępnianie jaknajszerszym warstwom społeczeństwa taniego kredytu.

Unieruchamiając większość swych płynnych kapitałów w kredytach dla związków komunalnych, komunalne kasy oszczędności skazują się, skutkiem braku odpowiednich środków obrotowych, na bierną egzystencję i zamiast rozwijać się i umacniać, wegetują, przyczem z trudnością i niezawsze pokrywają nadmierne koszta administracyjne z własnych zysków.

Wobec powyższego należy wdrożyć odpowiednią akcję, celem systematycznego zlikwidowania tego wysoce niepożądanego stanu rzeczy, mogącego podkopać zaufanie do kas i w wypadkach silniejszego odpływu wkładów grozić nawet poważnemi następstwami.

Zechce więc Pan Wojewoda zbadać dokładnie, które związki komunalne zadłużone są w komunalnych kasach oszczędności powyżej dopuszczalnych prawnie granic, wytknąć zarządom odnośnych kas niedopuszczalność tego stanu rzeczy i polecić, by zadłużenia te pod żadnym pozorem się nie zwiększały. Ponadto należy po przeprowadzeniu kontroli tam, gdzie okaże się, że zostały przekroczone granice dopuszczalnego zadłużenia się związków komunalnych w kasach — polecić kategorycznie stopniowe doprowadzenie wysokości tych zadłużeń do norm przepisanych.

O wyniku tej akcji zechce Pan Wojewoda zawiadomić Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

275.

Pismo Nr. OB. 2951/3 z 20 sierpnia 1929 r. w sprawie zwolnienia od opłat pocztowych miejscowych przesyłek listowych.

Do

P. P. Wojewodów

Jeden z p.p. Wojewodów zwrócił się bezpośrednio do Ministerstwa Poczt i Telegrafów z wnioskiem o zmianę ogłoszonego w Dzien. Urzęd. M. P. i T. z dn. 12.IX.28 r. zarządzenia w sprawie doręczania przesyłek listowych adresatom w miejscu urzędowania.

Wniosek ten zresztą, jak się okazuje z otrzymanych od M. P. i T. informacyj, podany został do wiadomości wszystkim p. p. Wojewodom i spowodował ze strony niektórych z nich wystąpienia analogiczne o zmianę odnośnych zarządzeń M. P. i T.

W sprawie tej Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na skutek wyjaśnienia M. P. i T. oznajmia co następuje:

Zwolnienia od opłat względnie uiszczanie opłat za korespondencję urzędową normują od 1 kwietnia 1928 r. postanowienia zawarte w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 378) w sprawie zmiany ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 584). W myśl art. 1 punkt 2 lit. c. ustęp I przytoczonego rozporządzenia z dnia 22 marca 1928 r. przesyłki listowe, przeznaczone dla adresatów, zamieszkałych w miejscowości, w której ma siedzibę swoją nadająca te przesyłki władza lub urząd podlegają opła-

cie pocztowej, która musi być uiszczona przy nadaniu, zaś w myśl art. 3 tego rozporządzenia z dniem jego wejścia w życie, t. j. z dniem 1 kwietnia 1928 r. straciły moc obowiązującą przepisy sprzeczne z tem rozporządzeniem, a zatem i rozporządzenie z 25.VIII 1924 r. w sprawie ryczałtowania opłat pocztowych za przesyłki listowe władz i urzędów państwowych oraz samorządowych (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 749).

Przytoczone w pismach p. p. Wojewodów rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 17 sierpnia 1928 r. (Dz. Urzędowy M. P. i T. Nr. 22 z 12.IX 1928 r., Dz. Ust. R. P. Nr. 80, poz. 702) wydane zostało jako rozporządzenie wykonawcze na podstawie postanowienia przytoczonego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 28 marca 1928 r. zawartego w art. 1 lit. g. ustęp drugi i art. 2-go tego rozporządzenia i nie zawiera przepisu sprzecznego z postanowieniami rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Z powyższych względów wnioski te nie mogą być uwzględnione.

VI.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 30 czerwca 1929 r.

P. Prezydent Rzeczypospolitej mianował postanowieniem z dnia 12.VI 29 r. naczelnika wydziału w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Zygmunta Zabierzowskiego — dyrektorem departamentu w IV st. sł.

postanowieniem z tegoż dnia głównego inspektora ministerjalnego Stanisława Twardo— wojewodą warszawskim w IV st. sł.

oraz postanowieniem z dnia 13.VI 1929 r. ppłk. dypl. szefa sztabu IX Korpusu W. P. Kazimierza Stamirowskiego—do odwołania dyrektorem departamentu w IV st. sł.

A) W Zarządzie Centralnym Ministerstwa:

Mianowani:

asesor VIII st. sł. Samborski Henryk — asesorem w VII st. sł. dn. 15.VI 1929 r.

sekretarz IX st. sł. Hejnosz Franciszek — asesorem w VIII st. sł. dnia 15.VI 1929 r.

prow. kancelistka w XI st. sł. Turkówna Janina—do odwołania rejestratorem w X st. sł. dnia 15.VI 1929 r.

prow. kancelistka w XI st. sł. Krawczykowska Apolonja do odwołania rejestratorem w X st. sł. dnia 15.VI 29 r.

prow. kancelistka w XI st. sł. Baake Janina—do odwołania rejestratorem w X st. sł. dnia 15.VI 29 r.

prow. referendarz VII st. sł. inż. Rudolf Zygmunt — do odwołania radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 17.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. Zaremba Alojzy — radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 17.VI 29 r.

kontraktowy radca do spraw aprowizacyjnych Rozenberg Henryk—radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 18.VI 29 r.

komisarz P. P. Szymborski Stefan Jan — asesorem w VII st. sł. dnia 25.VI 29 r.

komisarz P. P. Kaschnitz Karol—asesorem w VII st. sł. dnia 25.VI 29 r.

nadkomisarz P. P. Keller Adam—referendarzem w VII st. sł. dnia 25.VI 29 r., a radcą ministerjalnym dn. 28.VI 29 r.

rejestrator X st. sł. Jaszczołd-Klepacki Stanisław—rejestratorem w IX st. sł. dn. 25.VI 29 r.

rejestrator X st. sł. Drozdowska Marja — rejestratorem w IX st. sł. dn. 25.VI 29 r.

rejestrator X st. sł. Olszewska Józefa—rejestratorem w IX st. sł. dnia 25.VI 29 r.

rejestrator X st. sł. Lichomska Ewelina — rejestratorem w IX st. sł. dn. 25.VI 29 r.

sekretarz IX st. sł. Sporzyńska Regina — asesorem w VIII st. sł. dn. 25.VI 1929 r.

sekretarz IX st. sł. Wendorffowa Helena— asesorem w VIII st. sł. dn. 25.VI 1929 r.

prow. sekretarz IX st. sł. Komarnicki Józef Adam—do odwołania asesorem w VIII st. sł. dn. 25.VI 29 r.

radca ministerjalny w VI st. sł. Dr. Sęczyc Jakób — radcą ministerjalnym w V st. sł. dn. 26.VI 29 r.

radca ministerjalny w VI st. sł. Długocki Władysław — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dn. 28.VI 29 r.

asesor VIII st. sł. Nadolny Stefan — asesorem w VII st. sł. dn. 28.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. Musiał Leon — radcą ministerjalnym w VI st. sł. dn. 28.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. Pastuszyński Stanisław — radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 28.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. Maltze Stanisław— radcą ministerjalnym w VI st. sł. 28.VI 29 r.

kontroler VIII st. sł. Tymiński Edmund — księgowym w VII st. sł. dn. 28.VI 29 r.

prow. referendarz VII st. sł. Dr. Wiesenberg Emil—do odwołania radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 28.VI 29 r.

Zwolnieni ze służby:

prow. radca ministerjalny w VI st. sł. Ochman Jan—wobec przejścia do służby w Głównym Urzędzie Ubezpieczeń w Warszawie dn. 20.VI 29 r.

naczelnik wydziału w V st. sł. Okulicz Stanisław—wobec mianowania postanowieniem P. Prezydenta Rzeczypospolitej sędzią Najwyższego Trybunału Administracyjnego dn. 20.VI 29 r.

B) W Głównym Urzędzie Statystycznym.

Mianowani:

referendarz VIII st. sł. Czernicki Karol — referendarzem w VII st. sł. dnia 23.VI 1929 r.

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia Heinrich Jerzy — referendarzem VII st. sł. dnia 28.VI 1929 r.

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia Zaremba Mieczysław referendarzem VII st. sł. dnia 28.VI 1929 r.

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia Derengowski Jan — referendarzem VII st. sł. dnia 28.VI 1929 r.

asesor VIII st. sł. Kusnerz Mieczysław — asesorem VII st sł. dn. 28.VI 29 r.

C) W Państwowych Zakładach Służby Zdrowia:

pracownik kontraktowy w VIII grupie uposażenia w Państwowym Zakładzie Higjeny w Warszawie Dr. Kon Stanisław — do odwołania asystentem w VIII st. sł. dn. 15.VI 1929 r.

pracownik kontraktowy w VIII grupie uposażenia w Filji Państwowego Zakładu Higjeny we Lwowie Dr. Pojasek Stanisław — do odwołania asystentem w VIII st. sł. dnia 14.VI 1929 r.

pracownik kontraktowy w Państwowym Zakładzie Badania Żywności w Warszawie Dr. Lewandowski Marjan — do odwołania asystentem w VIII st. sł. dn. 10.VI 29 r.

pracownik kontraktowy w Państwowym Zakładzie Badania Żywności w Łodzi Dr. Ritt Eugenjusz — do odwołania asystentem w VIII st. sł. dn. 20.VI 29 r.

prow. urzędnik I kategorji w VII st. sł. w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Krynicy Dr. Graba-Łęcki Wacław Kazimierz — do odwołania lekarzem zdrojowym w VI st. sł. dn. 18.VI 1929 r.

D) We władzach wojewódzkich:

Mianowani:

W Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku:

referendarz VII st. sł. Andrzeykowicz Witold — naczelnikiem wydziału w VI st. sł. dn. 28.VI 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach:

referendarz VII st. sł. Dr. Winiarz Karol — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dn. 15.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. Seruga Tadeusz — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dn. 15.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. Jakiemow Jan — referendarzem w VII st. sł. dnia 15.VI 29 r.

naczelnik wydziału w VI st. sł. Dr. Serafin Marcin — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dnia 28.VI 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie:

starosta powiatowy w VI st. sł. w Gorlicach Ricci Adam — radcą wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 18.VI 29 r.

starosta powiatowy w VI st. sł. w Brzesku Hendrich Włodzimierz — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 18.VI 29 r.

nadkomisarz P. P. Wroński Stanisław — referendarzem w VII st. sł. dn. 25.VI 1929 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie:

prow. naczelnik wydziału w VI st. sł. Włoskowicz Władysław — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dn. 15.VI 29 r.

prow. referendarz w VIII st. sł. Dr. Goldfinger Adam — do odwołania referendarzem w VII st. sł. dnia 15.VI 1929 r.

referendarz VIII st. sł. Walewski Stanisław—referendarzem w VII st. sł. dn. 15.VI 29r.

referendarz VII st. sł. Filipiński Józef — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dn. 28.VI 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie:

starosta powiatowy w VI st. sł. w Buczaczu Kuliczkowski Seweryn — radcą wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dn. 20.VI 29 r.

nadkomisarz P. P. Iwachow Kazimierz — referendarzem w VII st. sł. dnia 25.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. Malzer Marjan — referendarzem w VII st. sł. dn. 28.VI 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi:

referendarz VII st. sł. Syska Mieczysław— radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. Petrus Franciszek— referendarzem w VII st. sł. dnia 15.VI 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Nowogródku:

referendarz VII st. sł. Salmonowicz Antoni — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 23.VI 29 r.

komisarz P. P. Knappe Franciszek — referendarzem w VII st. sł. dn. 25.VI 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Poleskim w Brześciu n/B:

radca wojewódzki w VI st. sł. Ziegler Leon — naczelnikiem wydziału w dotychczasowym VI st. sł. dn. 23.VI 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim w Toruniu:

referendarz VII st. sł. Wysogląd Marjan— radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. Romanowski Konrad — referendarzem w VII st. sł. dnia 15.VI 1929 r.

referendarz VII st. sł. Dr. Banaś Aleksander — inspektorem wojewódzkim w VI st. sł. dnia 23.VI 29 r.

W Urzędzie wojewódzkim w Poznaniu:

referendarz VII st. sł. Jahnke Halina — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. Skalski Józef — referendarzem w VII st. sł. dn. 15.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. Dr. Starzewski Michał — referendarzem w VII st. sł. dn. 15.VI 1929 r.

Glanowski Antoni — do odwołania radcą wojewódzkim w VI st. sł. dn. 18.VI 1929 r.

W Urzedzie Wojewódzkim w Stanisławowie:

referendarz VIII st. sł. Skibicki Stanisław— referendarzem w VII st. sł. dnia 17.VI 1929 r.

referendarz VIII st. sł. Piątek Franciszek— referendarzem w VII st. sł. dnia 17.VI 29 r.

podinspektor P. P. Sawicki Jan — naczelkiem wydziału w VI st. sł. dnia 25.VI 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Śląskim w Katowicach:

referendarz VII st. sł. Iwanicki Juljan — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 15. VI 1929 r.

referendarz VII st. sł. Dr. Kostka Edward— radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. Stoch Tadeusz — referendarzem w VII st. sł. dnia 17.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. Kownacki Walerjan — referendarzem w VII st. sł. dnia 17.VI 1929 r.

referendarz VIII st. sł. Dr. Bałucki Franciszek — referendarzem w VII st. sł. dnia 15.VI 1929 r.

asesor VII st. sł. Urbanowicz Wiktor — referendarzem w VII st. sł. dnia 23.VI 29 r.

naczelnik wydziału w VI st. sł. Bartl Józef — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dnia 28.VI 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu:

starosta powiatowy w VI st. sł. w Trembowli Rad Zygmunt — radcą wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 18.VI 29 r.

referendarz w VII st. sł. Dunin — Brzeziński Tadeusz — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie:

naczelnik wydziału w VI st. sł. Marczewski Antoni — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dnia 28.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. Pac Stefan — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 28.VI 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Wilnie:

referendarz VII st. sł. Dzenajewicz Benedykt — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 28.VI 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Wołyńskim w Łucku:

referendarz VII st. sł. Kościołek Jan — inspektorem wojewódzkim w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

Przeniesieni:

referendarz VII st. sł. Datoń Franciszek— z Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie do Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach dnia 28.VI 1929 r.

naczelnik wydziału w VI st. sł. Adelstein Jerzy — z Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi do Zarządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dnia 15.VI 29 r.

Zwolnieni ze służby:

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi Dr. Grabowski Albin — na własną prośbę z dniem 30.VI 1929 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie.

Osuchowski Ludwik — wobec przejścia do służby w dziale Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej dnia 23.VI 29 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku Łyskowski Tomasz — wobec przejścia do służby w dziale Ministerstwa Rolnictwa dnia 25.VI 29 r.

Przeniesieni w stan nieczynny:

referendarz VII st. sł.—w Wołyńskim Urzędzie Wojewódzkim w Łucku Lisiecki Jerzy — uchwałą Rady Ministrów z dn. 31.V 29 r.

referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie Cisło Stanisław—uchwałą Rady Ministrów z dn. 31.V 1929 r.

Przeniesiony w stan spoczynku:

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Rad Zygmunt dnia 26.VI 29 r.

E) We władzach powiatowych.

Mianowani:

pracownik kontraktowy w VI grupie uposażenia w Wołyńskim Urzędzie Wojewódzkim Wiewiórowski Władysław — starostą powiatowym w Zdołbunowie w VI st. sł. dnia 8.VI 29 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Skolem Machr Karol — starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. i kierownik starostwa w Zbarażu Dr. Kaczkowski Jan — starostą powiatowym w Zbarażu w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Skierniewicach Dr. Łazarz Jan—starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Węgrowie Dr. Lutman Mieczysław — starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

starosta powiatowy w VIIst. sł.w Wągrowcu Dr. Roszciszewski Kazimierz — starostą powiatowym w VI sł. sł. dnia 15.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. i kierownik starostwa w Nadwórnej Sokół Stefan Franciszek — starostą powiatowym w Nadwórnej w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Hrubieszowie Dr. Łach Maciej — starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 15. VI 29 r.

Dr. Czuszkiewicz Józef — do odwołania starostą powiatowym w Gorlicach w VI st. sł. dnia 18.VI 29 r.

Zamecznik Leon — do odwołania starostą powiatowym w Janowie Lubelskim w VI st. sł. dnia 18.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. w starostwie w Skałacie Dr. Nowak Stanisław—referendarzem w VII st. sł. dnia 17.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. w starostwie morskiem w Wejcherowie Kowalski Alojzy — referendarzem w VII st. sł. dnia 17.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. w starostwie w Chojnicach Młyński Leon — referendarzem w VII st. sł. dnia 17.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie w Świętochłowicach Korol Józef—referendarzem w VII st. sł. dnia 17.VI 29 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Krotoszynie Krykiewicz Jan — starostą powiatowym w VI st. sł. dn. 15.VI 29 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Międzychodzie Dr. Put Stanisław — starostą powiatowyw w VI st. sł. dn. 15.VI 29 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Zaleszczykach Krzyżanowski Józef—starostą powiatowym w VI st. sł. dn. 15.VI 29 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Bohorodczanach Dr. Nowak Józef — starostą powiatowym w VI st. sł. dn. 15.VI 29 r.

referendarz w VIII st. sł. w Starostwie w Białej Podlaskiej Olejarczyk Franciszek—referendarzem w VII st. sł. dnia 15.VI 29 r.

referendarz w VIII st. sł. w Starostwie w Bydgoszczy Dąbrowski Józef — referendarzem w VII st. sł. dn. 15.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie w Poznaniu Żenkteler Stanisław — referendarzem w VII st. sł. dnia 15.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie grodzkiem w Łodzi Izydorczyk Antoni — referendarzem w VII st. sł. dnia 15.VI 29 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Radziechowie Michalski Bronisław — starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. w Wołyńskim Urzędzie Wojewódzkim Płachta Jan—starostą powiatowym w Buczaczu w dotychczasowym VI st. sł. dnia 20.VI 29 r.

Grodecki Piotr — do odwołania starostą powiatowym w Kosowie Pokuckim w VII st. sł. dnia 18.VI 29 r.

Dr. Janecki Gustaw—do odwołania starostą powiatowym w Stanisławowie w VI st. sł. dnia 18.VI 29 r.

de Tramecourt Jerzy Albin — do odwołania starostą powiatowym w Mołodecznie w VI st. sł. dnia 18.VI 29 r.

prow. starosta powiatowy w VII st. sł. w Łasku Wallas Jan — do odwołania starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 20.VI 29 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Wadowicach Dr. Dynowski Konrad—starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 23.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie w Limanowej Hnatyk Eugenjusz — referendarzem w VII st. sł. dnia 23.VI 29 r.

Hałaciński Andrzej — do odwołania starostą powiatowym w Brzesku w VI st. sł. dnia 18.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. i kierownik starostwa w Kamieniu Koszyrskim Skrzyński Edward — starostą powiatowym w Kamieniu Koszyrskim w dotychczasowym VII st. sł. dnia 23.VI 29 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Żywcu Galotzy Zdzisław — starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 23.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. i kierownik starostwa w Bochni Freindl Ludwik — starostą powiatowym w Bochni w VI st. sł. dn. 23.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. i kierownik starostwa powiatowego w Pilźnie Drecki Konstanty—starostą powiatowym w Pilźnie w VI st. sł. dnia 23.VI 29 r.

Drojanowski Ignacy Wacław—do odwołania starostą powiatowym we Włodzimierzu w VI st. sł. dnia 27.VI 29 r.

pracownik kontraktowy w VIII grupie uposażenia w starostwie we Włodzimierzu Dr. Alberti Stanisław—starostą powiatowym w Dąbrowie w VII st. sł. dnia 28.VI 29 r.

nadkomisarz P. P. Henryk Sowiński — referendarzem w VII st. sł. w starostwie w Zawierciu dnia 25.VI 29 r.

podinspektor P. P. Zwirski Wacław—radcą wojewódzkim w VII st. sł. w starostwie w Będzinie dnia 25.VI 29 r.

starosta powiatowy w Lubaczowie Błocki Władysław—referendarzem w VII st. sł. i przeniesiony w obręb województwa kieleckiego dnia 23.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. w starostwie w Brzozowie Androchowicz Roman — referendarzem w VII st. sł. dnia 28.VI 29 r.

prow. referendarz VIII st. sł. w starostwie w Nieświeżu Rudnicki-Sipajłło Stanisław — do odwołania referendarzem w VII st. sł. dnia 28.VI 29 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Obornikach Witkowski Roman — starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 28.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. i kierownik starostwa w Końskich Piątkowski Leopold—starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 28.VI 29 r.

prow. referendarz VII st. sł. i kierownik starostwa w Równem Bogusławski Stanisław Robert — do odwołania starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 28.VI 29 r.

prow. starosta powiatowy w VII st. sł. w Drochiczynie Dunin Markiewicz Edward—do odwołania starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 28.VI 29 r.

lubawski starosta powiatowy w VII st. sł. w Nowem Mieście Bederski Adam — starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 28.VI 29 r.

prow. starosta powiatowy w VII st. sł. w Łucku Bonkowicz-Sittauer Jerzy — do odwołania starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 28.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. w starostwie powiatowem w Siedlcach Bartoszewicz Józef — referendarzem w VII st. sł. dnia 28.VI 29 r.

prow. lekarz powiatowy w VIII st. sł. w starostwie grodzkiem w Wilnie Dr. Bielski Edward—do odwołania lekarzem powiatowym w VII st. sł. dnia 20.VI 29 r.

prow. lekarz powiatowy w VIII st. sł. w starostwie w Krasnymstawie Dr. Walczak Maurycy — prow. lekarzem powiatowym w VII st. sł. z dniem 1.VII 29 r.

Przeniesieni:

starosta powiatowy w VI st. sł. w Zdołbunowie Płachta Jan do Wołyńskiego Urzędu Wojewódzkiego w Łucku w charakterze radcy wojewódzkiego w VI st. sł. dnia 8.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. Suchorski Jerzy ze Starostwa w Święcianach do Urzędu Wojewódzkiego w Wilnie dnia 13.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. Maniecki Jan — ze Starostwa w Piotrkowie w obręb Województwa Białostockiego dnia 13.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. Ładewski Mieczysław z Łódzkiego Starostwa grodzkiego do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi dn. 22.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. Czerwiński Henryk — ze Starostwa w Słupcy do Starostwa w Łęczycy dnia 21.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. Cebrowski Stanisław—ze Starostwa w Łęczycy do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi dnia 21.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. w Starostwie w Brzeżanach Holuka Jan w obręb Województwa Białostockiego dnia 23.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. w Starostwie w Oszmianie — Stoszko Mieczysław — w obręb Woj. Białostockiego dnia 25.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. Henkel Karol — ze Starostwa w Grodnie do Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku dnia 25.VI 29 r.

referendarz VII st. sł. Daum Rudolf — ze Starostwa w Lubaczowie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie dnia 28.VI 29 r.

Przeniesiony w stan nieczynny:

starosta powiatowy w VI st. sł. we Włodzimierzu Korkozowicz Władysław — uchwałą Rady Ministrów z dnia 31.V 29 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

referedarz VII st. sł. i kierownik starostwa w Dąbrowie Szeligowski Stanisław—dnia 5.VI 29 r.
referendarz VII st. sł. w Starostwie w Makowie Studziński Bolesław — dnia 28.VI 29 r.

pozostający w stanie nieczynnym lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Przeworsku Dr. Krok Jakób — z dniem 30.VI 29 r.

lekarz powiatowy w VI st. sł. w Starostwie w Drohobyczu Dr. Bory Juljan z dniem 30.VI 29 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Bohorodczanach Dr. Biegelmeyer Alfred — z dniem 30.VI 29 r.

Zmarł:

starosta powiatowy w VI st. sł. w Horodence Trześniowski Władysław dnia 11.VI 29 r.

F) W Komisarjacie Rządu w Warszawie:

Mianowani:

referedarz VII st. sł. Dr. Balawelder Zdzisław — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 15.VI 29 r.

referendarz VIII st. sł. Radoliński Stefan—referendarzem w VII st. sł. dnia 28.VI 29 r.

asesor VIII st. sł. Gajewski Antoni — asesorem w VII st. sł. dn. 28.VI 29 r.

referedarz VIII st. sł. Kobyliński Tadeusz—referendarzem w VII st. sł. dnia 28.VI 29 r.

G) W Tymczasowym Wydziale Samorządowym we Lwowie.

Przeniesiony w stan spoczynku:

starszy rewident patronatu spółek rolniczych Szwed Jan — dnia 13.VI 29 r.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, ul. Długa 38.